ULUSLARARASI BESTSELLER

Türkiye'de 50.000 Satış

Kayıp gül

roman

Serdar Özkan

"Büyük bir global başarı. Simyacı, Küçük Prens ve Martin'in sevenlerin mutlaka okuması gereken bir kitap."
Alir Beletrina – SLOWENYA

TİMAŞ 32

Serdar Özkan

Ağustos 1975'te doğan Serdar Özkan, ortaokul ve liseyi Robert Kolej'de okudu. Lisans eğitimi için Amerika'ya giderek, Lehigh Üniversitesi'nde İşletme ve Psikoloji eğitimi gördü. Halen İstanbul'da yaşayan Serdar Özkan 2002 yılından beri tüm zamanını roman yazarlığına ayırıyor.

İlk romanı Kayıp Gül bugüne kadar 43 dile çevrildi, 50'yi aşkın ülkede yayınlandı. Kanada'dan Japonya'ya, Brezilya'dan Çin'e, dünyanın dört bir yanında farklı kültürlerden okurların büyük beğenisini kazanan Kayıp Gül, birçok ülkede Çok Satanlar listelerinde yer aldı. Türkiye'de Çok Satanlar listelerinde haftalarca 1 numarada kalan Kayıp Gül, 63 hafta listelerde yer alarak, son yılın en çok okunan romanı oldu.

Dünya basınında, Corriere della Sera, DPA, Helsinki Sanomat gibi her biri kendi ülkelerinin önde gelen haber ve basın kuruluşlarından büyük övgüler aldı, tüm zamanların en çok okunan ve sevilen kitaplarından Paulo Coelho'nun Simyacı'sı ve Richard Bach'ın Martı'sı ile kıyaslandı.

Dünyanın en önemli haber kuruluşlarından Alman Haber Ajansı DPA ve Finlandiya'nın en çok okunan gazetesi Helsinki Sanomat tarafından St. Exupery'nin Küçük Prens'ine benzetildi, "Türklerin Küçük Prensi" olarak adlandırıldı.

Yurtdışında, Random House, Bertelsmann, Bompiani, Hachette gibi dünyanın en prestijli ve seçkin yayınevleri tarafından yayınlanan Serdar Özkan'ın ilk romanı

bugüne kadar şu dillere çevrilmiştir:

İngilizce, Almanca, Fransızca, İspanyolca, Hollandaca, Yunanca, Macarca, Romence, Çekçe, Hırvatça, Letonca, Litvanca, Slovence, Sırpça, Portekizce, Korece, Japonca, Bulgarca, İtalyanca, İzlandaca, Rusça, Fince, Lehçe, Endonezyaca, Arapça, Marathi, Çince, Telugu, Hintçe, Estonca, Tayvanca, Tayca, Urdu, Malayca, Makedonca, Farsça, Arnavutça, İsveççe, Azerice, Norveççe, Danca, Vietnamca.

Serdar Özkan'ın ikinci romanı Hayatın Işıkları Yanınca 2011 yılında yayınlandı.

Her oğul babası tarafından takdir edilmek ister...

Ve her baba en az bir kez oğlunun kahramanıdır...

Bu kitap, oğluyla hep gurur duyan, kahramanlığa bir kez değil, bir ömür boyu lâyık olan

babaya ithaf edilmiştir.

Babama.

Ve bir de, tabi ki,

Dünyanın neresinde olursa olsun,

hangi toprakta yetişmişse yetişsin,

gerçek olan, gerçekliğini, kokusunu kaybetmeyen,

kaybetse dahi geri kazanmak isteyen,

kokusuz yaşamayı bir türlü beceremeyen

Sahici güllere...

Ey Gül, sen hastasın:
Uluyan fırtınada,
Geceleyin uçan
Gözle görülmez kurt,
Senin kızıl sevinç yatağını buldu;
Ve onun karanlık gizli aşkı
Senin yaşamını yok ediyor.
William Blake

Bir bahçeye girmek gerek
Hoş teferrüç kılmak gerek
Bir taze gül kokmak gerek
Ol gül hergiz solmaz ola

Yunus Emre

Öndeyiş

Efes! İkilikler şehri. Aynı anda hem Artemis'e, hem de Meryem Ana'ya ev sahipliği yapan şehir. İçinde hem egoyu, hem de ruhu barındıran, kibrin ve tevazuun, esaretin ve özgürlüğün iç içe geçtiği şehir. Efes! Zıtların birbirine dolandığı, insan gibi bir şehir.
Bir ekim akşamında, işte o şehrin, Efes'in yakınındaki Meles suyu kıyısında oturuyorlardı. Güneş, kızıla boyadığı Bülbül Dağı'nın ardına saklanmak üzereydi. Göklerin dilini konuşanlar, yaklaşan yağmuru müjdelemişlerdi her ikisine de.
"Saint John halka Meryem Ana'dan bahsediyor," dedi genç kız. "Ağlayan, homurdanan, küfreden kalabalığı sen de duyuyor musun? Binlerce insan, yeni gelen dinin, tapındıkları tanrıçayı yasaklamasına isyan ediyor; ayaklarını yere vurarak tempo tutuyor, hep bir ağızdan bağırıyorlar: 'Meryem de kim? Biz Artemis'e tapanlarız!'"
"Artemis?" diye sordu genç adam. "Şu tanrıça? Hani Romalıların Diana dedikleri?"
"Boş ver onu," dedi genç kız. "Halkın önce şekillendirip, sonra da taptığı bir hayal o sadece."
"Onun hakkında çok şey biliyor gibisin?"
"Onu kendimi bildiğim gibi bilirim."
"Madem öyle, biraz ondan bahsedemez misin?"
"Uzun hikâye."
"Dinleyebilirim."
"Pekâlâ," dedi genç kız. "Dinle o halde... Artemis. Narn-ı diğer Diana. Okçu tanrıça. Okunu 'ansızın gelen tatlı bir ölüm' sunmak için kullanırmış. Özgür ruhlu ama tutsak, bağımlı fakat yine de kibirli. Sancılarla kıvranan annesi Leto, bir zeytin ağacına yaslanarak doğurmuş onu ve..." Bir an durdu, derin bir nefes aldıktan sonra ekledi:
"Ve ikizini..."

Birinci Bölüm

1

İkisi de bir...

Yalnızca bir. Evet, tabiki. Tabi ki yalnızca bir şişe var.

Hayır, bu doğru değil. Gözlerim iki şişe görüyor.

Ama belki, belki de çift görüyorum, belki hâlâ sadece bir şişe olma şansı var?

Ne yazık ki hayır, o kadar sarhoş değilim, çift görüyor olamam. Gerçekten de iki şişe olmalı.

Tamam, peki, iki şişe var. Ama neden iki tane? Neden iki?

Aman Tanrım, tıpatıp aynı görünüyorlar. Boyları, şekilleri, renkleri tamamen aynı, hatta kahrolası üretim tarihleri bile aynı! Evet, onlar... onlar ikiz şişeler!

Ama nasıl olur? Nasıl bir şişe bir anda iki oluverir? Nasıl?

Ve neden?

Haksızlık bu.

San Francisco'nun, körfeze tam tepeden bakan, en büyük ve en güzel evlerinden birinde, son bir ayda hemen hemen her gece yaşanan sahne bir kez daha yaşanıyordu. Diana, devasa salonun en dar köşesindeki siyah kanepenin içine şarap şişeleriyle birlikte gömülmüş, hayatının nasıl da birden alt üst olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Bu gece, tıpkı her gece olduğu gibi, gün içinde bastırdıkları sanki sinsice bedeninden dışarı taşmış ve bir ton yük olup üstüne çökmüştü. Bedeni her geceki kadar uyuşuk, kumral saçları her geceki kadar dağınık, yeşil gözleri her geceki kadar kanlıydı. O kan çanağı gözler cam sehpanın üstündeki iki şişeyle, şöminenin üstünde duran annesinin fotoğrafı arasında gidip geliyordu.

Diğer gecelerden tek belirgin fark, o iki mektubu yok etmek için özellikle yaktığı şömineydi. Yüzünde kıpraşan alev gölgeleri, bu ılık mayıs gecesinde, içindeki alevi iyice körüklüyordu.

Elindeki şarap bardağındaki son yudumu içip bardağı yere attı. İkinci şişeye uzanmak için gücünü toplamadan önce, bir an gözlerini az önce bitirdiği şişeye çevirdi.

"Biliyor musun," dedi şişeye, "sen bana çekmişsin. Tükendiğin hâlde, utanmadan ayakta durabiliyorsun hâlâ." Yüzünde alaycı bir gülümseme belirdi. "Öyle ya, tanrıçayız biz! Devrilir miyiz hiç?"

Ardından ikinci şişeye döndü.

"Sana gelince anne hırsızı... Anneme göre, sen ve ben ikizmişiz! Oysa benim için sen, geçici bir hayalsin sadece."

Kanepeden doğruldu ve sehpaya doğru eğildi, ama şişe yerine, hemen onun yanında duran annesinin mektubuna uzandı. İşte bu mektup, sadece birkaç dakika içinde, bir şişeyi iki şişe yapı veren mektubun ta kendisiydi.

Annesi, bu mektubu ona bir ay evvel, vefatından önceki gün vermişti. Ancak ölümünden sonra okumasını tembihleyip, "Burada vasiyetim yazılı, Diana," demişti zayıf bir sesle. "Onu yerine getireceğine dair bana söz vermeni istiyorum."

Diana annesine yerine getirmesini istediği şeyin ne olduğunu sormuş, ama annesi bu soruyu yanıtsız bırakmıştı. Ve gözlerini kızının gözlerinden bir an olsun ayırmayarak, sabırla, istediği sözün verilmesini beklemişti. Diana en sonunda annesinin ısrarlı bakışları karşısında dayanamayıp, "Olur anneciğim," demişti. "Söz. Ne istiyorsan yapacağım."

Bunu duyan annesinin lâcivert gözleri eskisi gibi parlamış, solgun yüzü bir anlığına da olsa yeniden hayat bulmuştu. Elini güçlükle kızının elinin üzerine götürüp, giderek incelen sesiyle ona birkaç kelime daha fısıldamıştı:

"Sana güvenebileceğimi biliyordum yavrum. Ona ve kendine çok iyi bak. Eşsiz biri o."

Annesinin kulağına eğilip, "Ona? O? O da kim anne?" diye sormuş, ama annesini kaybettiği bir sonraki güne kadar sorusunun yanıtını alamamıştı.

Mektubu açıp okuduktan sonra bacakları onu taşıyamamış, yere çökmüş ve mektubu tekrar tekrar okumuştu. Ve her okuyuşta, oracıkta, geriye kalan

tüm gücünün kendisinden çekilip alındığını hissetmişti.

Diana için o günden beri fazla bir şey değişmemişti.

Annesinin mektubunu ateşe atmadan önce, onu son kez okudu:

1 Nisan

Diana'm,

Umarım iyisindir, yavrum... İyi olmalısın! Beni hiç kaybetmediğine inanabilmelisin. Biliyorum, kolay değil. Ama yalvarırım bir dene.

Beni günlük işlerinden haberdar etmeyi unutma, olur mu? Nasıl mı? Benim için günlüğüne bir şeyler karala, fotoğrafımla konuş, bana öyküler yaz...

Mezuniyet töreninin saati belli olur olmaz bana bildir. Akşam yürüyüşlerini de bırakma sakın. Derslerine devam ediyorsun, değil mi? İş başvuruların nasıl gidiyor? Hepsi bir yana, eskiden olduğu gibi güzel öyküler yazmaya başlayınca mutlaka haberim olsun.

Kim bilir belki de çok yakında, en nihayet öykü yazarı olmaya karar verdiğinin müjdesini verirsin bana. Seni en büyük düşünü kovalamaktan alıkoyan sebep ne ki zaten? Ama her zaman olduğu gibi, seçim yine de senin. Sonuçta benim tek dileğim, senin mutluluğun.

"Mutluluğun," dedim de, bu mektupta anlatacağım şeyler seni bir süreliğine mutsuz edebilir yavrum. İnan bunu hiç istemezdim. Ama ne yazık ki başka çarem yok. Affet beni.

Aslında birazdan söyleyeceklerimi seninle karşılıklı olarak konuşabilmeyi arzu ederdim. Ama çarpık çurpuk el yazımdan ve her yeni paragrafta bir parça daha eğilip bükülen harflerimden de anlaşılacağı gibi, artık anlatacaklarımı ne yüzüne karşı söylemeye, ne de bu mektupta ayrıntılara girmeye gücüm var. Şu an tek dileğim, Tanrı'nın bana bu uzun mektubu tamamlayabilmem için gerekli gücü ve cesareti vermesi.

Nereden başlayacağımı bilemiyorum... Bilsem de başlayamıyorum. Çünkü başlamak, seni yirmi dört yıl öncesine, bir yaşında olduğun günlere götürmek demek. Babanı kaybettiğimiz günlere. Daha doğrusu, kaybettiğini zannettiğin günlere.

Diana, sevgili yavrum... İşte... İşte artık bilmeni istediğim de bu. Babanın ölmediği ve bizi terk ettiği. Yanına ikiz kardeşin Mary'yi de alarak...

Benim yaşadığım acıları senin de yaşamaman ve babası tarafından terk edilmiş biri olarak büyümemen için, bunca yıl, babanın Öldüğüne inanmana izin verdim ne yazık ki.

Ne w York'ta yaşarken her ay ziyaret ettiğin, babana ait olduğunu sandığın o mezar taşını bile bunun için yaptırdım. Baban ikimiz için de ölmüştü nasıl olsa.

San Francisco'ya taşınınca da bir anlamda geçmişin izlerini geride bırakmış olduk. Burada hiç kimseye babanın yaşadığından veya Mary'den bahsetmedim.

Mary'yi bizden koparan babanın onu bir daha görmemize izin vermeyeceğini biliyordum. Sana anlattığım bu hikâyenin bir benzerini, baban da Mary'ye anlatmış olacaktı.

Şu anda çok haklı olarak, bütün bunları sana niçin şimdi açıkladığımı soruyor
olmalısın. Anlatayım Diana'm...

Hastalığımı ortak bir tanıdığımızdan haber alan baban, kendince günah çıkarmak istediğinden olsa gerek, yaklaşık bir buçuk ay önce adresimi Mary'ye vermiş. Ama ona hastalığımdan veya senden bahsedilmediğini biliyorum.

O günden sonra, Mary'den haftada bir mektuplar almaya başladım. Zarflarının üzerinde gönderenin adresi bulunmayan toplam dört mektup. Yakında yanıma geleceğini ve bu nedenle çok mutlu olduğunu söylüyordu. Ama bir hafta önce, ondan şöyle bir not geldi:

"Annem, yokluğuna dayanamıyorum artık. Eğer sana kavuşamayacaksam, yaşamanın bir anlamı yok benim için. Her an canıma

kıyabilirim... Mary."

Mektuplarından tanıyabildiğim kadarıyla, ikizin o kadar hayat dolu birisiydi ki, böyle bir şey yazmış olabileceğine hâlâ aklım ermiyor. Adresimi bildiği hâlde, neden yanıma gelmediğine de bir türlü anlam veremiyorum.

Mary'nin bu notu yetmezmiş gibi, dün bir de baban aradı.

Beni yirmi dört yıldır ilk kez arıyordu, sesini duyar duymaz Mary'yle ilgili olduğunu anladım. "Mary'den bir haber aldın mı?" diyerek söze başladı.

Mary'nin yaklaşık iki hafta önce geriye bir veda mektubu -alttaki mektup, babası dün faksladı- bırakarak kayıplara karıştığını söyledi. Onu her yerde aradıklarını, arkadaşlarıyla görüştüklerini, ama onunla ilgili hiçbir ize rastlayamadıklarını anlattı.

Diana'm... Bir tanem... Benim elimden bir şey gelmiyor artık. Korku ve endişe içindeyim. Senden tek istediğim, ikizini bulup ona sahip çıkman.

Sana böyle bir sorumluluk yüklemek, seni zor durumda bırakmak, acına acılar eklemek, inan beni çok üzüyor. Ama geride, hayatı boyunca bana kavuşmanın hayaliyle yaşamış, canına kıymaktan söz eden bir kız bırakıyor olmak, beni daha fazla üzüyor.

Bana olan düşkünlüğünü bildiğimden, bu son arzumu hiç düşünmeden yerine getirmeye çalışacağından şüphe duymuyorum. Ama yine de Mary'yi bulabilmek kolay olmayacak gibi görünüyor. Elimizde Mary'nin nerede olabileceği hakkında en ufak bir bilgi yok.

Tek ümidimiz, Mary'nin yazdığı mektuplarda, kendisi için kurduğu sıra dışı bir dünyanın kapısını benim için aralamış olması. Derinlere gizlenmiş, masalsı, ama bir o kadar da gerçek olan bu dünyayı Mary'nin en yakınlarıyla bile paylaşmadığını düşünüyorum; bu yüzden onu bulabilme şansımızın her şeye rağmen herkesten fazla olduğuna inanıyorum.

Senden, Mary'nin dünyasına adım atarak, onun geride bıraktığı izleri takip etmeni istiyorum yavrum. Böyle bir işi onun ikizinden daha iyi kim yapabilir ki?

Elimizdeki bilgiler, bir saray isminin yanı sıra, "Zeynep" ve "Sokrates" isimleriyle sınırlı. Bu isimler onu bulabilmen için yeterli olmayabilir. Ama şu an için denemekten başka şansımız yok.

Mary'nin mektupları antika sandığın içinde; sandığın anahtarı da mücevher kutusunda.

Diana, artık tek arzum, sen ve Mary'nin en kısa zamanda bir araya gelmeniz. Tıpkı eskiden bende olduğunuz gibi.

Ve bu gerçekleştiğinde, lütfen bana yaz.

Diana'm, tatlım, bu an bir veda anı değil. Hiçbir an değil. Unutma ki, her an seninleyim. Ve seni çok seviyorum.

Annen

2

Diana Mary'nin babasına yazdığı veda mektubunu açtı. Kül olma sırası ondaydı.

17 Mart

Babacığım,

Bugün evden ayrılmak zorundayım ne yazık ki.

Sebebini merak ediyor olmalısın...
Dün St. Exupéry'nin Küçük Prens'ini uzun yıllar sonra tekrar okudum. Kitap tamamen değişmiş! Benim için kitapta değişmeyen tek şey, gülün hâlâ favori karakterim olması. Bir de tilki tabi ki! Küçük Prens'e gülünden sorumlu olmayı öğrettiği için.
Bir gülden sorumlu olmanın ne anlama geldiğini ben de anlamaya başlıyorum artık. İşte bu yüzden gidiyorum.
St. Exupéry kitabın sonunda "Koyun gülü yedi mi, yemedi mi?" sorusunu soruyor ve bu sorunun cevabının her şeyi değiştireceğini söylüyor.
Ben de kendime benzer bir soru soruyorum:
"Başkaları gülümü çaldı mı, çalmadı mı?"
St. Exupéry çok haklı. Bu sorunun cevabı gerçekten de her şeyi değiştiriyor. Ama biliyorum ki, hiçbir büyük bunu anlayamaz.
Gidiyorum çünkü benim bu soruya verdiğim cevap ne yazık ki "evet."
Gülümü geri almak için gidiyorum.

Mary

Diana tekrar şişelere döndü. "Söyleyin bana, şişeler," dedi. "Biliyorsanız siz söyleyin, bütün bunlar ne anlama geliyor. Sizce de deli saçması değil mi?

Bir kitap okuyup ev terk etmeler... Bir gül uğruna kayıplara karışmalar... Ne demek bunlar? Gülünü geri almak, gülünden sorumlu olmak?
Hayır, hayır, Küçük Prens'teki gülün ne anlama geldiğini ya da onun o kız için ne ifade ettiğini bilmek istemiyorum ben. Umrumda bile değil bunlar. Tek bilmek istediğim, hiç tanımadığım bir kızın evini terk edip sonra da canına kıymak istemesinin bedelini neden benim ödediğim. İşte sadece bunu bilmek istiyorum."
Sustu. Az önce çattığı şişelerden şimdi de yardım dilendiği için kendine kızmıştı. Ama onlardan başka kime sorabilirdi ki bu soruları? Başka kim onu yargılamadan dinlerdi ki?
"Annemin son sözü ne kadar da doğruymuş değil mi?" dedi. "'Eşsiz biri o,' demişti annem. Kesinlikle! Eşi yok Mary'nin. Annemi benden çalmakta bir eşi daha yok."

Kısa bir sessizliğin ardından mektubu avucunda buruşturup ateşe fırlattı. "Beni bağışla, anne," diye mırıldandı, kağıt topunun küle dönüşünü ifadesiz bir yüzle izlerken.

3

Kapı ziliyle irkilerek uyandı. Başı çatlıyor, hafif melodisine rağmen, zil her çalışında bıçak gibi beynine saplanıyordu.
"Bayan Lopez!. Bayan Lopez!... Kapıyı açın lütfen!"
Bayan Lopez'den bir ses çıkmayınca, bugün onun izin günü olduğunu hatırladı. Kanepeye tutunup doğrulmaya çalışırken sendeledi. Ayakta zor duruyordu.
Yarı emekleyerek yarı savrularak kapıya ulaştı. Güvenlik kamerasının ekranında, gelenin Gabriel olduğunu gördü. Bugüne kadar kendisine gönderilen birçok hediye paketini ve çiçeği getiren postacı.
Kapıyı açtı.
Gabriel, tepesi neredeyse çenesine değen, sarı kurdelelerle süslenmiş bir paket
tutuyordu elinde. Koyu kahverengi teni, aynı renk tulum ve şapkası, elindeki kahverengi paketle tam bir uyum içindeydi.
"İyi günler, bayan," dedi Gabriel. "San Francisco'nun en güzel kızına gönderilmiş bir paketim var. Acaba onun burada yaşayıp yaşamadığını biliyor musunuz?"
"Paket getirmek için biraz erken değil mi, Gabriel?"
"Öyleyse burası doğru adres olmalı," dedi Gabriel gülümseyerek.
"Saat kaç ki?"
"On iki."
"Yaa, o kadar oldu mu sahi?"
Diana paketi aldı ve kayıt defterine kendi imzasından başka herkesinkine benzeyen bir imza kondurdu. Gabriel'in her zamanki gibi, "Hayranların bizi tekrar buluşturana kadar hoşçakal," diyerek vedalaşmasına fırsat vermeden kapıyı kapattı.
Hediye paketi almak her zaman heyecan verirdi Diana'ya. Ama bu sefer durum biraz farklıydı. Ne paketin içinden çıkacak şeyi, ne de onu kimin gönderdiğini merak ediyordu. Paketi yere bıraktı.
Salona dönerken, antre boyunca uzanan aynada, mavi gömleğindeki şarap lekelerini fark etti. Ve o anda annesini hatırladı. Bugünlerde sıkça yaşamaya alıştığı bir durumdu bu; aklı ne ile meşgul olursa olsun, karşısına çıkan

küçük, görünüşte önemsiz bir şey bile, Diana'yı annesiyle yaşamına geri götürmeye yetiyordu. Bir renk, bir koku, bir kelime ve şimdi de lekeli bir gömlek... Bu gömleği satın aldığı gün ve sonrasında annesiyle arasında geçen konuşma zihninde sanki dünmüş gibi canlandı.
O gün, Diana için sıradan bir alışveriş günü olmuştu aslında. Mağazadayken, önce yeni bir gömleğe ihtiyaç duyup duymadığını düşünmüş, ardından, zaten yeteri kadar alışveriş yaptığı konusunda kendini ikna etmeye çalışmış, ama sonunda bir mavi gömleğe daha kavuşmuştu. Gömleğini annesine gösterirken, üstündeki 1100 dolarlık etiketi ondan gizlememişti.
Annesi gömleğin etiketine şöyle bir baktıktan sonra kızına sormuştu:
"Dünkü gazetede Paris'te düzenlenen müzayedenin haberini okudun mu, Diana?"
"Yoo, neden sordun anneciğim?"
"Descartes'ın yeleği 125.000 dolara alıcı bulmuş da..."
"Yaaa! İyi ki gitmemişiz. Sen satın almazdın, benim de içimde kalırdı. Hem bak, benim gömleğim kesin onun yeleğinden daha şıktır."
"Tam tamına 125.000 dolar, Diana."
"Ha tamaaam, şimdi anladım. Sen bana, 1100 doların böyle bir gömlek için az bile olduğunu söylemeye çalışıyorsun, değil mi anişkom?"
Annesinin böyle düşünmediğini adı gibi biliyordu ama, işi şirinliğe vurup, bir an önce yeni gömleğini gönül rahatlığıyla diğerlerinin yanına asmak istiyordu.
"Bir konuda haklısın yavrum. Senin gömleğin Descartes'ın yeleğinden çok daha şık. Descartes'ın yeleği, ne ipek, ne de kaşmir... Ne Donna Karan, ne de Prada... Hatta bir mağazaya götürsen, beş dolar bile etmez."
"Eee, o kadar da olsun anne, fiyat gayet makul, o yeleği Descartes giymiş sonuçta."
"Doğru. Descartes gibi insanlar, giydikleri kumaş parçalarına değer kazandırıyorlar. Bir de tam tersini düşünsene."
"Ne gibi?"
"Kumaş parçalarının insanlara değer kazandırdığını."
Diana bir an başını öne eğmiş ve annesinin yeri geldiğinde, kendine has yöntemlerle kızına hissettirmeye çalıştığı şeyi düşünmüştü:

Kendini özel hissetmek için ihtiyacın olan tek şey, kendinsin.

"Ne demek istediğini anlıyorum, anneciğim, ama herkes üzerimde her şeyin en iyisini görmek istiyor. Daha karşılaşır karşılaşmaz, kızlar önce ayakkabılarımdan saç telime kadar şöyle bir süzüyor, ancak ondan sonra bir 'merhaba' diyorlar. İki gün üst üste aynı şeyi giysem, yüzüme bir garip bakıyorlar.
Beni kılık kıyafetimle değerlendirmeleri hoşuma mı gidiyor sanıyorsun? Ya da insanların gözlerindeki o yapmacık saygıyı görmek; haute couture koleksiyonum, Cartier'im, Maserati'm, şuyum buyum hakkındaki fısıldaşmalarını duymak, inan anneciğim, bunlar bana hiç ama hiç keyif vermiyor. Ama sen de biliyorsun ki, konumumuz itibariyle, herkes, her zaman, her şeyin en iyisini bekliyor benden."

"Ve sen de bu beklentiyi karşılıyorsun, o kadar."
"Ne yapayım anne, dağ başında yaşamıyoruz ki."
Ardından, "Anneciğim kabul et," diye eklemişti en sevimli tavrıyla. "Diana Stevvart artık bir marka oldu. Bu markanın oluşmasında emeği geçen, gece gündüz demeden bana övgüler yağdıran hayranlarımı, ben nasıl olur da hayal kırıklığına uğratırım?"
Oysa beş ay önce, o iki kelimenin doktorun dudaklarından döküldüğü andan itibaren Diana'nın hayatındaki birçok şey bir anda değişmişti.

"Anneni kaybediyoruz," demişti doktor.

4

Ecza dolabının bulunduğu mutfak epey uzaktaydı.
Ev Diana için her geçen gün daha da büyüdüğünden, salondan mutfağa, mutfaktan yatak odasına, yatak odasından banyoya giden yolların uzaması da doğaldı. Son bir aydır, alt kattaki spor salonuna, yüzme havuzuna, üst kattaki terasa veya resim odasına uğramadığından, oraya giden yolların da uzayıp uzamadığını bilmiyordu. Bilmek de istemiyordu.
Mutfağa vardığında bir bardak su doldurup başına dikti. Bir bardak daha. Üçüncünün içinde iki tablet aspirin eritip içti.

Salona geri döndü. Kanepeye yöneldiği sırada, telefonu çalmaya başladı. Umursamadı. Üçüncü kez çaldı. Beş. Altı. Yedincide cevap verdi.
Genç bir adam bağırıyordu:
"Mutlu yıllar Diana! Mutlu yıllar Diana! Mutlu yıllar sanaaa..."
Telefonu kapatıp masanın üstüne attı.
Doğru muydu bu? Gerçekten doğum günü müydü bugün? Bunu bir başkasından mı öğrenecekti?
Oysa bugüne kadar doğum günlerini iple çeker, o gün için haftalar öncesinden planlar yapar, gün boyunca kendisini kutlayanları sırayla bir yere not ederdi. Annesi birinci sırayı hiç kimseye kaptırmazdı.
Onsuz geçireceği ilk doğum günüydü bugün. Bundan sonraki bütün doğum günlerinin ilki...
Gözleri doldu.
Ağlamak istemiyordu. Hızla salonun uzak köşesindeki dolaba doğru yürüdü. Birkaç çekmece karıştırdıktan sonra günlüğünü buldu. Yere oturup annesine yazmaya başladı.

Sevgili anneciğim,

Hep benimle olduğunu söylemiştin... Eğer öyleyse, o halde seni neden bu kadar özlüyorum?

Az önce doğum günüm olduğunu öğrendim, biliyor musun?

Annem... Neredesin?

Bugüne kadar sana yazamadığım için bağışla beni. Tek sebebi, gittiğin günden beri günlüğümü ilk kez şimdi açmış olmam.

Hayır, itirafların yüzünden sana kızgın değilim. Belki ilk günlerde biraz kızmış, biraz kırılmış olabilirim ama, hepsi geçti. Eğer bugüne kadar bazı gerçekleri benden gizlemişsen, bunu, öyle olması gerektiği için yapmışsındır.

Ama üzgünüm, anneciğim... Mary'yi hiç aramadım. Son günlerini korku ve endişeyle geçirmene sebep olduğu için onu hiçbir zaman affetmeyeceğim.

Sana gönderdiği mektupları bile okumadım, inanabiliyor musun? Belki de çoktan ölmüştür. Bağışla beni.

En çok neye üzülüyorum, biliyor musun?

Tutamadığım bir söz yüzünden seni içimde yaşatmayı bile başaramıyorum. Her şey seni hatırlatıyor, ama bu işleri daha da kötü yapıyor. Seni hatırlamak bana sadece acı veriyor. O kız ortaya çıkmamış olsaydı, bu böyle olmayacaktı.

Babam olacak o adamı da merak etmiyorum. Mektubunda, "Baban ikimiz için de ölmüştü," dediğine göre, eminim ki haklı sebeplerin vardır.

Neyse, unutalım bunları. Ben senin sorularını cevaplamaya çalışayım anneciğim...

Bugün okulun son günü. Hâlâ okulu ilk üç içinde bitirebileceğim. Mezuniyet töreni, 19 Mayıs Pazar, saat beşte. Orada olabilmeni ne çok isterdim bilemezsin...

Doğruyu söylemek gerekirse, akşam yürüyüşlerine devam edemedim. Ama söz, yorgunluğum bir geçsin, başlayacağım.

İş başvurularıma gelince... Daha geçen hafta şehrin en iyi iki hukuk bürosundan iş teklifi aldım. Bu ayın sonuna kadar cevap bekliyorlar, ama hangisini seçeceğime karar vermedim henüz.

Biliyorum, sana sorsam, hepsini bir kenara bırakıp öykü yazarı olmamı söylersin. Bunu yapabilmeyi ben de çok isterdim, anneciğim. Ama sen de biliyorsun ki, öykülerimi bir tek sen beğeniyorsun. Başkaları iyi olmadıklarını düşünüyorlar.

İşte bu yüzden bu konuyu tamamen unutmak benim için daha iyi olacak. Hem ben öykü yazarı olmayı, senin o güzel öykülerini dinlerken hayal ediyordum. Senin öykülerinle anlam kazanıyordu her şey. Ama artık sen yoksun. Öykülerin de yok. Bir daha hiç öykü anlatamayacaksın bana, bir kitap yazmaya kalksam, onu okuyamayacaksın, "Güzel olmuş Diana'm," diyemeyeceksin hiç.

Şimdilik söyleyebileceklerim bu kadar, anneciğim. Umarım iyi olduğumun haberi bir şekilde sana ulaşır.

Bir süre gözlerini günlüğünden ayıramadı Diana. Bu sayfayı, bir anlığına da olsa, annesinin kendisinden bir haber beklediğini hissettiği için yazmıştı. Ama saçmaydı! Ölüler kendilerine yazılan mektupları okuyamaz, ölü anneler de kızlarının iyi olduğunun haberini alamazlardı.
Günlüğünü kapatıp annesinin ona doğum günü hediyesi olarak verdiği el yapımı gümüş çerçevenin yanına gitti. Annesi ölmeden yaklaşık bir ay önce, her bir kenarı siyah gül motifiyle süslü bu çerçeveyi ona uzatarak, "İyi ki doğdun, yavrum," demişti. Kelimelere dökülmeden söylenen şeyi anlayan Diana, "Daha doğum günüme iki ay var, anne," deme saflığını göstermemişti.
Bu ona annesinden kalan en değerli hatıraydı. Parmaklarıyla çerçeveyi süsleyen dört siyah gülü okşadıktan sonra, çerçevenin içindeki yazılı dörtlüğü tekrar tekrar okudu:

"Hayır, sandığın gibi değil!
Sen beni hiç kaybetmedin.
Her şeyle seslenirim sana
Hatıraların ötesinden..."

Yanağından bir damla yaş süzüldü. "Hayır, anne, asıl senin sandığın gibi değil," dedi içinden. "Seni kaybettim. Bana seslendiğin de yok."

5

Diana paketin annesinden gelmiş olduğunu ümit ederek hızla kurdelelerini sıyırmaya başladı. Bu şık paketin bile ona doğum gününü hatırlatmaya yetmediğine bir türlü inanamıyordu.
İçinden bir şişe şampanya, kalp şeklinde bir kristal, bir doğum günü kartı ile imzasız bir aşk mektubu çıktı. Hepsini kucaklayıp çöpe atmak üzere ayağa kalkacağı sırada kapı bir kez daha çaldı. Anlaşılan bugün ona rahat yoktu. Ekrandan, davetsiz misafirlerin Isabel ve Andrea olduklarını gördü. Yakın arkadaşları Isabel ve Andrea... Onun saçıyla başıyla, giydikleriyle, ne kadar eğlenceli, ne kadar popüler olduğuyla ilgilenen "yakın" arkadaşları.

Ama aynı zamanda, Isabel ve Andrea gibi arkadaşları sayesinde beğenilen, takdir edilen biri olduğunun farkındaydı Diana. Onlar sayesinde kendini özel hissediyor, onlar sayesinde "Diana Stewart" olabiliyordu.

Vefasız biri değildi. Yakın arkadaşlarına borçlu olduğu bu şeylerin karşılığı, onlara kapıyı açmamak, sonra gelmelerini söylemek, ya da kapının ardından, "Şu anda kimseyi görmek istemiyorum!" diye bağırmak olmamalıydı.
Kapıyı açtı.
Isabel ve Andrea içeri dalar dalmaz bir yaygara kopardılar:
"Mutlu yıllar sana! Mutlu yıllar sana! Mutlu yıllar tanrıça! Mutlu yıllar sanaaaa!..."
Sevinç gösterileri, onu tepeden tırnağa şöyle bir süzüp, "Ne bu halin?" der gibi bakakalmalarıyla son buldu.
"İçkileri karıştırmaman gerektiğini kaç kez söyleyeceğim sana, Di?" dedi Andrea.
Ardından, salonun manzarasını yetersiz bulmuş olacak ki, Isabel'in de elinden tutarak koşar adımlarla terasa doğru çıkmaya başladı. Bir yandan da sorular yağdırıyordu:

"Parti yok mu bu akşam, Di? Neden okulda yoktun? Plan nedir öyleyse?"

Terasa çıktıklarında, Isabel parmağının ucunu tik ağacı bahçe mobilyalarının üzerindeki toz tabakasına sürüp Diana'ya doğru tuttu. "İşte bu gördüğünüz şey, Bayan Stevvart, bütün şehir ayaklarınızın altında olduğu halde, sizin artık manzaranın tadını çıkarmayı bıraktığınızın apaçık kanıtıdır." Andrea'ya döndü. "Sen söyle Andrea, haksız mıyım ama?"

"Kesinlikle haklısın," dedi Andrea.
"Evet Di," dedi Isabel. " Andrea'nın sorusuna hâlâ cevap vermedin. Akşamki plan nedir?"
"Bir şey yapacağımı zannetmiyorum."
"Ne?! Şaka yapıyor olmalısın?!"
"Sizi hiçbir zaman kırmak istemem, biliyorsunuz. Ama dün gece çok geç yattım. Başım çatlayacak gibi, midem de bulanıyor, o yüzden..."
"Ama bugün senin doğum günün, Di!"
"İçimden bir şey yapmak..."
"Di, neler oluyor sana, anlamıyorum. Hiç böyle yapmazdın sen. iyice koptun bizden. Eskiden herkesi bir araya toplayan sen olurdun, şimdi ise yüzünü gören yok. Adeta kayıpsın. Biliyoruz, zor bir dönemden geçiyorsun, anlıyoruz. Ama bu dönemi atlatmanın yolu eve kapanmak mı sence? Sence annen bunu mu isterdi? Hadi toparla kendini biraz. Sen güçlü bir kızsın."
"Hayır."
"Hayır ne?"
"Zayıfım."
"Kim? Diana zayıf, ha? Diana Stewart? Kendine gel lütfen. Daha önünde koskoca bir yaşam var, hedeflerin var, hayallerin, düşlerin... Ama böyle davranarak hiçbir yere..."
"Ne düşü?"
"Başarılı bir avukat olmayı düşlemiyor musun?"
Diana derin bir iç çekti. Önce Andrea'ya, sonra da Isabel'e şöyle bir baktı. Hiçbir fikriniz yok, değil mi, diye geçirdi içinden.
"Ben hiçbir zaman avukat olmayı düşlemedim, Isabel."
"Nasıl yani?"
"Ben bir tek yazar olmanın hayalini kurmuştum, hepsi o kadar."
"Gerçekleşebilecek şeylerden bahsediyordum ben," dedi Isabel.
"Hadi yapma, Di," dedi Andrea. "Düşlerini kastediyoruz, çocukluk hayallerimizi değil. Ben de küçükken şarkıcı olmak isterdim. Ama büyüyünce fark ettim ki, karga gibi sesim varmış."

Andrea'nın bunu söylerken yüzüne yerleşen gülümseme, sözde kendi kendisiyle dalga geçer gibi görünmesi, işi espriye vurup ardından bir de kahkaha patlatıvermesi, bunların hiçbiri, kelimelerin altında yatan imayı gizlemeye yetmemişti.
"Sen hiç merak etme Andrea," dedi Diana. "Ben de karga gibi yazdığımı çoktan fark ettim."
"Ben onu kastetmemiştim, Di. Ben sadece..."
"Neyse kızlar," dedi Isabel, havayı yumuşatmak istercesine. "Akşamı konuşalım."
Diana da Andrea da bir cevap vermedi.
"Di," dedi Isabel. "Bizim artık gitmemiz gerekiyor, mezuniyet kıyafeti provamız var. Ama akşam sana yine uğrayacağız. Sekiz gibi diyelim. Ve üstün başın hazır olacağı için, hiç zaman kaybetmeyeceğiz, tamam mı? Sonra da kolundan tuttuğumuz gibi, seni önce Fleur de Lys'e, ardından da Olympia'ya, ya da istersen Roccapulco'ya götüreceğiz. Anlaştık? Bizimkilere bir iki telefon ettik mi, eski takım toplanır. Nasıl plan ama?"

"Ben varım!" diye atıldı Andrea.
"İkinize de geldiğiniz için çok teşekkür ederim," dedi Diana.
"Ama bugün yalnız kalmak istiyorum."

6

Isabel ve Andrea gidince bir süre terasta oturmuş ve onu ne kadar da az tanıdıkları üzerine düşünmüştü Diana. Bunca yıldır arkadaşlık etmiş, beraber gülüp eğlenmiş, dertleşmişlerdi. Peki nasıl oluyordu da onu bu kadar az tanıyor, en büyük düşünü bile bilmiyorlardı? Her şeye rağmen, terk etmeye karar verdiği bir düşü bilmedikleri için onları ne kadar suçlayabilirdi ki?

Annesinin mektubunda sorduğu soru geldi aklına. "Seni en büyük düşünü kovalamaktan alıkoyan sebep ne ki zaten?"

Diana bu dünyaya bin kere gelse, bininde de öykü yazarı olmak isteyeceğini biliyordu. Hukuk okumayı seçmesinin tek sebebi, sıradan bir yazar olduğu takdirde yaşamaktan korktuğu senaryoydu.

Öncelikle, çevresindekiler kendi kapasitesine yazık ettiğini düşüneceklerdi. Buna rağmen, kibarlıklarından (!) dolayı ne düşündüklerini ona belli etmeyecek, seçtiği mesleğin ne kadar ilginç ve değişik bir meslek olduğunu söyleyeceklerdi. Ama o sözlerin ardında hep bir küçümseme gizlenecek, çok geçmeden ortalıkta bir sürü dedikodu dolaşacaktı. Uluslararası bir otel zincirinin yanı sıra San Francisco'nun en prestijli otellerinden birinin varisi, bir zamanlar şehrin en imrenilen genç simalarından biri olan Diana Stewart’ın, artık sıradan öyküler, kimsenin okumadığı kitaplar yazmaktan başka kayda değer bir şey yapmadığı konuşulacaktı. Eskiden onun yerinde olmak için can atanlar, hayatını ziyan ettiğini düşünerek ona acıyacaklardı belki de.

İşte Diana sırf bu senaryoyu yaşamak istemediği için, çevresindekilerin daha fazla onay vereceği bir meslek tercih ettiğini hiç kimseye söylememişti. Bu açıdan baktığında arkadaşlarının onu iyi tanımaması konusunda suç biraz da kendisindeydi belki. Onlara açılmayı hiç istememiş miydi peki? Hayallerinden, düşlerinden bahsetmeyi denememiş miydi? Denemişti elbette.

Ama ne zaman onlara açılmaya kalksa, onu anlamaya çalışmamışlardı. Sanki onun için en doğrusunu kendileri biliyorlarmış gibi, nasıl davranması, nasıl düşünmesi ve hatta nasıl hissetmesi gerektiğine dair bir yığın tavsiyede bulunmuşlardı.

Annesinin gidişiyle birlikte onu anlayan hiç kimsenin kalmadığı bu dünyada nasıl yaşayacaktı, nasıl?
Bu soruyla iyice bulanan zihnini biraz dinlendirmek ümidiyle, kısa bir yürüyüş için parka inmeye karar verdi. Eskiden annesiyle her akşam yürüyüş yaptığı parka.

7

Park tenhaydı. Denize iyice yaklaşıp sahil boyunca yürümeye başladı.
Bu sahilde annesiyle kim bilir kaç kez yürümüşlerdi, kaç kez? Burada onunla bir kez daha yürüyebilmek için neler vermezdi ki? Sadece bir kez daha. Annesiyle yaptığı o her bir yürüyüşün değerini anlamak için annesini kaybetmesi gerekmişti ne yazık ki...
Bir türlü durulmayan zihni ve anılarla boğuştuğu bir çeyrek saatin ardından, yelkenlilerin bulunduğu marinadan geri döndü. Genellikle dönüş için parkın içinden geçen kestirme yolu tercih ederdi. Bunu yolun kısalığından çok, uçuk kaçık park sakinlerini görmek istediği için yapardı. Saçlarını envai çeşit renge boyamış gençler, hiç akla gelmeyecek yerlere piercing yaptırmış kızlar, vücutlarında dövmesiz yer arayıp da bulamayanlar...
Yürüyüş yolu her zaman olduğu gibi, incik boncuk satılan seyyar tezgâhlar, dövmeciler, çalgıcılar ve dilencilerle doluydu.
Dilencilerin bulunduğu yerden geçerken gür bir ses duydu:
"Hey, küçük hanım!"
Kendisine söylenip söylenmediğinden emin olamadı. Şöyle bir çevresine baktı, başka "küçük hanım" göremeyince sesin geldiği yere döndü.
"Küçük hanım," diye yineledi yaşlı zenci ona bakarak.
Bir hasır parçası üstünde bağdaş kurarak dilenen bu kıvırcık, kır saçlı adamı orada hep görürdü. Küçük siyah gözleriyle sürekli her şeyi incelemesi ve diğer dilencilerin aksine yoldan geçenlere bulaşmaması, onu diğer meslektaşlarından ayırıyordu. Bir farkı da, oturduğu hasırın köşesine "Fal $4" yazmış olmasıydı.
Diana şaşırmıştı; bugüne kadar belki yüzlerce kez bu falcı-dilencinin önünden geçmesine rağmen, yaşlı zenci ona daha önce hiç seslenmemişti.
'Bana mı dediniz?' anlamında parmağıyla kendini işaret etti.
"Onu aradın mı?" diye sordu yaşlı zenci.
"Kimi aradım mı?"
"Onu!"
"O da kim?!"
"Sen bilmiyorsan, ben nereden bileyim?"

Diana bu garip, garip olduğu kadar da sevimsiz bulduğu diyalogu daha fazla sürdürmek istemiyordu. Belki adamın başına güneş geçmişti, belki kendisine dalga geçebileceği birini arıyordu, belki de fal meraklılarının ilgisini çekmek için değişik yöntemler geliştirmekle meşguldü; sebebi hangisi olursa olsun, oradan bir an önce ayrılması için yeterliydi.

Sanki aralarında hiç konuşma geçmemiş gibi yoluna devam etmek istediyse de, yaşlı zencinin kendisine tekrar seslenmesi üzerine durdu.
"Gel küçük hanım, sana falım bedava. Gel, belki onun nerde olduğu çıkar bu falda."
"Neden bahsettiğinizi bilmiyorum, bilmek de istemiyorum."
O sırada, yaşlı zenci kaşla göz arasında önündeki su dolu bardağa küle benzer bir şey boşaltıp, grileşen suya bakmaya başlamıştı bile. Hayret dolu bir yüz ifadesiyle, "Oooo!" dedi. "Neler de görüyorum öyle... Senin gibi biri. Tıpkı senin gibi!"
Diana olduğu yere çakılı kaldı.
"Kim benim gibi?" dedi yutkunarak.
"Ha şöyle küçük hanım, gel otur şuraya."
Diana bir robot gibi denileni yaptı.
Yaşlı zenci bardaktaki suyu karıştırıp parmağıyla Diana'nın yüzüne sürdü. Ondan gelebilecek bir tepkiye fırsat vermeden söze başladı:
"Aradığın ya da aramadığın, işte o senin gibi. Aynı sen! Yaşı sen, boyu sen, kaşı sen, gözü sen..."
Diana'nın sırtından soğuk terler boşandı. Ne yapacağını, ne diyeceğini, ne soracağını bilemiyordu. Ama bunun mutlaka bir açıklaması olmalıydı. Fal diye bir şey yoktu. Sihir yoktu. Bu dilencinin Mary'den bahsediyor olmasına imkân yoktu!
Onun palavracının teki olduğunu ortaya çıkarmak için sordu:
"Nerdeymiş peki o?"
"Uzakta değil."
"Nerede?" diye üsteledi Diana sesini yükselterek.
Yaşlı zenci onun avucunu açıp içine o pis sudan bir miktar döktü.
Birkaç saniye suya baktıktan sonra, yumuşak bir sesle, "Uzaktan geldi yakma," dedi. "Uzağa gidecek ve tekrar dönecek yakına."
Sonra kafasını kaldırıp, karşıya, yolun deniz tarafında kalan kısmına doğru baktı. Arkası dönük olduğundan, Diana onun neye baktığını göremiyordu. Ama sonunda merak edip, o da başını çevirdi.

Yaklaşık yirmi metre ilerilerinde, bir sokak ressamının onlara baktığını gördü. Fark edildiğini anlayan genç adam, denize karşı duran resmine döndü çabucak.
Diana yaşlı zenciye 'neler oluyor' anlamında baktı. Yaşlı zenci, "Aynı sen olan o kimse, işte o ressamla tanışacak bir vakitte," dedi.
Diana ayağa fırladı. Hatayı en başta buraya oturmakla yaptım zaten, diye düşündü. İhtiyar besbelli kendisiyle dalga geçiyordu. Kırışık yüzünde, kehanetlerini sıralarken sinsi bir haz aldığını belli eden bir ifade vardı en başından beri.
Diana hızla oradan uzaklaşmaya başlamıştı ki, yaşlı zenci arkadan bir kez daha seslendi:
"Oku. Yazılmış olanı aç ve oku."
Aç ve oku! Bu söz, arkadan atılan hain bir ok gibi, Diana'nın sırtına saplanmıştı.
Bu da mı bir tesadüftü? Bu sözün, açıp okumadığı Mary'nin mektuplarıyla ilgisi olabilir miydi? Kafası allak bullak olmuştu ama, bu kez geriye dönüp bakmadan yoluna devam etti.
Bir an önce eve giderek, bu olayı geride bırakmak istese de, ressamın yanından geçerken yavaşladı. Ressamın, yüzünün resmine dönük durmasından yararlanarak, neler olup bittiğini anlayabilmek için, daha önce hiç görmediği bu paspal genci şöyle bir süzdü.
Tahminen kendisinden birkaç yaş daha büyük, buğday tenli, uzun boylu, yapılı birisiydi. Kısa, kumral saçları dağınıktı. Üstüne bordo, eski bir tişört, altına da diz kısımlarından delinecek kadar incelmiş bir blucin giymişti. Sandaletinin rengi, üzerindeki kalın toz tabakası yüzünden tam seçilemiyordu.
Ressamın satılık olan resimleri tuvalin yanındaki palmiyeyi çevreleyen demirlere yaslanmıştı. Birbirinden çok farkı olmayan, sadece deniz, gökyüzü ve martıdan ibaret olan resimlerin üzerinde, "$150" yazan etiketler asılıydı. Her birinin kendine özgü bir albenisi vardı.
Ressam kendisinin ve resimlerinin üzerinde gezinen bakışları fark etti. Başını çevirip, iri elâ gözlerini Diana'ya dikti:
"Nasıl yardımcı olabilirim?"
"Sadece bakıyordum."
"Görebildiniz mi?"
"Efendim?"
"Resimleri sevdiniz mi?"

"Renklerdeki ton seçiminiz harika, tebrikler."
Ressam bir şey söylemedi.
İltifatının karşılığında en azından bir teşekkür bekleyen Diana, ressamın sessizliğini koruması üzerine, "Hoşçakalın," diye ekledi.
Ressam el sallamakla yetindi ve Diana'nın yanından ayrılmasını beklemeden tuvaline döndü.
Bir sokak ressamının onu uğurlama tarzı -özellikle bugün- hiç ama hiç umurunda değildi Diana'nın. Yine de, ressamın tavrının kaba, kendisinin de sevimsiz olduğunu düşünerek parktan büyük adımlarla uzaklaştı.

8

Salonda uçuşan pervaneden geriye yalnızca, ince bir yanık kokusuyla tavana ışık veren lambanın üstünde belli belirsiz tüten bir duman kalmıştı. Diana, kıvrıla kıvrıla yükselen dumana bakarken, pervanenin kendini neden ateşe attığını düşünüyordu.

Karanlıktan aydınlığa kaçmasını emreden bir içgüdüye kulak vermiş olmalıydı. Işığa doğru telaşla kanat çırpması, onu çepeçevre kuşatan loşluğa bir isyandı sanki. Belirsizliğe isyandı. Işıkta eriyip gitmeyi, bir ömür boyu karanlıkta uçmaya tercih etmişti o.

Mary'nin mektuplarını açıp okumak da, bir anlamda kendini o pervane gibi ateşe atmak mıydı acaba? Annesinin vasiyetini yerine getirmeyi denememesi nedeniyle içine düştüğü karanlıktan kaçmak mı demekti? Eğer öyleyse, bu karanlıktan, belirsizlikten, sadakatsizlikten kaçacağım diye, tıpkı o pervane gibi kendini eritip bitirmeyi göze almalı mıydı o da?

Artık hiçbir şey bilmiyordu. Neden karanlıklar içinde kaldığını, nasıl bu hâle geldiğini, suçun kimde olduğunu... Annesine verdiği sözü yerine getiremediğinden dolayı kendisinde miydi suç? Ailesini ikiye bölen babasında mıydı? Annesine o bencil notu yollayan Mary'de miydi? Ona bu ağır yükü yükleyen annesinde miydi? Yoksa

annesini ondan koparan Tanrı'da mıydı asıl suç? Belki herkesteydi, belki de hiç kimsede.

Bu sorunun cevabını da bilmiyordu ama, hayatının dizginlerinin çoktan elinden çıktığını hissedebiliyordu. Sanki, kontrolü dışında gelişen her olay, düşünce, duygu ve hareketlerini belirliyor, bir yerlerde onun adına alınmış kararlar, hiç haberi olmadan yürürlüğe konuluyordu.

'Kader mi?' diye sorguladı bir an için. Eğer kaderse, daha evvel sesini bile duymadığı bir dilencinin, birkaç saat önce söylediği o garip sözler de bu kaderin bir parçası mıydı?

Şimdi yerinden kalksa ve Mary'nin mektuplarını açıp okusa, bunu kendi iradesiyle mi yapıyor olacaktı? Yoksa, onu bilmediği bir yerlere sürükleyip götüren yazgısının yeni bir buyruğuna mı itaat ediyor olacaktı yalnızca? Ya da ikisi de aynı şey miydi?

Bilemiyordu.

Ama bildiği bir şey vardı: O pervaneye saygı duymuştu.
Ayağa kalktı. Anahtarını mücevher kutusundan alarak, antika sandığın bulunduğu odaya geçti.
Sandığı yavaşça açtı. Mary'den gelen mektuplar bezden bir çantada duruyordu. Çantayla birlikte salona döndü. Yere oturup arkasını kanepeye yasladı.
Çantanın içinden her biri farklı renkte dört büyük ve bir küçük zarf çıktı. Küçük zarfta Mary'nin annesine son yolladığı not duruyordu. Büyük zarflar birden dörde kadar numaralandırılmışlardı. Bu numaraları, mektupların yazılış tarihlerine göre annesinin sonradan eklediği anlaşılıyordu.
Mektuplar zarflarla aynı renkteydi. Sırasıyla, kırmızı, yeşil, beyaz, gümüş...
İlk üç zarfın New York, dördüncü ile küçük zarfın ise San Francisco postanelerinin damgalarını taşımaları Diana'nın dikkatini çekti.
Demek Mary San Francisco'ya kadar gelmiş, diye geçirdi içinden. O sırada birden aklına dilencinin sözleri geldi. "Uzaktan geldi," demişti dilenci.
"Uzakta değil,"
demişti!
O sırada cevaplanmak üzere kafasına üşüşen üç beş soru, gümüş renkli zarfın boş
olduğunu fark etmesiyle önceliği, "Dördüncü mektup nerede?" sorusuna bıraktı.
Diğer sorular da hiç vakit kaybetmeden geri döndü: Mary San Francisco'ya geldiyse, neden annemi görmeye gelmedi? Hâlâ buralarda olabilir mi? New York'ta mı yaşıyor?
Bir cevaba ulaşma ümidiyle önce mektupların hepsine bir göz attı.
Ardından ilk mektubu dikkatle okumaya başladı:

1. Mektup –“Başkalarına İtiraz”

14 Şubat

Annem,

Dışarıda şimşekler çakıyor, gök gürlüyor. Eskiden yatağımda büzülüp korkudan titrediğim, ılık göğsüne sığınmak isteyip de, seni yanımda bulamadığım geceleri hatırlıyorum.
Tam bu manzaraya kanıp yine sensizliğe gömülmek üzereyim ki, babam yanıma gelerek, senin hayatta olduğunu itiraf ediyor! Adresini elime tutuşturup sana yazabileceğimi söylüyor.
O anda dışarıdaki hava birden benim safıma geçiyor. Şimşekler flaş olup coşkumun fotoğrafını çekiyor. İçimden, "Ve mutlu son!" diyorum. "Sonunda anneme kavuşacağım!"
Evet anneciğim, inanılmaz ama gerçek. Çok küçükken başladığım seni arayış serüvenim mutlu sonla neticelenmek üzere. Tam bir ay sonra yanına geliyorum!
Uzun yıllar sonra tekrar sana kavuşacak olmak bana tarifsiz bir mutluluk veriyor. Ama aynı zamanda içimde beni tanımayışının burukluğunu hissediyorum.
İşte sırf bu nedenle, bir süredir beni daha yakından tanımanı sağlayacak bir roman yazıyorum. Seni ararken başımdan geçenleri konu alan bir roman.
Ah anneciğim... Bu sonu olmayan arayış boyunca neler yaşadım bir bilsen. "Başkaları"na kafa tuttum, bir okyanus aştım ve hatta bir gülle konuştum!
Esasında şu anda kitabımı sana gönderebilmeyi çok isterdim. Ne yazık ki henüz hazır değil. Ama ben yine de öykümü seninle paylaşmak istiyorum.
İşte bu yüzden, haftada bir yazacağım mektuplarla sana onun kısa bir özetini yapmaya karar verdim. Mektupların her birinde, sana uzanan yolculuğumun farklı dönemlerini anlatacağım.
Dönemleri kendimce, "itiraz," "yol" ve "yok oluş" diye adlandırdım. Dördüncü ve son dönem, "yeniden doğuş" ise ancak sana kavuştuğum an gerçekleşecek.
"İtiraz" dönemiyle öykümü anlatmaya başlayayım istersen....
Kaç yaşındaydım hatırlamıyorum ama, çok küçükken, "Neden benim annem yok?" diye sormuştum kendi kendime. Bu sorunun cevabını bir türlü bulamıyordum.
Oysa soru varsa, cevabı da olmalıydı. Soru benimle ilgiliyse, cevabı da bende olmalıydı. Tabi ki o zaman bu tarz bir mantık yürütecek yaşta değildim; ama o sıralar kalbimin sesini hâlâ duyabiliyordum.
"'Neden benim annem yok?' diye sorma" dedi kalbim bana. "Doğru soruyu sor. Bir bilene, 'Annem nerede?' diye sor."
Bir bilen, bir bilen... Bilen biri... İlk aklıma gelen babam oldu.

"Babacığım, annem nerede?" diye sordum.
Bir an sessiz kalan babam, "Annen Tanrı'nın yanında, yavrum," dedi.
Evet, bu doğru olmalıydı. Çünkü Tanrı en güzel yerde yaşardı ve benim annem de en güzel yere lâyıktı.
Bundan sonraki sorum, doğal olarak, "Peki Tanrı nerede?" oldu.
Babam, sanki dünyanın en acayip sorusunu sormuşum gibi yüzüme baktıktan sonra, "Bilmiyorum, kızım," dedi.
Ben de bunun üzerine, belki senin nerede olduğunu onlar biliyorlardır diye, Başkalarına gidip sordum:
"Annem nerede biliyor musunuz acaba?"
"Annen yok," dediler Başkaları. "O artık burada değil."
Nasıl olabilirdi ki bu? Bu senin "yok'luğun, bu "burada olmaman" denilen şey? Ben senin varlığını her geçen gün daha fazla hissetmeye başlarken.
Bir kez daha kalbim benimle konuştu: "Annenin varlığını hissediyorsun, demek ki o var."
Hemen Başkalarının yanına koşup itiraz etim: "Benim annem var!"
Bana başka bir cevapla karşılık verdiler: "Annen bilmediğimiz bir yerde."
Giderek çok yakında olduğunu hissettiğimden onlara bu cevapla da ikna olmadığımı söyledim.
Bunun üzerine yeni bir cevap buldular: "Anneni ancak öbür dünyada görebilirsin."
Hayır, hayır, mutlaka başka bir cevap olmalıydı.
"Ben de Tanrı'yı ararım o zaman," dedim kendi kendime ve daha önce babama sorduğum soruyu bir de Başkalarına sordum:
"Peki Tanrı nerede?"
Eğer onlardan Tanrı'nın nerede olduğunu öğrenebilseydim, böylece senin yerini de
öğrenmiş olacaktım. Ama gördüm ki, büyüklerin Tanrı konusunda kafaları epey karışıkmış.

Kimisi, "Tanrı yok," dedi, kimisi, "Tanrı bilmediğimiz bir yerde," kimisi de, "Tanrı'yı ancak öbür dünyada görebilirsin."
Mutlaka başka bir cevap olmalıydı. Ama en azından, bu cevaplar sayesinde doğru iz sürdüğümden emin olmuştum. Başkalarının "Tanrı nerede?" sorusuna verdikleri cevapların, "Annem nerede?" sorusuna verdikleri cevaplarla aynı olması, senin gerçekten de Tanrı'yla beraber olduğunu doğruluyordu bir anlamda. Aslında bir süre önce fark ettim ki, seni ararken

geçtiğim dönemeçlerle, Tanrı'yı ararken geçtiklerim arasında büyük benzerlikler var.
Zamanla, aklımın sürekli seninle meşgul olduğunu gören Başkaları, bu durumu engellemek için, önüme bir sürü oyuncak yığdılar. Bir süre oynadım onlarla. Ama sonra sıkıldım. Hemen yenilerini verdiler. Daha değişik, daha pahalı, daha güzel oyuncaklar...
Bir an durup düşündüm. Evet belki, dedim kendi kendime, belki sürekli oyuncaklarım yenilenecekse ve sürekli daha iyilerine sahip olabileceksem, hayatımın sonuna kadar onlarla oyalanabilirim. Ama benim istediğim oyalanmak değil ki. Ben annemi istiyorum sadece!
Sonuçta, sen yoksan eğer, ben hangi oyuncağın varlığıyla mutlu olabilirdim ki? Diğer yandan, sen varsan eğer, beni hangi oyuncağın yokluğu mutsuz edebilirdi ki?
Belki oyuncak tuzağından böylece kurtulabilmiştim ama, bir süre sonra seni aramayı tekrar bırakmak zorunda kaldım. Neden mi anneciğim, anlatayım...
Ben büyüdükçe Başkalarının bana olan ilgisi sürekli artıyordu. Beni çok beğeniyorlar ve ne yazık ki bu gerçeği benden hiç saklamıyorlardı. "Ne yazık ki," diyorum çünkü zamanla onların bana olan beğenisinin ve benim bu beğeniyi koruma arzumun, beni en büyük düşümden, seni arayıp bulmaktan alıkoyduğunu görecektim.
Onlara senden bahsetmeyi sürdürdüğüm takdirde benden yüz çevireceklerini biliyordum. Bu yüzden bir süre sonra seni aramayı bırakarak, bana duydukları büyük ilginin keyfini çıkarmaya koyuldum.
Başkaları, övgü ve takdirlerinden oluşan binlerce zehirli oku -ki bu okların öldürücü olduğunu sonradan anladım- hiç durmaksızın üstüme yağdırıyorlardı. "Sen çok özel bir kızsın, bu dünyada bir eşin daha yok!" diyorlardı bana. Onlar böyle şeyler söyledikçe, oklarının ucundaki tatlı zehir kanıma karışıyordu.
Her şeye rağmen, ara sıra sözlerinin doğruluğundan şüpheye düştüğüm oluyor, "Gerçekten özel miyim acaba?" diye soruyordum kendime. Ama beni özel olduğuma inandıran Başkaları olduğu için, bu soruyu onlar olmadan cevaplayamıyordum. Sanki aynam kırılmıştı da, kendimi görebilmek için Başkalarına bakmak zorunda kalmıştım.
Sürekli onlarla bir arada olmak istiyordum ki, ne zaman "Gerçekten özel miyim?" diye sorsam, onların hiç değişmeyen cevabını duyabileyim: "Evet, çok özelsin. Bu dünyada bir eşin daha yok!"

Sürekli aynı soruyu sormaktan ve aynı cevabı duymaktan kesinlikle bıkmıyordum. Deniz suyu içen birinin susuzluğunun artması gibi, duyduğum övgüler de bende sadece daha fazlasını duyma ihtiyacı uyandırıyordu. Daha kötüsü, Başkalarının onay ve takdirlerini kaybetmemek için sürekli onların beklentilerine cevap vermek zorunda kalıyordum. Ben artık ben olmaktan çıkıp Başkalarının istediği ben olma yolunda hızla ilerliyordum. Bir Başkası olma yolunda.
Ama bir süre sonra, düşlediğimi değil de, Başkalarının benim adıma seçtiği hayatı yaşayarak mutlu olamayacağımı anladım. Bu gerçeği anlamamı sağlayan, yine, sesi her geçen gün daha az duyulur hale gelen kalbim oldu. Kalbimin, "Mutsuzsun, Mary!" diye haykırışını ince bir fısıltı olarak duymuştum.
Haklıydı kalbim. En büyük düşümü terk ettiğim, seni aramaktan vazgeçtiğim için kendime o kadar kırgındım ki, artık ne Başkalarının beğenisinden, ne de onların her yanımı kuşatan ilgisinden haz alabiliyordum. Ama ne ilginçtir ki, sonunda mutsuzluğum, dibe vuruşum, bana seni aramayı sürdürebilmek için ihtiyaç duyduğum gücü geri verdi.
"Annem nerede?" diye sordum Başkalarına tekrar gür bir sesle.
Yine o eski cevaplarla karşılık verdiler:
"Annen yok." "O bilmediğimiz bir yerde." "Onu ancak öbür dünyada görebilirsin."
"Hayır, sandığınız gibi değil!"
"Biz de başkalarından böyle duyduk."
"Ya bunları duyduğunuz başkaları yanlış biliyorlarsa?"
"Bak, anneni göremiyorsun; ona bu dünyada kavuşabilecek olsan, görürdün onu."
"Görmek için sadece gözlerimi kullansaydım, kaybolurdum karanlık dünyanızda."
"Hadi, biraz mantıklı ol, sen artık büyük bir kızsın."
"Hayır küçüğüm," dedim. "Hep de küçük kalacağım!"
Başkalarına yaptığım bu itiraz sana kavuşmam için gerekli, ama kendi başına yeterli değildi, anneciğim; bir an önce beni sana götürecek bir yol bulmalıydım. İkinci döneme girişim, işte sana giden o yolu bana bir rüyada göstermenle oldu. Yine aynı rüyada, "bir bilen"i nerede bulabileceğimi de söylemiştin. Çok sonraları, işaret ettiğin o kişi beni elimden tutacak ve senin gösterdiğin yolda yürütecekti. Ta ki sana bu dünyada kavuşana dek.
Bir sonraki mektubumda sana o rüyamdan bahsedebilmek dileğiyle...

Mary

9

Diana annesinin çok sevdiği koyu yeşil takımını giymiş, çimlerin ortasından hızlı adımlarla onun mezarına doğru yürüyordu.
Yolu yarıladığında, annesinin mezarı başında, uzun kumral saçlı, siyahlar giymiş birinin durduğunu fark etti. Mezar, büyük çınarın altındaki tek mezardı; bu yüzden mezarı karıştırıyor olamazdı. Özel bir gün olmadığı hâlde, sabahın bu saatinde annesini ziyarete gelen kim olabilirdi ki?
Mary?!
Durdu. Geriye döndü. Ardından, başını mezara doğru çevirerek, bir süre hiç kıpırdamadan ziyaretçiyi izledi.
"Kimden korkuyorum ki," dedi kendi kendine. Yürümeye devam etti. Beş on adım atması soluk soluğa kalmasına yetmişti. Durmadı.
Mezara iyice yaklaşmasına rağmen, ziyaretçi bir türlü başını çevirip arkasına bakmıyordu.
Birkaç adım sonra, onu profilden görünce derin bir 'oh' çekti. Ziyaretçi, annesinin seyahat arkadaşı Bayan Johnson'dı. Onunla en son cenaze töreninde karşılaşmıştı. New York'ta yaşadığı için pek sık görüşemezlerdi ama, annesinin el üstünde tuttuğu birkaç dostundan biriydi.
Elini yavaşça onun omzuna koydu Diana.
"Sizi gördüğüme sevindim, Bayan Johnson."
Bayan Johnson heyecanla döndü. Gözlerinde birkaç duygu bir aradaydı. Hüzün, şefkat, endişe, içtenlik...
"Diana! Nasılsın kızım?" dedi Bayan Johnson ona sarılırken. "Seni defalarca aradım, ama ulaşamadım. Mesaj bıraktım telefonuna, otele... Oteldekiler iyi olduğunu söylediler ama?"
"Özür dilerim Bayan Johnson, size geri dönemedim. Ama şimdi daha iyiyim."
Diana bakışlarıyla Bayan Johnson'ın annesine getirdiği sarı gülleri işaret etti. "Ne kadar da güzeller..."
Bayan Johnson gözleriyle ona katıldığını belirtti.
"Diana, benim öğlen bir iş toplantım var, akşam da eve dönmek zorundayım. Eğer kabul edersen, bir süreliğine seni bize götürmek isterim."

"Teşekkür ederim Bayan Johnson; ama burada halletmem gereken işler var."
"Nasıl istersen; ama bil ki benim evim, senin evin."
Bayan Johnson Diana'nın metin görünmek için kendisini bir hayli zorladığını fark ettiği için bir süre ona, 'Gerçekten iyi misin?' der gibi baktı. Bu sessiz soruyu, Diana da aynı sessizlikle, 'Nasıl iyi olabilirim ki?' diyen bir yüz ifadesiyle yanıtladı.
"Diana, biliyorum, bunu kimseden duymaya ihtiyacın yok. Ama bir kez de ben söylemek istiyorum: Annen seninle gurur duyuyordu."
"Hiç beklemiyordum Bayan Johnson, hiç. Her şey bir anda oldu, bir anda değişti. Beş ay öncesine kadar her şey normaldi. Hastalığı boyunca bile. Annem birkaç ay ömrü kaldığını bilen biri gibi davranmadı hiç. Hiç kendini bırakmadı, gözlerindeki o pırıltı hiç kaybolmadı, bir gün bile, 'Neden böyle oldu?' diye sormadı, 'Neden?' diye bakmadı."
Diana'nın gözleri doldu.
"Ama ben onun gibi değilim Bayan Johnson, ben onun gibi değilim. Ben her sabah uyandığımda aynı şeyi soruyorum kendime. 'Neden? Neden benim annem?' diye soruyorum. O herkesin annesinden farklıydı. Etrafını aydınlatan bir ışıktı o."
"Öyleydi," dedi Bayan Johnson.
"En çok neye kahroluyorum biliyor musunuz, Bayan Johnson? Ben, o ışığa yeterince yaklaşmadım; onunla aydınlanmayı denemedim, bir yarasa gibi kaçtım o ışıktan. Tam bir şeyler değişmeye başlıyordu ki... O gitti."
"Neydi değişen?"
"Bir süredir," dedi Diana, "hayata annem gibi bakamamanın eksikliğini hissediyordum içimde. Onu yeteri kadar keşfedememenin, onun gibi olamamanın eksikliğini. Bakışlarının, sözlerinin, yaşantısının ardındaki gizemi çözememenin eksikliğini... Derinlere gizlenmiş bir hazinesi vardı onun, bense ona ulaşamadım."
O anda gözünde canlanan bir hatırayla, Diana'nın yüzünde solgun bir gülümseme belirdi.
"Ara sıra," dedi. "Ara sıra takılırdım ona. 'Hadi anne, mademki benim de bir hazinem olduğunu söylüyorsun, öyleyse anahtarını ver,' derdim. O da ellerini iki yana açar, 'Senin hazinenin anahtarı bende değil ki; kimsede değil, senden başka,' derdi."
Derin bir iç çekti.

"O anahtara ihtiyacım vardı Bayan Johnson, o anahtara. Annem gibi olmak istiyordum. Hiç değilse, ona lâyık bir kız olmak istiyordum. Ne düşünüyorum, biliyor musunuz? Keşke o, hayatımdaki tüm seçimleri bana bırakmasaydı, hatalarıma göz yummasaydı, keşke beni olduğum gibi kabullenmeseydi de, normal bir anne gibi, kızını kendine benzetmeye çalışsaydı. Annemin kızı olmak istiyordum, Bayan Johnson, onun kızı."
Bayan Johnson gözyaşlarını daha fazla tutamayıp hıçkırıklara boğulan Diana'ya sarıldı.
"Oh Diana, sen onun kızısın zaten. Annene o kadar benziyorsun ki... Hem de hiçbir kızın annesine benzemediği kadar. Bundan hiç şüphen olmasın. Belki seninle çok vakit geçirme şansımız olmadı, belki bu yüzden söylediklerimi bir avutma olarak görebilirsin. Ama inan bana yavrum, seni çok iyi tanıyorum. Çünkü seni, seni senden daha iyi tanıyan annenden dinledim ben."
Hıçkırıkları bir anda kesildi. "Benim hakkımda ne söyledi size annem?" diye sordu hafif bir sesle.
"Geçen yıl, Keşmir'deki son seyahatimizde sık sık senden bahsetmişti. Dünyanın sana nasıl da dar gelmeye başladığından, sahip olduklarının artık seni tatmin edemediğinden, her geçen gün daha mutsuz biri olduğundan söz etmişti."
"Evet," dedi Diana başını eğerek. "Yaklaşık bir yıl önce böyle bir döneme girmiştim. Ama bu durumu annemden gizleyebildiğimi sanıyordum. Boş yere üzülsün istememiştim. Görünürde mutsuz olmam için hiçbir neden yoktu çünkü. Ama demek ki o yine içimi okuyabilmiş."
Bir an gözleri dalan Diana, "Anladığını neden bana hiç belli etmedi ki?" diye mırıldandı. "Kim bilir nasıl da üzülmüştür."
"Üzülmek mi, hiç sanmıyorum. Anlatırken sevinçten gözleri parlıyordu."
"Sevinçten mi?!"
"Evet, bu durumdan bir hayli hoşnut görünüyordu. 'Kızım, ekim yağmurlarına susamaya başladı bile,' demişti bana. Hatta bir sonraki seyahate seni de davet etmeyi düşünüyordu."
Diana bir şey anlamadığını gösteren bir yüz ifadesiyle Bayan Johnson'a bakıyordu.
"Ekim yağmurları? Şu her sene ekim ayında çıktığınız seyahatler mi yani? Şu her biri birer sır olan seyahatler?"
Bayan Johnson onu başıyla doğruladı.

"Merakımdan her seferinde beni de götürmesini isterdim. Ama o kabul etmezdi. Dönüşünde seyahatiyle ilgili sorduğumuz sorulara da, 'Dinledim ve dinlendim,' diye cevap vermekle yetinirdi."
Diana bir an durup Bayan Johnson'a yalvarırmış gibi baktı.
"Eskiden bu seyahatler benim için meraktan öte bir anlam taşımıyordu. Ama birkaç yıldan beri, annemin tüm gizemini bu ekim seyahatlerinden aldığına inanır olmuştum. Sanki onlar hakkında bir şeyler öğrenebilirsem, annemi daha iyi tanıyabilecekmişim gibi geliyor. Bu konuda bana yardımcı olabilecek tek kişi de sizsiniz Bayan Johnson. Lütfen, sizden rica ediyorum, Keşmir'de neler yaptığınızdan biraz bahseder misiniz bana? Ve de tabi ki Roma'da. Kudüs, Tibet ve Fez'de..."
Bayan Johnson bakışlarını kaçırdı. Bu konunun açılmasına sebep olduğu için sanki pişmanmış gibi görünüyordu.
"Annenin ifade yeteneğine hep saygı duymuşumdur, Diana. O, en güzel şekilde söylemiş zaten: Dinledik ve dinlendik."
Bu konuda ısrar etmenin bir şeyi değiştirmeyeceğini biliyordu Diana.
"Anlıyorum. O zaman izin verirseniz size başka bir soru sormak istiyorum."
"Bu kadar zor olmasın," dedi Bayan Johnson hafif bir gülümsemeyle.
Diana onun gözlerinin içine bakarak, zayıf bir sesle sordu:
"Annem nerede, Bayan Johnson, annem nerede? Ona ne olduğunu bilmek istiyorum.
Bu soruyu benden daha iyi cevaplayabileceğinizden şüphem yok."
Kısa bir sessizliğin ardından, Bayan Johnson, "Hatırlıyor musun, Diana?" dedi. "Annenle ilk tanıştığım günlerde, ona sürekli aynı şeyi soruyordun: 'Babam nerede?' Sevgili anneciğin de hep aynı şeyi söylüyordu sana: 'Baban Tanrı'nın yanında yavrum'
Diana Bayan Johnson'ın cevabını duyar duymaz, az önce sorduğu sorunun, Mary'nin yıllardır dilinden düşürmediği soru olduğunu fark etti. Bayan Johnson'ın babası hakkındaki gerçeği bilip bilmediğini kestiremediği için, ona Mary konusunda bir şey söylememeye karar verdi. Ama sorduğu soruyu Bayan Johnson'ın neden böyle cevapladığını yine de merak etmişti.
"Doğru. Annesini kaybeden çocukları avutmak için, 'Annen Tanrı'nın yanında,' denir genelde. Ama ben bir çocuk değilim Bayan Johnson, bana gerçeği söyleyebilirsiniz. Lütfen söyleyin, annem yok oldu, değil mi?"
"Çocukları avutmak için söylenenler her zaman yanlış değildir, Diana. Annen vefat etmeden önce neredeyse, şimdi de orada. Tanrı'nın yanında."
Başını öne eğdi Diana.

Bayan Johnson onun eline uzandı. "Artık biraz da seni annenle baş başa bırakayım istersen. Ama unutma, davetim her zaman için geçerli."
Diana ona sarıldı. "Sağ olun Bayan Johnson. En kısa zamanda yanınıza gelmeye çalışacağım. Size iyi yolculuklar...

10

Bayan Johnson onu duyamayacak kadar uzaklaşınca, mezarın dibine oturdu. Elini göğsünün üstüne yerleştirerek bir süre içinden dua etti. Annesinin onu duyabileceğine inanmasa da, yine de onunla konuşmak istiyordu:
"Güzel annem... Az önce Bayan Johnson'ın ne dediğini duydun mu? Sana çok benzediğimi söyledi, inanabiliyor musun? Hem de hiçbir kızın annesine benzemediği kadar benziyormuşum sana. İyi kalpli biri Bayan Johnson. Ama sanırım bilmediği bazı şeyler var.
Dün gece Mary'nin mektuplarına şöyle bir göz attım. Ama kısa bir süre sonra hepsini aldığım yere kaldırdım. Sana verdiğim sözü geç de olsa yerine getirmeyi düşünmüştüm bir an, ama olmadı. Yapamadım. Nedenini sorma. Yapamadım işte.
Ama yine de bir şeyi merak ediyorum, anne... Mary'nin mektuplarını okuduğunda neler düşündüğünü merak ediyorum. Sen de benimle aynı şeyi düşünmüştün, değil mi? Mary'nin psikolojik bir rahatsızlığı var, değil mi? Biliyorum, bana onun eşsiz biri olduğunu söylemiştin. Ama bunu, onu aramaktan korkmayayım diye yapmıştın, değil mi?
Bir de ondan bahsederken 'eşsiz' kelimesini hangi anlamda kullandığını merak ediyorum. Bu kelime, 'Onun gibisi bulunmaz' anlamında kullanılır benim bildiğim. Ama sen bu anlamda kullanmadın, değil mi? Mary'nin senin kızın olmayı benden daha çok hak ettiğini düşünmedin, değil mi? Hem zaten bu mümkün değil ki. Mary hasta. Üçüncü mektubu okumadın mı? Güllerin nefes alıp verişlerini duyması, odasının içinde esen rüzgâr, her yeri kaplayan ışık ve bir gülle konuşması!... Bunlar düpedüz psikoz semptomları değil de, nedir? Halüsinasyon. Bunu anlayabilecek kadar Psikoloji okudum ben, güven bana.
Mary'nin normal olmadığını anlamak için, ilk mektubunda bahsettiği şeyler yeter zaten. Ya ikinci mektuptaki rüyasına ne diyorsun? Sözde sen rüyasına girip, ona, 'Şu bahçeye git, şu kimseyle tanış, şu güllerle konuş,' diyorsun, o da seneler sonra senin söylediğin yere gidiyor, dediğin kişiyle tanışıyor, bir de üstüne üstlük ondan güllerle konuşmayı öğreniyor. Sence bütün bunlar gerçek olabilir mi?

Yine de Mary için üzülme sen, anneciğim. Hayat deliler için daha kolaydır belki de. Benim için de üzülme. Belki hâlâ aklım başımda olduğu için acı çekiyorum, belki seni hiç kaybetmediğime bir türlü inanamıyor, belki yok olduğunu düşünmekten kendimi alamıyorum ama, ben her ne olursa olsun aklımı kaybetmeyeceğim, anne. Gerçeklerden kaçmayacağım. Kendime gerçek üstü bir dünya kurmayacağım, Mary gibi. Çünkü ben büyük bir kızım, hep de büyük kalacağım."
Diana ayağa kalktı. "Ve bir gün," diye ekledi. "Bir gün acılarımı mutlaka yenip senin kızın olmayı başaracağım."

11

Mezarlıktan eve dönünce günün büyük bölümünü uyuyarak geçirmişti. Oysa bir an önce yapması gereken, günlerdir ertelediği yığınla işi vardı. Banka ödemeleri, mezuniyet hazırlıkları, cevaplaması gereken onlarca e-mail...
İçinden hiçbir şey yapmak gelmiyordu. Ama, böyle boş boş oturmak da içindeki sıkıntıyı iyice körüklüyordu. Sahile inip biraz hava almaya karar verdi.

Bir önceki güne göre daha hareketli olan parka vardığında, kuytu bir köşeye çekilerek, martılara ekmek parçaları atan çocukları izledi. Bir süre de marinadaki banklarda oturup güneşin denize gömülüşünü seyretti.
Eve dönerken yine kestirme yolu tercih etti. Dünkü sözleri hakkında belki bir açıklama yapar diye bugün de yaşlı zencinin önünden geçmek istiyordu. Diğer dilencileri geride bırakıp yaşlı zencinin oturduğu yere yaklaştığında, onun, her zamanki gibi etrafı süzdüğünü gördü. Yanından geçerken durup ona şöyle bir baktı. Tahmininin aksine, yaşlı zenci oralı bile olmamıştı. Başını sağa sola çeviriyor, yoldan gelip geçenlere bakıyor, sanki önünde duran bir gün önce yolunu kestiği kız değilmiş gibi, onu görmezden geliyordu.
"İyi günler, bugün falıma bakmayacak mısınız?"
Yaşlı zenci bir süre, ona, 'Neden bahsettiğini bilmiyorum' der gibi baktıktan sonra, "Tanışıyor muyuz?" diye sordu.
"Hatırlamıyor musunuz, benim."
"Sen olduğunu biliyorum. Ama sen kimsin?"
Onun kendisiyle oyun oynadığından şüphesi kalmayan Diana, başını yere çevirip seri adımlarla yürümeye devam etti.
Birkaç adım sonra bu kez de ressama doğru baktı. Yine tuvalinin başındaydı.
Üstünde aynı tişörtle blucin vardı. Satılık resimleri de eski yerlerinde duruyordu. Üzerinde çalıştığı resimde, kırılan dalganın köpüklerinin artmış olması dışında pek bir değişiklik yoktu. Dünden farklı bir şey de, ressamın Diana'nın gelişini önceden fark ederek, bakışlarını ona çevirmiş olmasıydı.

"Bugün daha iyi görünüyorsun," diye seslendi ressam.
Ne zarif (!) bir selâmlama tarzı ama, diye düşündü Diana. Ama yine de, dün gerçekten çok kötü görünüp görünmediğini kendine sormadan edemedi.
"Resimlere bakmayacak mısın?"
"Gördüğüm kadarıyla resminde pek bir değişiklik yok."
"Bir dalganın daha da hiddetlenmesi değişimden sayılmaz mı sence?"
"Sayılmaz olur mu hiç?!" dedi Diana alaycı bir gülümsemeyle. "Dünkü resim sanki bambaşka bir resimdi. Aman tanrım, çok etkilendim! Sadece birkaç fırça darbesiyle estirdiğin fırtınayla, dalganın içindekileri dışa vurmayı başarmışsın. Çok çok etkileyici!"
"Senin gibi mi yani?"
'Ne demek istiyorsun?' anlamında ressama baktı.
"Sendeki fırtına da içindekileri dışa çok iyi vuruyor."
Diana başını öne eğdi. "Af edersin, kabalık etmek istemezdim."
"Sorun değil," dedi ressam. "Peki resimde gerçekten ne görüyorsun?"
"Diğer resimlerindeki martıyı henüz gökyüzüne kondurmadığını."
"İtiraf etmeliyim, çok dikkatlisin."
"Öyle derler."
Tüm paspallığına ve kaba selâmlama tarzına rağmen, ressam eğitimli birine benziyordu. Diana merakına yenik düşerek sordu:
"Okuyor musun?"
"Hayır."
"Okudun bitti?"
"Ekonomi okuyordum, bıraktım."
'Peki ama neden?' diye soran bir ifade yerleşti Diana'nın yüzüne.
"Çok geç olmadan, ekonomi profesörlerinden daha iyi resim yapmayı öğrenemeyeceğimi fark ettim, hepsi bu."
"Okula devam ederken de resim yapamaz miydin peki?"
"Resim yapıyordum zaten, sorun zamansızlık değildi. Sorun, yaptığım her yeni
resmin bir öncekini aratıyor olmasıydı. Sonuçta, ben de her ressam gibi, tuvale içimi boyuyorum. Bu boyanın her geçen gün solgunlaştığını fark etmeye başlamıştım. Eski renklerim için ayrılmak zorundaydım kısacası."
Ressama, 'kutlarım' diyen gözlerle bakan Diana, ona elini uzattı. "Ben Diana."
Ressam sadece elini şöyle bir sıkmakla yetindi.

İşte yine yapmıştı! Sanki onu umursamıyor gibi davranmıştı ressam. Ne ona ismini lütfetmiş ne de onunla tanıştığı için memnun olduğunu söyleme zahmetini göstermişti. Zaten gereğinden fazla uzayan bu konuşmayı sürdürmenin anlamsız olduğuna karar verdi Diana. Bir yere yetişmesi gerektiğini bahane ederek oradan ayrıldı.

Ressam hakkındaki düşünceleri kafasından atmak istese de, dönüş yolunda aklı yine de ressamın solgunlaşan boyalarla ilgili söylediklerine takılmıştı. Ressamın eski renklerinin eksikliğini hissetmesi gibi, o da annesinin renklerinin eksikliğini hissettiğini düşünüyordu.

12

Diana gözden kaybolunca, yaşlı zenci ressama el salladı. Ressam onunla dün tanışmış, daha kendisini doğru dürüst tanıtmadan, ona, falına baktığı kız hakkında sorular sormaya başlamıştı.
Yaşlı zenci, "Ağır ol evlât!" demişti. "Müşterilerimle aramda geçenler bende durmaz, uçar gider. Öğrenmek istediğin şeyleri yarın küçük hanımın kendisine sorarsın. Hem şu hâline bak, gelmiş benim gibi bir moruktan medet umuyorsun. Gençsin, sanatın var, eh en az bendeki kadar tip de var, küçük hanımı tavlaman benim lâfıma mı kaldı?"
Bu sözler karşısında biraz mahcup olan ressam, "Bana baktığınızı gördüm, merak ettim doğal olarak," diye savunmuştu kendini.
"Güldürme beni evlât," diye karşılık vermişti yaşlı zenci. "Küçük hanımı ta yolun başında görür görmez fal taşı gibi açılan o gözler, bir daha onun üstünden hiç ayrılmayan o koca gözler benim değildi herhâlde? Fala lüzum yok. Küçük hanımı gördüğün an, onu tanımak istedin. Yalan mı? Yalanım varsa, martın tepeme etsin!"
Söyleyecek söz bulamayan ressam, bir bahaneyle yaşlı zencinin yanından ayrılmıştı. Anlaşılan ondan kolay kolay bilgi sızdıramayacaktı.
Ama az önce, kendisine el sallarken yaşlı zencinin yüzünde beliren davetkâr gülümseme, ressamın aklına, "Diana hakkında bir iki şey anlatmaya karar vermiş olabilir mi acaba?" sorusunu getirmişti. Bu akşam da ona misafir olup şansını bir kez daha deneyecekti.

13

Ressam cipindeki buzluktan çıkardığı bir şişe meyve suyunu hasırın ortasına koydu. Yaşlı zenci bir dahaki sefere eli boş gelmemesi konusunda uyarmıştı onu dün. Bir de müşterilerini kaçırmaması için park iyice boşalmadan ortaya çıkmamasını tembihlemişti.
"Ortalık sakinleştiğine göre, misafir kabul edersin herhâlde?"
"Fazla meraklı olmayanlara her zaman kapım açık."
"Tamam tamam, sorularımla başını ağrıtmayacağım bu kez. Ama merak ediyorum, bugün de yürüyüşe çıkacağını nerden bildin? Fala mı baktın yoksa? Dört dolarım yok, baştan söyleyeyim."
"Fala inanmam ben," dedi yaşlı zenci, "insanlar geleceklerini duymak istiyorlar, ben de söylüyorum. Ne yapayım? 'Sizin geleceğinizi ne bileyim ben, yaşayın da görün!' mü diyeyim?"
"Ne yani, fala bakıyorum diye uyutuyor musun insanları?"
"Rica ederim evlât, ben onurlu bir adamım. Mesleğime saygım var. 'Fal' sadece işin ismi. Bardak, aksesuar işin bahanesi. Kılıf lâzım, gösteriş lâzım, filmlerdeki falcılara benzemek lâzım. Söylediğin hep doğru çıksın, kılıf yoksa sana kimse inanmaz. Dedim ya, fal sadece işin ismi. Benim asıl yaptığım yüzleri okumak. Her şey orada yazar."
"Ne gibi?"
"Mesela dün seninle konuşurken küçük hanıma baktım. Ve ne gördüm biliyor musun? Resimleri beğendiğini gördüm. Hokus pokus, bilmem kaç vakte kadar küçük hanım resimlere tekrar bakacak. Al işte sana kehanet!"
"Benim için yürüyüşe çıktığını söylemeye çalışmıyorsun herhalde?"
Yaşlı zenci omuzlarını silkti. "Ne bileyim ben küçük hanımın içini. Psikoloğa benzer halim mi var? Sebep değil, sonuç bilirim. Hem sen bunları bir kenara bırak da, biraz kendini anlat. Anladık küçük hanım çok güzel, ama sen nesin, ne değilsin, onu anlat. Nerden geldin, nereye gidiyorsun? Bir gezginin bakışı var yüzünde."
"San Diego'dan geliyorum. Sahil şeridi boyunca resimler yaparak geri döneceğim. İşte gördüğün şu resim, yaz boyunca sürecek projenin ilk resmi. Aslında programa göre onu dün bitirip, bugün 3ü mil ötedeki ikinci durakta olmam gerekiyordu ama... Gerisini biliyorsun zaten."

"Küçük hanımı görünce resim bir türlü bitmek bilmedi, değil mi? Ah ah, o kovalamaca ne tatlıdır. Yakalayınca veya yakalanınca acılaşır her şey. İyidir iyi, bırak resim biraz daha oyalansın."
Günlük hasılatın durduğu bardaktaki demir paraları hasırın üzerine boşalttı yaşlı zenci. Bardağı meyve suyuyla doldurup ressamın önüne koydu. Kendisi de şişeden bir yudum aldı.
"Sizin San Diego'da dilencilik işleri nasıl?"
"İnan, bilmiyorum... Pek 'bizim San Diego' sayılmaz zaten. Aslen New Yorkluyum. Bir süre de Boston'da üniversite hayatım oldu. Sonra okulu bırakıp San Diego'da bir arkadaşımın yanına yerleştim."
"Demek öyle. Senin ihtiyarlar ne dediler peki bu okulu bırakma işine? Duyduğuma göre, üniversite mezunluğunda iyi para varmış."
"Ailemin hiçbir zaman benden maddi bir beklentisi olmadı. Durumları gayet iyi. Ama benden daha fazlasını bekliyorlardı, iyi bir bankacı falan olmamı. Ayrıldığım okulun Harvard olması da durumu epey dramatikleştirmişti. Ama başka seçeneğim yoktu, resim yapmalıydım."
"Harvard mı? Vay be! Duymuştum onu. Küçük hanıma bundan bahsettin, değil mi?"
"Hayır."
Bir süre ressama garip garip bakan yaşlı zenci, "Evlât... Üç ihtimal var," dedi. "A, enayisin; B, enayisin; C, küçük hanımı istemiyorsun. Buyur seç."
Ressam gülümsedi.
"Satamadığın üç beş resme çobanlık yapan biri olarak mı bilsin istiyorsun seni? Ona kim olduğunu göstersene be evlât. Sen göstermezsen, sende ne olduğunu ne bilecek?"
"Bilemiyorum. Harvard'da okuduğum için bana farklı bir gözle bakmasını ister miydim, emin değilim. Sonunda kendimden başka bir şey için sevilerek cezalandırılmak istemiyorum."
"Ne? Kim kimi neden seviyor ve kimi cezalandırıyor?"
"Eğer benden Harvard'da okuduğum için hoşlanacaksa, hiç hoşlanmasın daha iyi. Ben, eğitimim değilim çünkü. Zekâm değilim, ilişkilerim değilim, işim değilim... Bunların toplamı da değilim."
"Kim olduğunu biliyor musun peki?"
"Ben sadece... Ben sadece benim."
"Sen gel, yine de beni dinle. Gösteeer! Küçük hanımı görmedin mi, havalı kız, saçının tepesinde güneş gözlükleri falan. Harvard kulağına müzik gibi gelecektir, güven bana. Söyle şunu, olsun bitsin: Har-vard."

Ressam başını salladı. "Yo, bu çok riskli olur... Her zaman senden daha iyi vasıflara sahip başka biri çıkar. Ama senin gibi biri daha yok. Bilirsin, herkesin parmak izi farklıdır. Ben içimizde de bir parmak izi olduğuna inanıyorum. Moda eldiven giyerek örttüğümüz bir iz."
"Vah vaaah, zavallı evlaaat. Eldivenlerden falan bahsetmeye başladı."
"Afedersin," dedi ressam gülerek.
"Peki öyleyse küçük hanımdan ne bekliyorsun?"
"Bilmiyorum, inan bilmiyorum. Yarın yine gelecek mi dersin?"
"Kusura bakma evlât. Ne istediğini bilmeyen birine dört dolarlık hizmetimi bedava sunamam ben."
Ressam gülümsedi. "Haklısın galiba."
Kısa bir sessizliğin ardından saatine bakan ressam, "Ben artık gitsem iyi olacak,"
dedi ve ayağa kalktı.
"Her gidişin bir gelişi vardır," dedi yaşlı zenci. "O gelişte domates suyu getir. Yanında karabiber de olsun."

Resimlerini cipe yerleştiren ressam, bir süre yıldızları seyretmek üzere şezlonguna uzandı. Tam hizasından denize vuran dolunay, açıklara doğru giderek genişleyen bir yol çiziyordu. Gözleri manzaraya dalıp giderken, yüzünde aradığı ışığı göremediği bir kıza kendini nasıl bu kadar kaptırabildiğini düşünüyordu.

14

Uzun, rutin ve amaçsız bir günün sonunda, Diana annesinin fotoğrafına suçlu suçlu bakıyordu.
"Anne... Hadi diyelim ki fikrimi değiştirdim ve Mary'yi aramayı denedim, bu neye yarar ki? Seneler önce ona güllerle konuşmayı öğreten bir kadının ismiyle mi ulaşacağız Mary'ye?"
İç geçirdi.
"Diyelim ki binlerce mil kat edip de, o sarayın bulunduğu ülkeye gittim; diyelim ki sarayın yakınlarında o kadının otelini de buldum. Peki kadın hâlâ yaşıyor mu bakalım? Eğer yaşıyorsa, seneler önce oteline gelen yabancı bir çocuğu hatırlar mı? Ona güllerle konuşmayı öğrettiyse hatırlar tabi ki. Ama bunun mümkün olabileceğini düşünmüyoruz, anneciğim, değil mi?
"Hadi bir an için Mary'yi hatırladığını varsayalım, bu neyi ifade eder ki? Kadıncağız Mary'nin yerini nereden bilsin?
"Artık ona kibarca sorarım: 'Afedersiniz hanımefendi, bilmem hatırlıyor musunuz, uzun seneler önce otelinizde kalan bir turist kız vardı. Adı Mary... Hani şu güllerle konuşmayı öğrettiğiniz çocuk canım. Lütfen söyleyin bana, o nerede şimdi?'
"Kadın bu soruyu duyar duymaz ne mi yapacak dersin? Büyük olasılıkla önce bana gülümsemekle yetinecek, ama sonra aynı soruyu personel ve müşterilere de defalarca sorduğumu görünce, nazikçe otelini terk etmemi isteyecek. Ona, Mary'nin yerini öğrenmeden hiçbir yere kıpırdamayacağımı söyleyince, beni zorla dışarı atmak istemeyeceği için, konsolosluğa haber verecek. Ama ben pes etmeyeceğim! Beni almaya gelen konsolosluk görevlilerini de saatlerce meşgul edip, onlara soracağım: “May nerede? Mary nerede? Mary nerede?”
“Peki ya sonra? Sonunda akli dengemin yerinde olmadığına kanaat getiren yetkililer, elime bir rapor tutuşturup, beni ilk uçakla ülkeme geri postalayacaklar. Havaalanında yolumu bekleyen beyaz önlüklü adamlar, kolumdan tuttukları gibi, beni en yakın akıl hastanesine tıkacaklar.
“Hah iste, bu iyi haber! Çünkü Mary’yi ancak orada bulabilirim, anneciğim.”

15

Sanki şehirdeki bütün uzun boylu, kumral saçlı kızlar o parkta toplanmış, uzaktan Diana'ya benzemek konusunda sözleşmişlerdi. Ne yazık ki biraz yaklaştıklarında uzaklığın uydurduğu güzellikleri uçup gidiveriyor, ressam için geriye yalnızca hayal kırıklığı kalıyordu.
Son iki akşamdır aynı yerde Diana'yı beklemiş, ama onu görememişti. Programını, kendisine uygun olduğunu düşünmediği bir kız yüzünden aksattığı için kendine kızsa da, bu parktan bir türlü ayrılamıyordu.
Aşkta deneme yanılma metoduna inancını yitirdiğinden, epeydir kimseyle ilişki yaşamıyordu ressam. Zamanla, başladığı her yeni ilişkinin yeni bir ayrılık anlamına geldiğini iyice kavramış, sonunda yalnızlığın zahmetsizliğini seçmeye karar vermişti.
Eskiden, her ayrılığın onu bir sonraki beraberliğe hazırladığını düşünür, ilişkilerin sona ermesiyle bir şey kaybedilmediğine inanırdı. Ancak bir süre önce, biten her ilişkinin ardından yaşanan yıkımın gelecekteki ilişkilere taşındığını fark etmişti. Bunun yanında, dikkatini çeken bir şey daha olmuştu: Kız olsun erkek olsun, arkadaşlarının çoğu, geride bıraktıkları ilişkiler sonrasında, haksızlığa uğrayanın kendileri olduğunu savunuyorlardı. Nedense herkes sevgilisini çok özel bir şekilde severken, sevgilisi ona aynı şekilde karşılık vermiyordu.
Üç yıl önce, son kız arkadaşından ayrıldığında, hem kız arkadaşı, hem de kendisi benzer düşüncelerle karşı karşıya kalmıştı. Günlerce bu çelişkiyi açıklamaya çalışsa da, bir sonuca varamamıştı. Nasıl oluyordu da biten bir ilişkide her iki taraf da haksızlığa uğrayanın kendisi olduğunu düşünebiliyordu?
Aradığı açıklamayı en nihayet, bir çift martının uçuşuna tanık olduğu bir günde bulmuştu ressam.
Kaldığı evin az ilersindeki falezlere kurmuştu o gün tuvalini. Tam resme daldığı sırada, yakından havalanan bir martı denize doğru süzülüşe geçmişti. Hemen ardından, karşı kayalardan fırlayan bir başka martı da aynı yönde alçalmaya başlamıştı. İkisi de suya çarpmalarına z bir mesafe kala, seri birer manevra yaparak göğe doğru yükselişe geçmiş, adeta kanatlarıyla

birbirlerine sarılmış bir vaziyette, falezlerin seviyesini bir hayli aşana dek yükselişlerini sürdürmüşlerdi.
Bu iki martının uçuşunu izlerken kendince bir çıkarımda bulunmuştu: Bağlanabilmek için, önce bağımsız olmak gerekir.
Oysa insanların çoğu, yeni ilişkilere eski bağlarla geliyorlardı. Geçmişten taşıdıkları ister güvensizlik, ister anlaşılamamak, isterse de çevrelerine ördükleri savunma duvarları olsun, her bağ yeni ilişkiyi özgürce yaşamalarını engelliyordu. Daha önceki ilişkilerinde haksızlığa uğradıkları konusunda belki haklıydılar ama, haksızlık edenin karşı taraf değil de, bir türlü bırakamadıkları "geçmişleri" olduğunu göremiyorlardı.
İşte farklı kayalarda, ayrı ayrı kendine yetebilmeyi gerçekleştirebilmiş bu iki martı, birbirleri için "geçmiş"teki yerlerini terk edebilmiş; sıfır seviyesine inerek benlik bağlarından arınmış, böylece "bir" olarak göğe doğru yükselebilmişlerdi.
Ressamın martılı resimler yapma alışkanlığı işte o günlerden kalmaydı.
Ama martısı artık tek başına uçmaktan usanmış, alçalacağı gün için sabırsızlanmaya başlamıştı. Belki bunu gerçekleştirebileceği kıyı burası değildi ama, yine de hiçbir yere ayrılamıyor, tepede daireler çizmeye devam ediyordu.
Hava iyice karardığında, Diana'nın bu akşam da sahile uğramayacağını anlamıştı.

16

Rüyalar, yarım saatlik bir ikindi uykusunu bile çok görmüştü Diana’ya. Gördüğü bölük pörçük saray ve gül bahçesi sahnelerini aklından atmayı denedi önce. Yapamadı. Eğer aklından çıkmıyorlarsa, en azından bir anlam verebilmeliydi. Bunu da başaramadı.
Yataktan kalkarak üstüne mavi eşofmanlarını geçirdi, spor ayakkabılarını giydi. Kısa bir yürüyüş veya ressamla ayaküstü bir sohbet zihnini dağıtmasına yardımcı olabilirdi belki.
Hasırın üstüne, dilenciden çok bir patron edasıyla kurulmuş oturan yaşlı zenci, Diana'yı fark eder etmez bozuk paralarını saymaya başladı. Bu hareketiyle onu bugün de görmezden geleceğini belli etmek istiyordu sanki. Diana umursamadı. Zaten ondan bir açıklama beklemiyordu artık.
Ressam da her zamanki yerinde, resmiyle meşguldü. Onun yanına vardığında, "Renklerin nasıl bugün?" diye sordu.
"Güzel. Ya seninkiler?"
"Şöyle böyle, Bay..."
"Jon ya da Mathias. Sen seç."
"İki ismin mi var?"
"Çifte kişilik gibi bir şey."
"Yani?"
"Mathias bu dünyada kalmak istiyor, Jon ise uçup gitmek."
"Yaa... Nereye uçmak istiyormuş peki?"
"Tam bilemiyorum, sanırım bu dünyanın ötesine."
"Mathias. Buralarda sıkça duyulan bir isim değil."
"Öyle derler," dedi Mathias, Diana'nın bir önceki karşılaşmalarında söylediği gibi.
Hafifçe gülümseyen Diana, bakışlarını hâlâ martısız olduğu için henüz bitmediğini anladığı resme çevirdi. Resim hakkında söyleyebileceği bir şey gelmiyordu aklına.
Diana'nın sessizliği ve her an oradan ayrılabilecekmiş gibi durması Mathias'ı endişelendirdi. Onu daha yakından tanıyabilmek için programını

aksatmasının yanı sıra, günlerdir çok kötü bir pansiyonda konaklamak zorunda kalmıştı. Duşunun buz gibi, sifonunun bozuk, yatağının dar ve sert olduğu türden.
"Şey... Senin de gördüğün gibi bugün pek ilham gelmiyor. Şu karşıdaki kafede bir kahve içip biraz havamı değiştirmeyi düşünüyorum. Bana eşlik etmek ister misin?"
Diana birkaç saniye sessiz kaldıktan sonra, 'olsa da olur, olmasa da' gibi bir tavırla, "Olabilir aslında," diye cevap verdi. "Ben de biraz soluklansam fena olmaz."
Mathias elindeki ince saplı fırçayı tuvaldeki çıkıntıya bıraktı. "Güzel, gidelim öyleyse."
Kafeye yaklaştıklarında, Mathias sandığından da pahalı bir yere gittiklerini anlamıştı.

17

Deriyle kaplı masaları, duvarlarda ışık oyunlarıyla yanan meşaleleri, köşelerde bakır kaplama yangın söndürücüleri bulunan, müşterilerinin demir sandalyelere tüneyerek on beş dolara kahve içmek için sıraya girdikleri bir yere gelmişlerdi. İçerisi oldukça gürültülüydü.
San Francisco'da bir asır kalsa buraya geleceği aklına gelmezdi Mathias'ın. Ama ne yazık ki parka yakın başka cafe yoktu.
Pencere kenarında bir masaya oturdular. O an yanlarında biten garson, "Ne alırdınız efendim?" diye sordu İngiliz aksanıyla.
Espresso ve vanilya aromalı filtre kahve söyleyip onu başlarından savdılar.
"Burada da ne ilham alınır ama," dedi Mathias.
"İlham ha... Eskiden ben de resim yapardım. Ama ne yalan söyleyeyim, ilham perisi hiç yanıma uğramazdı. Ressamı, resim yapandan ayıran da bu olsa gerek."
"Bence ilham şart değil."
"Değil mi?"
"Benim için ilham perisi denen şey, resmin kendisinden çok, onu tamamlayabileceğim süreyi belirliyor. Bazı resimler iki günde bitiyor, bazısına da iki sene sonra bile 'bitti' diyemiyorum. Üstelik aralarında öyle büyük fark da yok."
"Evet, bunu soracaktım. Niye hep deniz, başka tarz resim yapmaz mısın hiç?" "Son zamanlarda hayır. Ben de fırtınalı bir dönemden geçmiştim. O gün bugündür sadece deniz resmi yapıyorum."
"Nasıl bir dönem olduğunu sormamın bir sakıncası var mı?"
"Garipti... Ciddi bir ilişkimin sona ermesiyle başlamıştı. Bir gün içimden çevremdeki her şeyi kırıp dökmek, yanıma yaklaşanları beyzbol sopasıyla kovalamak geçiyor, diğer bir gün ise sessizliğe gömülüyor, odamdan dışarı adım atmak istemiyordum. Sonunda, çalkantılarımı sadece gergin bezlere, ruh hâlimi en iyi şekilde yansıtan deniz resimlerine dökmeye karar verdim."
"Peki ya martı?"
"Uzun bir hikâyesi var, dinlemek isteyeceğinden emin değilim."

"Sanırım dinleyebilirim."
Mathias 'anlatmasam olmaz mı?' der gibi baktı Diana'ya. Ama onun ısrarlı bakışları üzerine, ona iki martının uçuşundan bahsetti. Anlatırken fazla yoruma girmediyse de, Diana, onun resimlerindeki 'tek martı'ya yüklediği anlamı çıkarabilmişti.
Garson kahveleri masaya titizlikle koydu. "Başka bir emriniz efendim?"
Bir şey istemediklerini işaret ettiler.
"Hâlâ deniz resmi yapıyorsun, fırtınan dinmedi mi yoksa?"
"Dindi dinmesine de, bu sırada önemli bir şey fark ettim: Hep değişik şeyler resmederek mutlu olabildiğimi."
Az önce sadece deniz resmi yaptığını söyleyen Mathias, şimdi de değişik şeyler resmederek mutlu olduğunu söylüyordu. Ona 'nasıl yani?' der gibi baktı Diana.
"Şöyle ki, sürekli aynı sahilin resmini yapa yapa, sonunda en az değiştiğini sandığım şeyin, en çok değişen şey olduğunu gördüm: Deniz."
Bir an onun deniz ve kendisi arasında kurduğu benzerliği anımsayan Diana, "Yani senin değiştiğin gibi mi?" diye sordu.
"Yani insan gibi... Her sabah aynaya baktığımızda aynı kişiyi gördüğümüzü zannediyoruz. Arkadaşlarımız bizi yıllar sonra gördüklerinde dahi, aynı kişiyi gördüklerini sanıyorlar."
"Doğru," dedi Diana. "Bir fark görseler bile, bu genelde kilomuz veya saç biçimimiz gibi şeyler oluyor."
"Kesinlikle. Gördükleri kimsenin karşılarına yeni biri olarak çıkmış olma ihtimalini düşünmüyorlar bile. Oysa şahsen ben bir kimsenin birkaç günde bile değişebileceğine inanıyorum."
Bir an yaşadıklarının kendisini nasıl da değişmeye zorladığını düşünen Diana, başını öne eğdi.
Mathias hafifçe onun koluna dokunarak, "Afedersin," dedi. "Yanlış bir şey mi söyledim?"
"Yo hayır, sözlerin bana bir şey çağrıştırdı, o kadar."
Ressam dirseklerini masanın üzerine koyup ona biraz daha yaklaştı. "Ne olduğundan bahsetmek istemez misin?"
"Belki daha sonra."
O sırada tekrar yanlarında biten garson bir ihtiyaçları olup olmadığını sordu. Diana Mathias'a döndü. "Bir şey ister misin? Ben çikolatalı kurabiye söyleyeceğim."
"Evet, iyi fikir, ben de çikolatalı kurabiye alayım."

"Özür dilerim, efendim," dedi garson mahcup bir tavırla. "Bir misafirimize az önce kurabiye servisi yaptığım için biliyorum, sadece iki tane çikolatalı kurabiyemiz kalmıştı. Yani bir porsiyon. Her ikinize de birer tanesini servis yapsam, eksiği de vanilyalılardan tamamlasam bir sakıncası olur mu sizce?" İkisi de 'Ne yapalım, öyle olsun' der gibi başlarını salladı.

18

Kurabiyeler hâlâ ortalıkta yoktu. Ama koyulaşan sohbet sayesinde, ikisi de bu durumdan şikayetçiymiş gibi görünmüyordu. Yine de Mathias, çikolatalı kurabiyeleri başka masaya kaptırmamak için bir hatırlatma yapmaya karar verdi. Tam o sırada, garson her birinde bir vanilyalı, bir çikolatalı kurabiye olan iki tabakla çıkageldi.
Vanilyalı kurabiyesinden bir ısırık alan Diana, "Peki hedeflerin ne?" diye sordu Mathias'a. "Resimlerle ilgili..."
"Tek hedefim var. O da, resim yapmak."
"Hedefler gelecekle ilgili olur sanıyordum?"
"Hmmm, gelecek..." diye mırıldandı Mathias. "Sevdiğim bir söz var: 'Zaman ileriye doğru akıp gittiği sürece, büyülendiğimiz 'gelecek' el değmemiş 'geçmiş'ten başka bir
şey değildir.'"
Çikolatalı kurabiyesinden ilk ısırığını alan Mathias, Diana'nın bir yorum yapıp yapmayacağını merak ediyordu.
Diana bir süre sessiz kaldıktan sonra, "Yani sen demek istiyorsun ki," dedi. "Gelecekteki bir gün, o günden bir sonraki günde geçmişte kalıyor... O bir sonraki gün de mutlaka geleceğine göre; çünkü zaman ileri akıyor; demek ki 'gelecek' diye gördüğümüz gün, gerçekte ertelenmiş bir 'geçmiş'ten başka bir şey değil. Ama henüz zamanın eli değmemiş bir geçmiş. Nasıl, doğru anlamış mıyım?"
"Daha iyi açıklayabilene rastlamadım."
"Ama bunlar çok felsefi ve bence pratik hayatta bir değeri yok."
"Ben sadece sorunu cevaplamaya çalıştım. Kısacası, ben hedeflerimi var olan tek zamanda, yani 'şimdi'de gerçekleştirmek istiyorum. İşte bu yüzden kendime hedef olarak sadece resim yapmayı seçtim."
"Yine de daha uzun vadeli planların olmalı?"
"Bir planım var tabi ki. San Francisco'dan, San Diego'da yaşadığım küçük kasabaya kadar uzanan sahil hattında resimler yapmayı planlıyorum. Yaz sonunda resimleri yaptığım yerlerden birinde bir sergi açacağım."

Demek buralı değildi Mathias... Bunu daha önceden de tahmin etmişti aslında. Ama Mathias'ın oracıkta, o şekilde, sanki çok sıradan bir şey söylüyormuş gibi, "San Diego'da yaşadığım küçük kasaba," deyivermesi, Diana'da hiç de yabancı olmadığı bir his uyandırmıştı: Yalnızlık.
"Ve hatta," diye ekledi Mathias Diana'nın düşüncelerini bölerek. "Serginin ismini bile planladım, 'California'nın Değişen Sahilleri.'"
"Hoş isim."
"Ama bu resim projemi zamanında tamamlayabilir miyim, tamamlayamaz mıyım, bunu bilemiyorum. Bilemediğim başka şeyler de var. Projeyi tamamladığım zaman sergiyi açacak parayı denkleştirebilir miyim; denkleştirirsem, sergi için uygun bir yer bulabilir miyim; bulursam, belediyeden izin alabilir miyim; alırsam, sergiyi gerektiği gibi duyurabilir miyim; duyurursam, ilgi olur mu; ilgi olursa ne olur, her şey istediğim gibi gitse bile mutlu olabilir miyim; olursam, bu ne kadar sürer, uzun sürse bile, mutluluğumun bozulmasını engelleyebilir miyim; engellersem, o mutluluğu kaybetmenin korkusuyla başa çıkabilir miyim? Ve bilemediğim şeylerin listesi böylece sürüp gidiyor. İşte bu yüzden tek hedefim resim yapmak."
"Peki diyelim ki sergi oldu, nerede açmayı düşünüyorsun?"
"Henüz belli değil, yola çıkmadan bir karar almıştım. En sevdiğim resmi nerede yapmışsam, sergiyi de orada açacağım."
İkisi de tabaklarındaki ilk kurabiyeleri bitirmişti. Diana'nın tabağında çikolatalı, Mathias'ınkinde ise vanilyalı olan kalmıştı. Kurabiyeleri yiyiş sıralarındaki fark Diana'nın dikkatini çekmişti. O daha çok sevdiği kurabiyeyi sona saklamış, Mathias ise önce yemişti.
Söz sırası bende, diye düşündü Diana. Kendi tabağındaki çikolatalı kurabiyeyi göstererek, "Bak," dedi. "Bu kurabiye de benim gelecekten daha fazla büyülendiğimi doğruluyor. Küçüklüğümden beri hep böyle yaparım, sevdiğim yemekleri sona saklarım. Ama yenme sırası onlara gelinceye kadar genellikle doymuş olurum. Bugün de öyle oldu galiba."
"Yiyemeyecek kadar toksun demek. Çikolatalı kurabiyen el değmemiş olarak geçmişte mi kaldı yani?"
İkisi de gülümseyerek, bakışlarını kaçırma ihtiyacı hissedene kadar birbirlerine baktılar. Beş saniyeden uzun sürmeyen bu bakışla, belki de beş saatlik bir sohbete sığmayacak şeyler anlatmışlardı birbirlerine.
Diana saatine baktı. "Epey geç oldu."
Mathias hesabı istedi.

"Diana, yine de sen bilirsin ama, canını sıkan şeyden biraz bahsetmek istersen, ben dinlemeye hazırım."
Diana'nın gözleri boşluğa dalıp gitti bir an. Sonra kendini topladı ve son beş aya yayılan kabusun kısa bir özetini yapmaya başladı Mathias'a.
Mathias bir şey sormadan, söylemeden, Diana'nın anlattıklarını pür dikkat dinlemişti. Ne söyleyeceğini bilemediğinden, "Üzgünüm," demekle yetindi.
"Beni en çok üzen de, annemin yok olduğu fikri," diye söze devam etti Diana. "Annesiz kalmaktan bile daha acı bu. Keşke ömrümün sonuna kadar annemi hiç görmeyecek, sesini hiç duymayacak olsaydım da, annem bir yerlerde yaşasaydı."
Mathias Diana'nın gözlerinin dolduğunu fark etti.
"Diana," dedi hafif bir sesle. "Senin yerinde olmadığım için, acının büyüklüğünü anlayabilmeme imkân yok. Ne söylesem bir şey ifade etmeyecek. Belki aynı şey değil, biliyorum, ama ben de büyükannemi kaybettiğimde kendimi çok kötü hissetmiştim. Bir türlü kabullenemiyordum. İşte tam o günlerde, bir kitapta kısacık bir öykü okudum. Oldukça etkilemişti beni..."
Diana, eskiden annesinden dinlediği öyküleri anımsadı ve gözlerinde biriken yaşlar yanağından aşağı süzüldü.
"Dinlemek isterim."
Mathias anlatmaya başladı:
"Okyanusta, güneşin ve rüzgârın tadına vararak mutluluk içinde yol alan bir dalga varmış... Çevresine gülücükler saçarak hızla akıp gidiyormuş karaya doğru. Ama bir süre sonra, önündeki dalgaların birer birer kıyıdaki dev kayalara çarptıklarını fark etmiş. Dehşete kapılmış. 'Aman Tanrım! Benim sonum da aynı onlarınki gibi olacak. Yok olup gideceğim birazdan,' diye ağlamaya başlamış. Onun yanından geçen başka bir dalga, bizim dalganın hâlini görünce sormuş: 'Ne oldu sana böyle? Niçin bu kadar üzgünsün? Bak, hava ne kadar güzel, güneş, rüzgâr, martılar...' Bizimki cevap vermiş: 'Önümüzdeki dalgaları görmüyor musun, sen? Hepsi büyük bir hızla kayalara çarpıp yok oluyorlar feci şekilde. Birazdan biz de onlar gibi bir hiç olacağız!' 'Hayır, yanılıyorsun,' demiş öbür dalga. 'Bir dalga değilsin sen, okyanustan bir parçasın.'"
Bu öykü ve öyküyü anlatırken Mathias'ın gözlerindeki içtenlik, Diana'yı biraz rahatlatmıştı. O an birden içinden onun masada duran ellerine uzanmak geldiyse de, kendini tuttu ve bakışlarıyla teşekkür etmekle yetindi.

Az sonra, garson bir istiridye kabuğunun içinde hesabı getirdi. Diana ödemek için uzandığında, "Lütfen," dedi Mathias. "Ben davet etmiştim."

Parka dönerlerken, Diana aniden yaşlı zencinin söylediği şeyi anımsadı. "Aynı sen olan o kimse, işte o ressamla tanışacak bir vakitte," demişti yaşlı zenci. Bundan
Mathias'a bahsetmeyi; ona, "Eğer bir gün Mary'yle karşılaşacak olursan, onu ben zannetme sakın," demeyi düşündü bir an. Ama işin içine yaşlı zenciyi karıştırmak istemediğinden bundan vazgeçti.
Tuvalin yanına vardıklarında, Diana Mathias'a elini uzattı. "Çok keyifli bir akşam geçirdim Mathias. Ya da Jon. Teşekkürler..."
"Asıl ben teşekkür ederim."
Diana o anda, ona San Francisco'dan ne zaman ayrılacağını sormayı, beni şu ilerideki otelden bulabilirsin demeyi, hatta oraya davet ederek onu ucuz konaklamadan kurtarmayı çok istemişti. Ama hiçbirini yapmadan oradan ayrıldı.

19

Diana resim odasından aşağı indiğinde saat gece yarısını geçiyordu. Üstüne başına bulaşan mavi boyalara aldırmadan kendini yatağa attı. Tahmin ettiği gibi, nevresim ve çarşafa boya bulaştı. Deniz resmi yapmanın bedeli, diye düşündü.
Suç aslında resmin temasında değildi; denediği yeni metottaydı. İşe, bir dönem aldığı resim derslerinde öğrendiği tüm kuralları bir kenara koyarak başlamıştı. Loreena McKennitt'in mistik melodileri eşliğinde, avucuna sıktığı bir tomar mavi boyayı iki eliyle daireler yapa yapa tuvale rasgele yaymıştı.
Uzun bir aradan sonra tekrar resim yapmasını Mathias'a borçlu olduğunu hissediyordu bir anlamda. Ondan dinlediği minik öykü içine huzur doldurmuştu. Bu hâli kaybetmek istemiyor, hatta annesi için bir şeyler yaparak, pekiştirmek istiyordu.
Gece lambasının önündeki yeşil zarfa uzandı ve uyumadan evvel Mary'nin ikinci mektubunu bir kez daha okudu:

2. Mektup – “Bahçedeki Yol”

22 Şubat

Sevgili Annem,
Çocukluk yıllarımda, Başkalarına rağmen, sana kavuşma düşümü koruyabilmiştim. Yine de, onların beni bir Başkasına çevirme çabaları karşısında gücümün giderek azaldığını hissediyordum.

İşte o günlerde, bir gece rüyamda okyanusta akıntıya kapılmış küçük bir sandalda gördüm kendimi. Üstümde sütbeyaz, geceliğe benzer bir giysi, başımda ise kavuniçi bir şapka vardı. Ufukta hava açıktı ama, sandalda beni oraya ulaştıracak ne bir yelken, ne de bir kürek vardı. Çaresizlik içinde beklerken, gri bulutların ardından seslendin bana:
"Mary, bana dön!"
"Neredesin anne?"
"Sen beni hiç kaybetmedin; her an seninleyim".
"O zaman seni niçin göremiyorum?"
"Çünkü sen benimle değilsin."
"Peki seninle olmayı nasıl başarabilirim?"
"Beni kendinde gör."
"Bunu beceremiyorum."
"Öyleyse hediyelerimde gör beni."
İşte tam o sırada kulakları sağır eden bir gürültüyle gök yarıldı ve ışıktan bir el uzanarak, şapkamı çıkarıp başıma beyaz güllerden örülmüş bir taç kondurdu. El, senin elindi, anneciğim. Tacım ise, bugüne kadar aldığım en güzel hediye.
Bir süre hediyenin güzelliğini suya vuran aksinden izledim. Ardından şiddetli bir fırtına koptu. Sandal dev dalgalar arasında, bir o yana, bir bu yana savruluyordu. Sandalın içinde yere kapanıp, "Anne yardım et!" diye ağlamaya başladım. Çok geçmeden fırtına dindi, yağmur yağdı, deniz duruldu.
Suya tekrar baktığımda, tacımı başımda göremedim. O an, bana ait her şeyin uçup gittiğini hissettim, içi kazınmış bir deniz kabuğuydum artık. Kanatsız bir şahin, kurak bir ırmak, kokusuz bir güldüm... Ama her şeye rağmen, şahindim, ırmaktım, güldüm! Bir an önce tacımı aramalıydım. Gözün erişebildiği her yere baktım. Sandalda aradım onu. Denizde, adada, gökte... Ama bulamadım.
Sana seslendim:
"Anne! Tacım nerede?"
"Başını öne eğ, Mary."
Dediğini yapar yapmaz, sudaki akiste, tacımın başımın arkasına kaymış olduğunu gördüm. Çok geçmeden benimle tekrar konuştun. Ama sesin artık gökten değil, tacımdaki güllerden geliyordu:
"Mary, yavrum... Kaybettiğini zannetmemek için, sende olanı ötende arama."

O anda okyanusun ortasından bir saray yükseldi. Sarayın yakınında, duvarlarından rengârenk güller taşan, içinden bülbül sesleri duyulan bir bahçe vardı. Bana bir kez daha seslendin:
"Sesimi duymak istiyorsan, o bahçedeki yolda yürü. Bahçıvanın elini tut ve gülleri dinle."
"Orası bana çok uzak, aramızda koca bir okyanus var, hem ben yüzme bilmiyorum ki."
"Korkma, sadece yürü. Eğer yükünü bırakırsan, su seni taşır."
"Benim yüküm yok ki."
"Suyun seni taşımayacağını düşünmen ağır bir yüktür. Şimdi onu bırak ve yürü."
"Bahçedeki yol nereye varıyor peki?"
"Bana."
"Yani bu dünyada mı kavuşacağım sana?"
"Evet, bu dünyada!"
Bu rüya hiç aklımdan çıkmıyor, sürekli onun gerçekleşeceği günün hayalini kuruyordum. Bu rüyadan üç yıl sonra, bir arkadaşımın ailesiyle çıktığım bir seyahatte, kaldığımız otelin arkasına gizlenmiş bir gül bahçesi gördüm. Otelin az ilerisindeki Topkapı Sarayı rüyamdaki saraya çok benziyordu. O bahçeyi ve sarayı daha görür görmez, gitmemi istediğin bahçenin orası olabileceğini hissetmiştim. Yanılmamışım.
Otelin sahibesi Zeynep Hanım bambaşka biriydi. Bunca zamandır beklediğim "bir bilen"di o. Bana senin sesini duyuracak kişiydi. Beni günlerce köşkünde ağırladı, bahçesinde büyülü gezintilere çıkardı ve sadece birkaç günde ileride gülleri duymamı sağlayacak şeyler öğretti bana. İşte o günlerde kalbime ekilen tohumlar sayesinde, seneler sonra evimde, bir gülün bana seslendiğini duydum.
Sana yolculuğumun üçüncü döneminden, yani gülümle konuştuğum andan bir sonraki mektubumda bahsedebilmek ümidiyle...

Mary

Bu mektubu ilk kez okumuyordu Diana. Ama bu kez, içinde Mary'ye karşı bir yumuşama hissetmişti. İkizinin hayatını nasıl da annesine kavuşmaya

adadığını düşünmüştü. Onun annesine beslediği hislerin gücünü, hiç eksilmeyen özlemini, onu bulma azmini...
Evet belki biraz fazla hayal kuruyordu Mary, belki yaşadıklarından çok, yaşamak istediklerini yazmıştı mektuplarında; belki bir deliydi, belki de bir fantezi meraklısı. Ama şüphe götürmez bir gerçek vardı ki, Mary annesine aşıktı. Üstelik o, kendisinin bir türlü beceremediği şeyi başarmış, annesini bunca yıl içinde yaşatabilmişti.
Ve şimdi, belki de tam annesine kavuşmak üzere olduğunu sandığı şu günlerde, onu sonsuza dek kaybetmişti. Kim bilir belki bu durumdan henüz haberi bile yoktu Mary'nin. Belki de annesinin öleceğini öğrendiği için canına kıymaya karar vermişti. Sırf bir an önce ona kavuşabilmek için. Gerçi annesi ona rüyasında, birbirlerine bu dünyada kavuşacaklarını söylemişti ama... Mary'nin kendisine kurduğu o düşler dünyası, bu sözün doğru çıkmamasıyla yıkılıyordu. Mary annesine bu dünyada kavuşamayacaktı artık.
Tıpkı benim gibi, diye düşündü Diana.

20

Resmini gece yarısı bitirmişti ressam. Gün ağarmak üzereydi, ama o hâlâ gece boyunca cevabını bulamadığı soruyla boğuşuyordu:
"Serginin ismini 'San Francisco Sahilleri' olarak değiştirsem mi?"
Deniz bu sahilde de sürekli değiştiğine göre, yaz boyunca yakınlarda küçük bir kulübe kiralar, bütün resimlerini bu parkta yapardı. Bu çok keyifli olurdu şüphesiz, ama yine de bir türlü karar veremiyordu. İlham dolu bir yaz uğruna, biteceğini bildiği bir ilişkiye başlamak istemiyordu.
Cipine giderek buzluktan iki şişe kola çıkardı. Bu hareketi, henüz mesai oturuşuna geçmemiş olan yaşlı zencinin gözünden kaçmadı.
"Sersem gibi görünüyorsun, gel buraya!"
Yaşlı zenci ressamın uzattığı kola şişelerini alırken söylendi:
"Sabahın köründe koladan başka getirecek şey bulamadın mı? Hem sana 'domates suyu getir' dememiş miydik?"
"Yüzleri okuduğunu söylemiştin, yanılıyor muyum?"
"Öyle diyorsan demişimdir. Ama sana pahalıya patlar evlât, baştan söyleyeyim."
"Az önce on maddelik bir liste karaladım. 'Nasıl birini arıyorum?' listesi. İkinci maddeden, onuncuya kadar hepsi ona uydu, biliyor musun? Oysa ben hesap kitaptan hiç haz etmediğimi sanırdım."
"Senin listenden bana ne evlât? Sen ne istiyorsun onu söyle."
"Belki listemin ilk maddesi üzerine bir iki şey söyleyebilirsin diye düşünmüştüm. Diğer maddelerin toplamından bile daha önemli benim için."
"Nasıl bir maddeymiş o öyle?"
"Yüzünde bir ışık olması."
"Yaaa. Nasıl bir ışıkmış bu?"
"Daha önce hiç kimsede görmediğim, ama görür görmez tanıyacağım bir ışık. Ne yazık ki bu onun yüzünde de yok."
"Ne işe yarıyormuş bu ışık peki?"
"Ruh eşimi bulduğumu gösteren bir işaret."
"Ruh? Eş? Bilmece gibi konuşup durma, evlât, ne söyleyeceksen söyle."

Ressam eliyle denizi işaret etti. "Her gün binlerce insan bakıyor oraya, aynı şeye. Çoğu kimse bir deniz görüyor orada, ama kimisi de daha farklı bir şey görüyor. Acaba bugüne kadar hiç orada kavrulan bir çöl gören oldu mu? Ya da bir dağ?"
"Bunu bana yapma, evlat."
"Eğer bir gün ben orada bir çöl gördüğümü, ya da bir çöle baktığımda bu denizi gördüğümü söylersem, bana inanan olur mu acaba?"
"Yaptın işte, yaptın. N'olur bu yaşlı adama acı."
"Söylemeye çalıştığım, ruh eşim tüm dünya yalan söylediğimi düşündüğünde bana inanan kimsedir. Hatta dahası, bana göremediğim kum tepelerini, fark edemediğim koyları gösterendir."
"Hey hey! Mola mola!" dedi yaşlı zenci eliyle mola işareti yaparak. "Evlât, şu andan itibaren senin anlattıklarından da para almaya karar vermiş bulunuyorum. Bundan böyle izinsiz kurduğun her cümle bir dolar."
"Afedersin," dedi ressam gülerek.
"Sana tek diyeceğim şu evlât: Kusura bakma ama, benim yüzleri okumamla, senin
bizim küçük hanımın yüzünde aradığın ışığın pek bir alâkası yok. Yüzlerde ışık görmek o kadar kolay mı öyle? Bu koca ömürde, ben bile sadece bir kişinin yüzünde ışık gördüm. Joe'nun... Kardeşim Joe'nun yüzünde gördüm o ışığı. Apaydınlıktı! Sene 1962. Son modeldi. Cadillac! Metalik siyah. Kara inci... Ben kapısıyla uğraşırken, Joe da etrafı kolaçan ediyordu. Görünürde işler yolundaydı aslında. Ama sonra bir iki ayak sesi duyuldu. Hemen Joe'ya döndüm. İşte o an gözlerim kamaştı. Eyalet polisinin 500 VVatt'lık fenerleri sağ olsun, Joe'nun yüzü ışıl ışıl olmuştu. Aydınlanmıştı bizim ahlaksız Joe! Ah o aynasızlar ahh... Ah kara inci ahh..."
Ressam gülümsedi.
"Her neyse, sadede gelelim evlât. Gidecek misin, kalacak mısın?"
"Bu saatte niye buradayım sanıyorsun? Tavsiyelerine açığım. Ama bildiğim bir şey var, eğer gidersem, geri dönmeyi düşünmüyorum."
Ressam bir an durup konuşmasını sürdürdü:
"Bir şeylere başlamak ikimize de haksızlık olur. Yeteri kadar saçmaladım zaten. Başından beri biliyordum, ama kendimi tutamadım işte. Laf açtım, onu kahve içmeye davet ettim, anlattım, anlamaya çalıştım. En kötüsü de, onu etkilemek istedim. Hiçbiri olmamalıydı. Şimdi de kalkmış, ona veda bile etmeden buralardan gitmeyi düşünüyorum. Sen söyle, ne yapmalıyım?"
"Git."

"Yanından mı? Şehirden mi?"
"Bildiğin şeyleri sorma evlât. Bana göre kal, sana göre git. Ben eğlen derim, küçük hanımı tanı, gez, dolaş, mutlu ol onunla. Ama sen gideceksin. Çünkü kendini kalmaya ikna edemediğin için yanıma geldin. Daha sen yanıma oturmadan yüzünden gideceğini okumuştum. İşte yüzleri böyle okurum ben. İki şişe kola dört papel eder. Ben onurlu bir adamım unutma, mesleğime de saygım var."
Ressam bir süre sessiz kaldıktan sonra, elini yaşlı zenciye uzattı:
"Kısa sohbetlerimizi özleyeceğim, dostum."

21

"İnsan birkaç günde bile değişebilir," demişti Mathias. Peki bir günde de değişebilir miydi? Bir gün sevecen, hatta duyarlı görünen biri, ertesi gün ona veda bile etmeden çekip gidebilir miydi? Son altı akşamdır ortalıkta görünmediğine göre, gidebilirmiş demek, diye düşündü Diana.
Akşam yürüyüşünden yeni dönmüş, telefon defterindeki isimleri karıştırıyor, bir taraftan da bu kadar insanla ne zaman tanıştığını merak ediyordu.
O isimlerin arasından büyük olasılıkla kızlardan birini seçecek, sohbet için eve çağıracak, çok geçmeden lafı asıl konuya getirip, ressamın çekip gitmesinin mantığını anlatan birkaç senaryo dinleyecekti ondan. Sonunda, ressam tarafından beğenilmediğine dair zihnine üşüşen düşüncelerin yersiz olduğuna ikna edilecek ve böylece, "tanrıça" imajının sarsılmasına izin vermemiş olacaktı.
Mary böyle yapmazdı herhalde, diye düşündü Diana.
Telefon defterini sehpanın üstüne attı. Mary ile yarıştığından değil. İçinden kimseyi aramak gelmiyordu. Ama başka bir telefon numarası çevirdi. Otelin turizm ofisinin numarasını.
"Buyurun nasıl yardımcı olabilirim?" dedi telefondaki ses.
"Merhaba Christine, ben Diana. Senden bir ricam var. Hafızam beni yanıltmıyorsa, Topkapı Sarayı İstanbul'da olmalıydı. Bu bilgiyi onaylatıp, bana bu Cuma için uçakta yer ayırtır mısın? Dönüş açık olsun."
"Yanlış duymadım değil mi Bayan Stewart, Cuma mı dediniz?"
"Evet, öyle dedim."
"Peki ya Pazar günkü mezuniyet töreniniz? Ertelendi mi?"
"Hayır, ama bir an önce gitmem lâzım."
"Bir sorun yok değil mi, Bayan Stewart?"
"Merak etme, Christine. Her şey yolunda."

İkinci Bölüm

22

Pilot uçağın iniş için alçalmaya başladığını anons ederken, uçuş boyunca bir kaç kez okuduğu üçüncü mektup hâlâ Diana'nın elindeydi.

3. Mektup - “Bir Gülde Yok Oluş”

1 Mart

Sevgili Annem,

Bundan yaklaşık bir yıl önce, yemeden içmeden kesildiğim bir döneme girmiştim. Eskiden yaptığım şeylerden artık tat alamıyor, odamdan dışarı pek çıkmıyor, genelde vaktimi daha önce hiç almadığım kokular vermeye başlayan güllerimle geçiriyordum.

Seyahatten dönünce yetiştirmeye başladığım güller zamanla odamın dört bir yanını doldurmuştu. Güllerini satmaya kıyamayan bir çiçekçi gibi hissediyordum kendimi.

Sonra bir gün garip bir şey oldu; güllerin nefes alıp verişlerini duymaya başladım ve bu durum günlerce devam etti. Bazen de onlardan bana hafif bir rüzgâr esiyor, saçlarımın arasına dalıp gidiyor ve sanki geçmişin tüm izlerini başımdan dışarı süpürüyordu.

Bir gece bu esinti iyice arttı, gece boyunca daha da şiddetlendi ve gün ağarırken duruldu. Ardından, her yanı kör edici bir ışık kaplayıverdi. Her yer ışıktı, ama ben hiçbir şey göremiyordum. Odayı sağırlık hissi veren bir sessizlik kaplamıştı. Bir süre öylece devam eden bu sessizlik, sonunda, başucumdaki pembe gülün bana seslenişiyle bozuldu. Ama ses sanki ondan değil de, benden çıkıyordu. İçimden.

Ses giderek yükseldi, yükseldi, yükseldi... Ta ki o sesten başka hiçbir şey duyamaz, hiçbir şey göremez, hiçbir şey koklayamaz oldum. Sadece

gülümün sesini görüyor, sadece gülümün sesini kokluyor, sadece gülümün sesine dokunuyordum.

Kendimden korkmuştum. Hayır, bu imkânsızdı. Nasıl korkabilirdim ki? Ben orada yoktum. Gül vardı sadece. Gülün sesi vardı.

İkimiz o sesle konuştuk:

"Selam Mary."

"Tanrım inanamıyorum! Gülümün sesini duyabildiğime inanamıyorum."

"Yanılıyorsun, inandığın için duyabildin."

"Olağanüstü bir şey bu!"

"Olağanüstü, olağanüstü olanlar için olağandır."

"Böyle bir övgüye lâyık görmüyorum kendimi."

"Bu yüzden lâyıksın zaten."

"Bir gülün sesini duyduğuma göre, şimdi annemin sesini de duyabilir miyim?"

"Annen sana her şeyle sesleniyor, ama sen bunun farkına ancak Sokrates'i dinledikten sonra varacak ve annenin sesini duyabileceksin."

"Sokrates'i nerede bulabilirim?"

"Sen onu bulamazsın, o seni bulur."

"Ne zaman?"

"Zamanı gelince."

Bunlar pembe gülden duyduğum ilk ve son sözler oldu. İşte o gün bugündür, tilkinin, Küçük Prens'in gelip de onu evcilleştirmesini beklediği gibi, ben de Sokrates'in gelişini bekliyorum. Çünkü adresin şu anda önümde duruyor olmasına rağmen, yine de Sokrates'i görüp dinlemeden senin sesini duyamayacağımı biliyorum, anneciğim.

Ama merak etme, Sokrates'in beni bulacağından hiç şüphem yok. Gülüm böyle söyledi çünkü. Kim bilir belki Sokrates ile San Francisco'da karşılaşacağım.

Oraya vardığımda sana son bir mektup daha yazabilmek ümidiyle...

Mary

23

Havaalanında yarım saate yakın, herkesinkinden sonra gelen çantasını beklemiş, taksi sırasını iki kez arkasından hücum edenlere kaptırmış; konuşkan şoförün bilmediği bir dilde yaptığı sohbeti dinlemek zorunda kalmıştı. Ama en kötüsü, Sultanahmet'te her gördüğü otele dalıp olmayan arka bahçelerini aradıktan sonra, yanaklarından süzülen gözyaşlarını çevredekilerden gizleyememişti. Eğer Zeynep Hanım'ı bulabilmiş olsaydı, bunların hiçbirini dert etmeyecekti.

Ayasofya'nın üst katında kuytu bir köşeye çekilip, kapanış saatine kadar duvarlara bakarak ağladı. Hırpalanmış, çatlamış duvarlar sanki milyonlarca insanın manevî hatırasını ayakta tutmak için zamana karşı onurlu bir savaş veriyordu. Böyle bir amaç uğruna direnmeye değerdi belki. Peki ya Mary'yi bulacağım diye kendini tüketmeye değer miydi?

Müze yetkililerinin yaptığı üçüncü "Kapanıyor!" uyarısından sonra Ayasofya'dan çıkıp, Topkapı Sarayı'na doğru amaçsızca yürümeye başladı. Sarayın önündeki tarihi
çeşmenin yanına vardığında, çömelerek yere oturdu. Buranın da kapanacak hâli yoktu ya.

Bir sonraki gün için uçakta yer bulup bulamayacağını düşünürken, aniden tepesinde bir ses duydu:

"Yorucu bir gündü, ha?"

Başını kaldırdığında sesin sahibinin, sanki ilk kez sokakta yere oturan birini görmüş gibi, ona biraz ilgiyle, biraz da küçümsemeyle bakan, orta yaşlarda bir turist kadın olduğunu gördü.

"Hiç sormayın. Bütün gün girip çıkmadığım otel kalmadı. Biraz da sokağın tadını çıkarayım, dedim."

"Evet, sezon başladı ya, biz de yer bulmakta epey zorlandık."

Turist kadın sarayın arkasına doğru kıvrılan yolu işaret ederek, "Aslında," diye ekledi, "şu taraftaki köşklerde kalmak istiyorduk ama, yer yokmuş. Ne yapalım, biz de Four Seasons'da karar kıldık böylece."

Diana ayağa fırlayarak, işaret edilen tarafa doğru yürümeye başladı.

"Şu köşklere bir de ben bakayım. Size Four Seasons'da iyi eğlenceler..."

24

Karşısında iki ahşap köşk duruyordu. Şampanya rengine boyalı köşk daha büyüktü. Dıştan görebildiği kadarıyla nezih bir yere benziyordu. Girişi ön taraftaki bahçedendi.
Diğer köşk ise pastel yeşile boyanmıştı. Girişi hemen sokağın üstünde olduğundan, arkasında bir bahçesi var mıydı, yok muydu anlayamadı. Kendini bir an önce birinin kapısından içeri atmak istiyor, ama Zeynep Hanım'ı gözünde canlandıramadığı için, bu iki köşkten hangisinin onun olabileceği konusunda tahmin dahi yürütemiyordu. Eğer bunlardan biri onunsa tabi...
İçinden önce büyük köşke bakmak geldi. Kapısına doğru ilerlerken ön bahçeyi dikkatle süzdü. Sarı, pembe, mor, kırmızı, turuncu, çeşit çeşit çiçek bulunmasına rağmen, tek bir gül bile göremedi. Geri döndü. Dar bir kapıdan geçerek, küçük zannettiği ikinci köşke girdi.
Resepsiyondaki görevli telefonla konuşuyordu. Tam on yedi dakika onun görüşmesini bitirmesini bekledi. Ondan ümidini kesince, önünden geçen ilk personeli durdurarak, ağzından tane tane çıkarmaya özen gösterdiği sözcüklerle sordu:
"Zeynep Hanım burada mı acaba?"
"Yarım saat önce çıktı efendim, bir saate kadar döneceğini söylemişti."
"Nasıl yani? Zeynep Hanım mı? Zeynep Hanım mı söyledi bunu?"
Diana'nın dediklerinden bir anlam çıkarmaya çalışan personel, bunu başaramayınca, ona sadece boş boş bakmakla yetindi.
"Tabi, tabi, Zeynep Hanım söylemiştir bunları, başka kim söyleyecek," dedi Diana ve kendisine daha da garip bakmaya başlayan personelin yanından kaçıp gitmesine fırsat vermeden ekledi:
"Şey, Zeynep Hanım dönünce onu görmek isteyen biri olduğunu söyleyebilir misiniz ona?"
"Tabi hanımefendi. Buyurun, Çayhane'de bekleyin isterseniz."

Bu kadar kolay olacağını ummamıştım doğrusu, diye düşündü Diana. Ona bütün gün kabus yaşatan yazgısı bir anda onun tarafına geçmişti sanki.

25

Çayhane denilen yer, dört ayrı oturma grubundan oluşan, otantik tarzda döşenmiş, bol ışıklı bir odaydı. Girişte bekleyen altın sırmalı bordo yelek giymiş garsonun dışında ortalıkta kimse görünmüyordu.
Koyu renk parke zemine, kiremit, hardal ve mavinin tonlarının ağırlıklı olarak kullanıldığı sade desenli kilimler seriliydi. Duvarlara eski İstanbul resimleri asılmıştı. Haliç'te dolaşan kürekli tekneler, minarelerini göğe eriştirmek için birbiriyle yarışan camiler, Boğaziçi kıyısınca uzanan, dar pencereli ahşap evler...
Az sonra duyduğu ayak sesleri, Diana'yı, daldığı İstanbul manzaralarından çekip aldı. Çayhane'ye giren, yer yer kırlaşmış saçlarını başının arkasında topuz yapmış, yaşını saklayan pürüzsüz cildi ve insanın içine işleyen iri koyu mavi gözleri olan, ince yüzlü bir kadındı. Ayak bileklerine kadar uzanan krem rengi keten elbisesiyle son derece asil bir görünümü vardı. Onunla göz göze geldiğinde, Zeynep Hanım çoktan kollarını iki yana açmış, kendisine doğru koşar adımlarla yaklaşmaktaydı.
"Aman Tanrım! Gözlerime inanamıyorum. Mary, sensin!... Ne kadar da güzel bir kız olmuşsun sen öyle."
Zeynep Hanım ona o kadar içten sarılmıştı ki, Diana bir an annesini anımsadı. Ona sarılırken de ilk geri çekilen tarafın annesi olmayacağı hissine kapılırdı hep.
"Dur sana şöyle bir bakayım," dedi Zeynep Hanım, Diana'nın yüzünü avuçlarının arasına alırken.
"Afedersiniz, sizi hayal kırıklığına uğratmak istemem ama, ne yazık ki ben Mary değilim. İsmim Diana."
Zeynep Hanım gülümsedi. "Mary'm, seni unutur muyum hiç?"
"Üzgünüm... Onun ikiziyim."
Zeynep Hanım ona şüpheyle baktı. "Mary, tatlım, senin ikizin yoktu ki."
"Lütfen... Bu konuda bana güvenebilirsiniz. Doğrusunu isterseniz, ben de buraya Mary'yi size sormaya gelmiştim."

"Ne yani, geçen gün, 'Haftaya yanınıza geliyorum,' diye beni arayan sen değil miydin?"
"Ne dediniz?! Mary sizi mi aradı?! Buraya geleceğini mi söyledi? Nerede şimdi o?"
Zeynep Hanım Diana'nın heyecanını frenlemek istercesine ona koltuklardan birini işaret etti. Kendisi de karşısındakine oturdu.
"Sen Mary olmadığından eminsin, değil mi?"
"Bundan şüpheniz olmasın. Lütfen, Mary'nin nerede olduğunu ve ne gün geleceğini söyleyin bana."
"Sana inanıyorum kızım ama..."
"Lütfen, Mary ne zaman burada olur?"
"Tam ne gün geleceğini söylemedi ama, üç dört güne kadar burada olur herhalde. Nerede olduğunu hiç bilmiyorum, onunla görüşmeyeli seneler oldu. Peki ya siz, siz görüşmüyor musunuz?"
"Uzun hikâye... Ama dinlemek isterseniz, ben bunu sizinle paylaşmak için buradayım."
"Tabi ki dinlemek isterim. Ama önce bana ne içmek istediğini söyle. Bu arada, aç mısın? İstediğini söyleyebilirsin. Ben taze naneli yeşil çay içiyorum, tavsiye ederim."
"Teşekkür ederim, bir espresso yeterli benim için."
"Espresso da var gerçi ama, şöyle bol köpüklü bir Türk kahvesine ne dersin? Üç seçeneğin var: Sade, orta, şekerli..."
"Neden olmasın, sade lütfen."
Konuşulanları duyan garson servis için odadan ayrıldı.

26

Garson elinde gümüş bir tepsiyle dönene kadar, Diana, Zeynep Hanım'a başından geçenleri anlatmayı bitirmişti.
"Gerçekten üzüldüm, Diana," dedi Zeynep Hanım elini onun elinin üzerine koyarak. "Ama Mary için endişelenme, benim tanıdığım Mary asla kendine zarar verecek bir kız değildir. Peki sen nasılsın kızım, anladığım kadarıyla hayli zor bir dönemden geçmişsin..."
"Kendimi toplamaya çalışıyorum. Bunu başarabilmem için de mutlaka Mary'yi bulmam lâzım. Yardımınıza ihtiyacım var. Eğer o bir daha ararsa, lütfen buraya gelene kadar ona benden bahsetmeyin, olur mu? Ama telefonunu ve yerini öğrenebilirseniz sevinirim."
"Tabi Diana, ararsa elimden geleni yaparım. Onunla karşılaşacak olmana sevindim. Olağanüstü biri o. Bunca senedir ayrı kalmanız çok acı."
Zeynep Hanım gümüş çaydanlığa uzanarak, dizinin üstünde tuttuğu kristal bardağı doldurdu. Diana'nın kahvesinin bitip bitmediğini kontrol ettikten sonra meraksız bir ses tonuyla sordu:
"Mary mektuplarında benden ne şekilde bahsediyor?"
Soruyu duyar duymaz kendini bir garip hissetti Diana. Zeynep Hanım'la karşılaştığı ilk andan beri, Mary'nin geleceğini öğrenmenin verdiği telaşla, Zeynep Hanım'ın nasıl biri olduğu aklından tamamen çıkmıştı. Doğru ya, güllerle konuşmayı öğreten biriydi o!...
Zeynep Hanım'ı bir kez daha baştan aşağı süzdü. Gözlerinin içi gülen, yüzünde sükunet verici bir yumuşaklık taşıyan, hâl ve tavırlarıyla gayet aklı başında görünen, kusursuz İngilizcesiyle karşısında tam bir hanımefendi duruyordu. Büyük olasılıkla, Mary'nin anlattıklarını öğrenince önce gülüp geçecek, sonra da Mary'nin neden böyle şeylerden bahsettiği konusunda onu aydınlatacaktı.
"Biliyorum, size çok garip gelecek ama, Mary bir mektubunda sizin ona gülleri duyabilmeyi öğrettiğinizden bahsetmiş!"
Umduğunun aksine, Zeynep Hanım'ın yüzünde şaşırdığına dair en ufak bir belirti yoktu. Onun bir an evvel bir şeyler söylemesini istiyordu Diana.

Gülleri duymanın, Mary'yle oynadıkları bir evcilik oyunundan ibaret olduğunu söyleyebilirdi meselâ... Ya da mektupta bahsedilenleri Mary'nin hayal gücünün zenginliğine yorabilirdi. Böyle bir açıklama bekliyordu çünkü gülleri duyma öğretmenliği yaptığını inkâr etmeyen birinin yanında kendini hiç de rahat hissetmeyecekti.
Bakışlarını, salıverilme ümidiyle hakimin dudaklarına bakan bir zanlı gibi, Zeynep Hanım'ın mimiklerine odakladı.
"Demek öyle söylüyor Mary... İnanılmaz, değil mi?"
Ne diyeceğini bilemedi Diana. Başta dilinin ucuna, "Evet, inanılacak şey değil," demek geldiyse de, son anda Zeynep Hanım'ın ağzını aramak için şöyle demeye karar verdi:
"Aslında 'gerçek' dediğimiz şeyler de inanılmaz değil midir zaten? Ayaklarımızın altında olduğu yerde durup duran Dünya'nın, esasında bir uçağın süratinden onlarca kat daha hızlı dönmesi örneğin... Belki siz Mary'ye gülleri duymayı öğretmemiş olabilirsiniz ama, hiçbir şey imkânsız değil bence."
Zeynep Hanım bir yorum yapmadı. Ondan bir tepki gelmeyeceğini gören Diana, sonunda dayanamayarak sordu:
"Söyleyin lütfen, Mary'ye gerçekten gülleri duymayı öğrettiniz mi?"
Zeynep Hanım çayından bir yudum aldı.
"Mary gelene kadar misafirim ol, Diana. Otelimizde gülleri duyamayanlara da hizmet veriyoruz biz. Ayrıca eminim ki, bütün personel Mary'nin ikizini ağırlamaktan büyük şeref duyacaktır."
Zeynep Hanım bu şekilde davranarak Mary'nin onurunu mu korumaya çalışıyor acaba, diye düşündü Diana. Yoksa, gizemli görünmeye çalışan biriyle mi karşı karşıyaydı? Ya da bambaşka bir sebebi mi vardı bu tavrının?
"Teşekkür ederim. Misafiriniz olma teklifinizi kabul edemem. Ama eğer yeriniz varsa, Mary gelene kadar müşteriniz olabilirim."
"Ne yazık ki otel dolu. Burada kalmak istiyorsan tek seçeneğin misafirimiz olmak."
Zeynep Hanım sözünü bitirdikten sonra garsona döndü ve Türkçe bir şeyler söyledi.
"Diana, hayli yorgun görünüyorsun. İstersen seni hemen odana çıkarsınlar. Bir şeye ihtiyacın olursa danışmaya söylemen yeterli. Biz de Mary gelince tekrar görüşürüz nasıl olsa."

Zeynep Hanım'ın, kendisine nazik davranmasına rağmen, karşısında oturanın Mary olmamasından duyduğu hayal kırıklığını gizleyemediğini düşündü Diana. Bir an, içinden, 'Üzgünüm ama, odanızı da, Mary'ye borçlu olduğum konukseverliğinizi de istemiyorum' diyerek çekip gitmek geldi. Ama yapmadı; başını eğerek onun teklifini kabul ettiğini belirtti.

27

Geceyi deliksiz bir uykuyla geçiren Diana, sabah erkenden kalkarak kahvaltı salonuna indi. İçeri girer girmez, Zeynep Hanım'ın kapıya yakın masalardan birinde tek başına oturduğunu gördü.
Yapmak üzere olduğu şey için derin bir nefes aldı. Bunu ne Mary'nin gördüğü hayallere inandığı, ne de gizemli görünmekten hoşlandığını düşündüğü bir kadını sevindirmek için yapacaktı. Tek amacı, Mary'nin nasıl bu hâle geldiğini anlayabilmekti.
"Afedersiniz, rahatsız etmiyorum umarım."
"Hayır etmiyorsun kızım, ama birazdan kalkmak üzereydim."
Derin bir nefes daha alan Diana, kararlı bir sesle, "Mary'ye öğrettiğiniz şeyi bana da öğretmenizi istiyorum," dedi.
Zeynep Hanım hiçbir şey söylemeden onun gözlerinin içine baktı bir süre. Sanki gözleriyle, onun gözlerinden içeriye süzülüyor, içinde dolaşıyor, tüm duygu ve düşüncelerini okuduktan sonra, onu tekrar kendisiyle baş başa bırakıyordu.
"Oturmaz mısın, Diana?"
"Bu kabul ettiğiniz anlamına mı geliyor?"
"Neyi kabul ediyor muyum?"
Besbelli anlamazlıktan geliyor, dedi Diana içinden. Belki de sırf daha esrarengiz görünmek için. Onu kendi oyunuyla yenmeliydi.
"Bana da gülleri duymayı öğretmenizi istiyorum, tıpkı Mary'ye öğrettiğiniz gibi."
"Niçin istiyorsun bunu, Diana?"
"Mary'yi bu kadar etkilediğine göre müthiş bir deneyim olsa gerek."
Zeynep Hanım'ın yüzündeki yumuşak, her an gülümsemeye meyilli ifade kayboldu.
"Peki bu, karşılığında vermeni isteyeceğim şeye değer mi sence?"
"Nedir benden istediğiniz?"
"Canın."

Şaka mıydı, yoksa bu da gizemin bir parçası mıydı, bilemiyordu. Hiçbir şey söylemedi. Sadece güldü. Zeynep Hanım'ın da gülmesini bekliyordu ama, onun yüzü ısrarla ifadesizliğini koruyordu.
"Mary'den de canını vermesini istemiş miydiniz peki?"
"Buna gerek yoktu ki. Mary güllerin konuştuğu gerçeğine şüpheyle yaklaşan bir can taşımıyordu. Peki ya sen, Diana? Gülleri duyabileceğine inanan bir cana mı sahipsin, yoksa buna şüpheyle yaklaşan bir cana mı?"
"Tanrı aşkına," dedi Diana. "Mary yanınıza geldiğinde sadece bir çocuktu. Ben o yaştayken, güllerin konuşmasından çok daha olağandışı şeylere inanırdım."
"Ne gibi meselâ?"
"Ne gibi, ne gibi... Meselâ dünyayı yüzerek dolaşabileceğime inanırdım, uçabileceğime, meleklerle konuşabileceğime... Annem babamın Tanrı'nın yanında olduğunu söylerdi. Ben de tüm dünyayı yüzerek dolaşıp babamla Tanrı'nın yaşadığı yeri bulacağıma; denizlerde bulamazsam, kocaman kanatlar takıp onu göklerde arayacağıma; eğer orada da bulamazsam, bir melekten beni babamın yanına götürmesini isteyeceğime dair kendime söz vermiştim. Niçin mi? Çocuktum çünkü! Gerçek neymiş biliyor musunuz, ben bunların hayalini kurarken babam neredeymiş biliyor musunuz?"
Sustu. Ağlamaklıydı.
"Her neyse, artık bunun bir önemi yok zaten."
"Peki sonra ne oldu, Diana?"
"Ne ne oldu?"
"Babanı aramayı ve ona kavuşacağını hayal etmeyi ne zaman bıraktın? Onu bulabileceğin bir yer olmadığını kim öğretti sana?"
Diana ayağa kalktı.
"Çok özür dilerim... Bu bir hataydı. Benim hatam. Bir daha sizi rahatsız etmeyeceğimden emin olabilirsiniz."
"Tahmin ettiğim gibi," dedi Zeynep Hanım. "Diana ölmek istemiyor... Bu yüzden de gülleri hiç duyamayacak."
Diana sırtını Zeynep Hanım'a dönüp kapıya doğru yöneldiği sırada, arkasından fısıldanan soruyu zor da olsa duydu:
"Hayatın değerini en iyi anlayanlar kimlerdir biliyor musun, Diana?"
Durdu. Yüzünü çevirmeden öylece bekledi.
Zeynep Hanım kendi sorusunu cevapladı: "Ölümü tadanlar..."
Diana masaya döndü. Yere bakarak, "Lütfen söyler misiniz, benden ne istiyorsunuz?" diye sordu.

"Tek bir şey. Gülleri duyabileceğine inanmayan canına kıymanı. Böyle bir ölümü tatmak, sana gülleri duyabileceğin bir hayat verir. Bunu da sadece, sen benden gülleri duymayı sana öğretmemi istediğin için istiyorum."
"Biliyor musunuz, bu gülleri duyma denen şey eğer benim anladığım gibiyse... Yani
fiziksel olarak onları duymaksa söz konusu olan, size açık söyleyeyim, bunun mümkün olabileceğine inanmıyorum. Aksinin iddia edilmesi de en ufak bir merak uyandırmıyor bende. Ama buna rağmen, 'Ben öğretirim,' diyorsanız, buyurun öğretin o zaman."
"Şartlarım var ama..."
"Ne gibi?"
"Çok basit. Bütün söylediklerime harfiyen uyacaksın. Dersleri bırakma konusunda serbestsin, ama devam ettiğin sürece sözümden hiç çıkmayacaksın. Dersler arka bahçede önceden belirleyeceğim saatlerde yapılır. Bir dakika bile geç kalma lüksün yok. Eğer geç kalırsan hiç gelme daha iyi. Bahçede sadece bahçıvanın kuralları geçerlidir, yani benim. Toplam dört ders yapacağız. Gülleri duyma sanatında bir staj dönemi olarak kabul edebileceğimiz bu sürede, yalnız başına otel dışına çıkman yasak. Son bir şartım daha var, o da boş bir özgeçmiş."
"Boş özgeçmiş?"
"Doğal olarak sen, belli bir zamanda, belli bir yerde, belli bir sosyal çevrede yetişen bir kızın özgeçmişine sahipsin. Eğer bundan birkaç yüzyıl sonrasının San Francisco'sunda yaşasaydın ya da birkaç yüzyıl önce Kızılderililer arasında yetişseydin veya günümüzde Güney Pasifik'teki bir adada büyüseydin, o zaman özgeçmişin çok farklı olacaktı. Şu an için doğru kabul ettiğin, mantıklı bulduğun düşüncelerin tam tersine inanıyor olacaktın belki de.
"Özgeçmişler görelidir. Oysa biz gülleri, zamana, mekâna ve içinde yaşadığımız sosyal çevreye bağımlı olmayan yönümüzle duyarız. İşte bunun için, eğitim, deneyim ve özellikle de referans bölümlerinin tümünü özgeçmişinden silmen gerekiyor. Bunlar bahçede işe yarasaydı, gülleri en başta botanikçiler duyarlardı. Bugüne kadar öğrendiklerin bahçede üstünde yük olur, ağır bir yük."
Diana bir şey keşfetmiş gibi Zeynep Hanım'a baktı. "Ve o yük üstümdeyken de su beni taşımaz, öyle değil mi?"
"Çok doğru. Nereden duydun bunu?"

"Buna benzer bir sözü Mary rüyasında annemden duymuş. Mektuplarında yazdığı kadarıyla, Mary'nin rüyasında gördükleri bir süre sonra gerçek hayatta da karşısına çıkmış zaten."
"Bu çok doğal," dedi Zeynep Hanım. "Düşler gerçekleşecek olanın mayasıdır."
Diana Mary'nin düşleri hakkında daha fazla konuşmak istemediğinden sözü tekrar gülleri duyma konusuna getirdi:
"Şartlardan bahsediyordunuz... Peki, diyelim ki hepsini kabul ettim, o zaman ne geçecek elime?"
"Bahçeye adım atarken amacın neyse, ancak onu elde edersin. Bahçede ne yaptığımız değil, yaptığımızı 'ne için' yaptığımız önemlidir. Yani senin bahçedeki niyetin, güllerle konuşarak başka insanlardan farklı olmaksa, ne yazık ki sadece kibir kazanırsın. Amacın sadece gülleri duymaksa, gülleri duyarsın. Bunun ötesinde, eğer bahçeye Mary gibi, anneni güller vasıtasıyla duyabilmek için girmişsen, o zaman da anneni duyarsın. Hepsi bir yana, eğer istediğin bir süreliğine değişik bir şeyler yaşayıp sadece eğlenmekse, bu da mümkün."
Her şey koca bir şaka gibiydi. Az önceye kadar son derece ılımlı birine benzeyen Zeynep Hanım, bir anda, hata affetmeyen bir toplam kalite yöneticisine veya emir subayına direktifler yağdıran bir generale dönüşmüştü. Özenle açıklamalarda bulunduğu konu da, çiçekleri-böcekleri duymak değilmiş gibi!
"Bir şey dikkatimi çekti," diye söze girdi Diana. "İnansak da inanmasak da, gülleri duyabilmek kulağa çok heyecan verici bir şeymiş gibi geliyor. Ama bunun aksine, demin saydığınız o şartlar ve tarzınız... Bilemiyorum. Lütfen yanlış anlamayın beni ama, çok kuralcı, sınırlamalarla dolu..."
"Yağmur bulutları da heyecan vericidir," dedi Zeynep Hanım. "Yağmur, ırmaklar, nehirler... Ama susuzluğumuzu gidermek için bir bardağa ihtiyaç duyarız sonuçta."
Bir süre sessiz kalan Diana, "Sadece dört ders demiştiniz değil mi?" diye sordu.
"Evet, sadece dört."
"O halde, peki kabul."
Zeynep Hanım ayağa kalktı.
"İlk dersimiz yarın sabah saat altıyı on bir geçe. İşleyeceğimiz ilk konu: Gülleri Duyma Matematiği. Gelirken yanında cebir, geometri ya da başka

bir kitap getirmene gerek yok. Dediğim dakikada bahçe kapısının önündeki taburelerde ol yeter."
"Sabah 6:11'de mi?!"
"Aynen öyle."
Diana sabahın o saatinde kalkma fikrinden pek hoşlanmasa da, başıyla onayladı. "Güzel, öyleyse saatlerimizi aynı dakikaya ayarlayalım şimdi," dedi Zeynep Hanım. "Bu arada az kalsın unutuyordum. Eğer derslerin sonunda gülleri duymayı başarırsan, seni bir de ödül bekliyor."
"Başarabileceğime ihtimal verdiğinize göre, bana bu konuda epey güveniyor olmalısınız."
"Sen kendine güvendiğin sürece ben de sana güveniyorum."
"Ödül nedir peki?"
"Yüzyıllar öncesinden günümüze ulaşan bir söz."
"Peki ya başaramazsam?" diye sordu alaycı bir gülümsemeyle. "Sınıfta kalanlara bir ceza yok mu?"
"Güllerin sessizliği," dedi Zeynep Hanım. "Gülleri duyamayanlara, gülleri duyamamaları ceza olarak yeter."

28

Tahta taburelerden birine oturdu. Zeynep Hanım'la buluşacağı zamana daha beş dakika vardı. Boyunu aşan ahşap duvar yüzünden bahçeyi göremiyordu. Duvarın kliğinin aksine, bahçeye açılan kapı alçak ve dardı.
Gözü saatinin yelkovanı, zihni de Gülleri Duyma Matematiğinin ne anlama geliyor olabileceğiyle meşguldü. Her ne kadar hayal gücünü zorlasa da, bu tuhaf matematik in içeriği hakkında en ufak bir fikir yürütemiyordu.
Yelkovan 11'inci dakikanın üzerine atladığı an, Zeynep Hanım'ın sesini duydu:
“Aklınla anlayamazsın."
Diana yaşadığı anlık şaşkınlığı belli etmemek için gülümsedi. Her şeye rağmen, Zeynep Hanım'ın düşüncesini okuduğuna ihtimal vermemişti.
Benim durumumdaki birinin ne düşündüğünü tahmin etmek hiç de zor olmasa gerek, diye geçirdi içinden. Sabahın köründe, gülleri duymayı öğrenmek üzere bilmem kaçıncı dakikanın sini bekleyen biri, dersin içeriğini düşünmez de, ne düşünürdü başka?
“Benim aklım kavrayamıyorsa, gülleri duymanın nasıl bir şey olduğunu siz anlatın o zaman.”
“Sen hiç zeytin yedin mi, kızım?"
“Tabiki. Neden?"
“Bir zeytinin tadını bana tarif edebilir misin acaba, diye düşünüyorum da. Gel seninle bir anlaşma yapalım. Sen bana zeytinin tadını anlat, ben de sana gülleri duymanın nasıl bir şey olduğunu anlatayım."
“Pekâlâ," dedi. "Zeytin... şey... tuzlu... şey gibi... yağlı... yani şey gibi tadı... keskin bir tadı var... şey gibi..."
Zeynep Hanım yüzünü buruşturdu. "Ağzıma tuzlu, yağlı, keskin bir tat geldi. Neyse daha önce zeytin yemişim; yememiş olsaydım, senin anlatışından sonra hiç denemezdim herhalde."
“Tamam tamam, siz kazandınız."
“Şimdi artık zeytinin ve gülleri duymanın tadını bir kenara bırakalım da, bahçeye geçmeden, şu matematik dersini bir aradan çıkaralım, ne dersin?”
“Buyurun, sizi dinliyorum.” “Gülleri duyma matematiği, gülleri duyma

sanatına inanan inanmayan herkesin mutlaka gözden geçirmesi gereken bir derstir. Çünkü gülleri duyma konusunda değil, beş duyuyla cevaplanamayan ve cevap olasılıkları sayısız olan her soru için geçerlidir. Örneğin, “Ölümden sonra ne olur?” gibi bir soru için.
Bu gibi sorulara cevap vermeden önce, mutlaka şu formülü hatırımıza getirmeliyiz: Bir bölü sonsuz (1/∞) Bu formüle daha sonra geleceğim. Şimdi söyle bana Diana, şu anda güllerin söylediği şarkıyı sen de duyabiliyor musun?”
“Diz de gayet iyi biliyorsunuz ki, ben hiçbir şey duymuyorum.”
“Hangi şarkıyı söylüyorlar?”
“Duymadığımı itiraf ettim ya.”
“Olsun, bir şarkı ismi söyle, belki tutturursun.”
Zeynep Hanım’ın pes etmeyeceğini anlayınca, “Pekâlâ,” dedi. “Morning Has Broken’ı söylüyorlar, Cat Stevens”
“Sence bu tahmin tuttu mu peki?”
“Tabi ki hayır. Ne yapmaya çalıştığınızı sorabilir miyim acaba?”
“Biraz da istatistik bilgini yoklayalım istersen. Söyle bakalım, tahmin yürüterek güllerin hangi şarkıyı söylediğini bulma ihtimalin nedir?”
“Hiç gib bir şey.”
“Doğru. Söylenen şarkı adedi bölü cevap olasılıklarının adedi, bize, tahmin yürüterek söylenen şarkıyı bilebilme ihtimalini verir. Söylenen şarkı adedi bir. Günümüze kadar, dünyanın dört bir yanında, binlerce yıldır, yüzlerce dilde, milyonlarca sanatçının bestelediği şarkılar düşünülürse, cevap olasılıkları ise trilyonları bulur. Bir de onlara, henüz yazılmamış ama güller tarafından bilinen şarkıları eklersek, cevap olasılıkları için sonsuz diyebiliriz, öyle değil mi? O hâlde, tahmin yürüterek doğru şarkıyı bulma ihtimalimiz: Bir bölü sonsuz. İşte gülleri duymayı öğrenmeden önce bilmemiz gereken formül. Şimdi söyle öyleyse, bir bölü sonsuz kaç eder?"
"Sıfır, hatırladığım kadarıyla."
"Doğru, ama normal bir sıfır olsaydı, bu gülleri duyma ihtimalimizin hiç olmadığı anlamına gelirdi. Bir bölü sonsuz, 'özel bir sıfır' eder."
"Özel bir sıfır?"
"Matematik bilginin benden daha fazla olduğundan şüphem yok, Diana. Ama yine de, formülün matematiksel değerinin üstünden şöyle bir geçmek istiyorum.
"Herhangi bir kesir ele alalım, 1 bölü herhangi bir sayı... Bir sayısını böldüğümüz rakam büyüdükçe, cevaptaki birin önünde yer alan sıfırların

adedi de artar. Yani eğer biri sonsuza bölersek, birin önünde sonsuz sayıda sıfır yer alır. Böylece cevap, sıfır nokta sıfır sıfır diye sonsuza kadar sürüp gider. Ama biz hiç görmesek dahi, cevabın en sonunda mutlaka bir 'Bir' rakamı vardır. Cevap sıfır, ama sonsuz kadar ötede de olsa, 'Bir' ile biten özel bir sıfır.
"İşte bu çok önemli. Çünkü bu cevap, bir yandan bize, tahmin yürüterek güllerin söylediği şarkıyı bilme olasılığımızın sıfır olduğunu söylerken, öbür yandan da, şarkının ismine erişmenin imkânsız olmadığına işaret ediyor.
"Sana güllerin hangi şarkıyı söylediğini sorduğumda, sen en doğrusunu yaparak, bilmediğini söyledin. Neden? Çünkü bilmediğini biliyordun. Beş duyunla yanıtlayamadığın ve sayısız cevap ihtimali olan bir soruyu tahmin yürüterek cevaplamanın anlamsızlığını görüyordun.
"'Gerçek Şarkı'ya zihnin ürettiği tahminlerle değil, ancak tanıklık yoluyla ulaşabiliriz. En başta, gülleri kulağımızla değil, ancak kalbimizle duyabileceğimizi iyi anlamamız lâzım.
"Her insanın kalbi doğuştan bu yetiye sahiptir aslında. Ama kalpler zamanla sağır olur ve gülleri duyamaz hâle gelir. Güllerin şarkı söyleyişlerine 'tanık olmak' isteyen bir kimse, önce, büyürken kaybettiği bu yetiyi geri kazanmalıdır. Bu da ancak, sürekli güllerle ilgilenmek, onları sevmek ve o sevgiyi sürekli artırmakla olur.
"Bahçedeki ilk günlerimizde gülleri duyamayız belki. Ama hiç ümitsizliğe kapılmamalıyız. Başta şüphe olmak üzere, her türlü olumsuz düşünce ve his, bahçede bize düşmandır.
"Bir dağ hayal et... Zirvesindeki manzara çok güzel. Orada olmayı çok istiyorsun, ama zirveyi kendinden çok uzakta gördüğün için ümitsizliğe kapılıyorsun. 'Oraya nasıl olsa varamam,' deyip vazgeçiyorsun.
"Oysa, zirveye varanların adımları seninkilerden daha büyük değildi. Ama onlar, o küçük adımları birbiri ardınca atmayı sürdürmüş kimselerdi. İmkânsızı gerçekleştiren mucizeler değil, sürekliliktir. Suya sarp kayaları deldiren de budur. Yirmi birinci yüzyıl insanına gülleri duyuran da.
"Eğer gülleri duyabileceğimize inanırsak, bir gün onları mutlaka duyarız. İhtimal var çünkü, sıfırın sonunda gizlenmiş 'Bir' var! Ve eğer hiçlik yolunu sonsuza dek takip edersek, o 'Bir'e mutlaka ulaşırız."
"Peki ya güller hiç konuşmuyorsa?" diye sordu Diana. "Ya hiç şarkı söylemiyorlarsa? Onun ihtimalini de ben size söyleyeyim. Güllerin söylediği şarkı sayısı sıfırsa, formül, sıfır bölü sonsuz olur. O da, sıfır eder.

Ve bu kez özel bir sıfır değil, basbayağı düz, koca bir sıfır! Yani şarkı da yok, onları duyma ihtimali de."
"Doğru," dedi Zeynep Hanım. "İki yol. Biri burada başlar ve burada biter; diğeri ise ancak sonsuzlukta son bulur. 'Güllerin konuştuğuna inanıyor muyum?' sorusuna verdiğimiz cevapla, işte bu iki yoldan birini seçmiş oluruz. Bu sorunun sadece iki cevabı vardır: Ya 'evet' ya 'hayır.' Bir üçüncü cevap yok. 'Evet' diyenler için 'özel sıfır,' 'hayır' diyenler içinse senin söylediğin 'düz sıfır' cevabı geçerlidir. İşte bu yüzden, 'hayır' diyenlerin gülleri duymalarına hiç ihtimal yoktur; zaten böyle bir amaçları da yoktur onların. Kulaklarının algılayabildiği titreşimleri duymak yeter de artar onlar için. Bunun ötesindeki seslere değer vermezler."
"Peki hangi cevabın doğru olduğuna kim karar veriyor?"
"Hangi inancın doğru olduğunun bir önemi yok, Diana. Önemli olan, senin neye inandığın. Sor kendine, de ki: 'Ben hangisine inanıyorum?' İşte bu kadar basit. Eğer cevabın, 'Güller konuşamaz,' ise, bu da güzel, bunun için seni kimse ayıplamaz.
Güllerin konuştuğuna inanmayanlar olmalı ki, güllerin konuştuğuna inananlar olabilsin... Gündüz, gece var olduğu için vardır; gece de gündüz var olduğu için. 'Gece mi daha güzel, gündüz mü?' diye sormak yerine, sen hangisinde yaşıyorsun kendine bunu sor. 'Gülleri duyabileceğime inanıyor muyum?' diye sor.
"Ama bu soruyu mutlaka sorman lâzım. Çünkü cevabının 'hayır' olduğunu bilirsen, bahçede yürümek zorunda kalmazsın; orada yaşayabileceğin zorluklara, hayal kırıklıklarına, başarısızlıklara katlanmak zorunda kalmazsın. Beni dinlemek zorunda kalmazsın en başta. 'Konuşacak da duyacağım,' diye, haftalarca, aylarca, hatta belki de yıllarca bir gülün karşısına geçip beklemek zorunda kalmazsın. Her şey çok daha rahat, çok daha kolay olur senin için. Sabahın erken saatinde bahçeye inmek yerine, bütün gün uyuyabilirsin mesela. Nasıl, bu çok daha keyifli olurdu, değil mi?"
Zeynep Hanım bir an durup ekledi: "Gerçi bu da, gülleri duyabileceğine inanıp inanmamana bağlı. Bir düşün, güllerin şarkı söylediğine inanan biri için hangisi daha keyifli olurdu? Uyumak mı? Yoksa onların şarkı söyleyişlerini duyma ümidiyle uyanmak mı?
"Şimdi söyle bana Diana, sen, 'Evet, gülleri duyabiliriz,' diyenlerden misin?"

Zeynep Hanım bir süre Diana'nın cevabını bekledi. Onun sessizliğini koruması üzerine, "Biliyordum," dedi. "Bu cevabı verdiğin için buradasın zaten."
"Ben bir cevap vermedim ki."
"Ama ben duymam gereken cevabı duydum. Bazen sessizlik yüzlerce yeminden daha inandırıcı olur."
Diana sessizliğini korudu.
"Ama güllerin şarkı söylediğine inanman, hangi şarkıyı söylediklerini bilmene yetmiyor tabi ki. Doğru şarkıyı bilmenin sadece iki yolu vardır: Ya onları kendin duyacaksın ya da onları duyan birine inanacaksın."
"Tabi en güzeli, gülleri kendin duyabilmendir. İlahi bir sese sahiptirler. Seni senden alır, uzaklara götürür ve gül kokusuyla getirirler geriye. Üstüne güllerden sinmiş bir koku değildir bu. Gül kokusu artık senin içinden çıkıyordur. Gülünden sorumlu olmanın ne anlama geldiğini öğrenmişsindir çünkü."
"Bir dakika," dedi Diana. "Mary babasına bıraktığı veda mektubunda işte tam bu ifadeyi kullanmış. Gülünden sorumlu olmanın ne anlama geldiğini anlamaya başladığı için evden ayrıldığını yazmış. Daha o zamandan sizin yanınıza gelmeyi aklına koymuş olmalı. Onun için evini terk etmiş olmalı."
Diana bir an düşüncelere daldı. Ardından Zeynep Hanım'ın gözlerinin içine bakarak, "Mary sizden 'bir bilen' olarak söz ediyor mektuplarında," dedi. "Benim de bilmek istediğim bir şey var. Beş duyu sınırlarını aşan bir şey. Ama güllerle ilgili değil..."
"Annenle ilgili değil mi?"
"Nereden bildiniz?"
"Mary de aynı şeyi merak ediyordu. Sen de Mary gibi yap, Diana. O buradayken Tanrı'ya yalvarır ve annesinden haber isterdi. Hiç kimse bilmese dahi, Tanrı annene ne olduğunu biliyor. Ona sor, cevap alırsın. Ve unutma, sen Tanrı'yı duyamasan bile, O seni duyuyor."
Diana ikna olmamış gözlerle Zeynep Hanım'a bakıyordu.
"Tanrı annesinden haber bekleyen temiz kalpli bir kızı cevapsız bırakmaz. Yarattığı kullarını kendilerinden ve Kendisinden habersiz bırakmayacak kadar yücedir O... Kimi insanlar, Tanrı'nın, gündelik meselelerimizle ilgilenmeyecek kadar büyük ve yüce olduğuna inanırlar. Oysa O, büyük ve yüce olduğu için bizim en küçük meselelerimizle dahi ilgilenir."
Zeynep Hanım'ın gözleri ışıldadı. "O bizimle ilgilenir, Diana. Hem de en güzel şekilde ilgilenir. Bizzat Diana'yla ilgilenir. Mary'yle, Zeynep'le

ilgilenir. Her birimizle ayrı ayrı, her birimizle özel olarak. O her an bizimledir; ama bunu hissedebilmemiz için, bizim de O'nunla olmamız lâzım. İşte Mary, Tanrı'nın her an kendisiyle ilgilendiğini hissettiği için annesini O'na sordu."
"Ben de sordum. Annemden bana bir haber ulaştırsın diye sürekli O'na dua ettim, yalvardım, ama bir cevap alamadım. Üzgünüm ama, demek ki Tanrı bizi habersiz bırakabiliyormuş."
"O bizi cevapsız bırakmaz, Diana. Ama cevaplarını farklı yollarla iletebilir. Bazen bir rüya, bazen bir gül, bazense bir anne aracılığıyla... Bazen de bir dilenci."
"Bir dilenci?!"
"Yanlış bir şey mi söyledim, kızım?"
Ne diyeceğini bilemedi Diana. Söylenen sözün bir tesadüf olduğuna inanmak istediğinden gözlerindeki derin şaşkınlığı gizlemeye çalıştı. Zeynep Hanım'a 'siz devam edin,' anlamında işaret etti eliyle.
"Tıpkı senin gibi, Mary de henüz annesinden bir haber alamadı. Ama alacak! Hem de annesini kaybettiğinin haberini değil, annesini hiç kaybetmeyeceğinin haberini alacak."
"Nasıl olacak bu?" diye sordu Diana buruk bir sesle.
"Tanrı isterse her şey olur. Tanrı isterse, sırf Mary'ye annesinin haberini ulaştırmak için, altmış yedi sene önce bir kadın ve bir erkek birbirini sever. Evlenerek iki yıl sonra bir kız çocuğu dünyaya getirirler. Doktorlar erken doğan bebeğin fazla yaşamayacağını söyleseler de, bebek iyileşir ve büyür... Uzun yıllar sonra, yetişkin bir kadın olarak uzak ülkelerden birine yaptığı bir seyahatte, yaşlı bir bahçıvan ile tanışır; bahçıvan ona güllerle konuşmayı öğretebileceğim söyler. Kadın ona inanır ve yaklaşık yirmi sene gülleri duyabilme sanatıyla uğraşır. Bu arada büyük sıkıntılar yaşar; sırf bu deliliği (!) yüzünden, eşi tarafından terk edilir, yaşadığı şehirde dışlanır ve sonunda İstanbul'a göç eder. Burada bahçeli bir köşk satın alarak, sadece güllerle ilgilenmeye başlar. Bir süre sonra, o bahçıvanın kalbine ektiği tohumlar açar ve sonunda güllerle konuşur."
Zeynep Hanım bir an durup Diana'nın gözlerinin içine baktı. "Bütün bunlar ve çevresinde gelişen daha yüzlerce olay niçin gerçekleşir biliyor musun, Diana? Sırf, Tanrı bir gül aracılığıyla Mary'ye annesinin sesini duyurmak istediği için. İşte sırf bunun için, bir Zeynep doğar, bir bahçe kurulur ve bir gül açar."

Zeynep Hanım güzel konuşuyor, diye düşündü Diana. Ama söyledikleri Mary'nin annesini duyması gibi büyük bir varsayıma dayandığından, bu sözler pek bir önem taşımıyordu onun için.
"Pekâlâ," dedi Zeynep Hanım. "Bu kadar önsöz ve matematik yeter. Şimdi yarım saatlik bir ara verelim istersen. Konuşmaktan boğazım kurudu. Sen de bir soluklan, 33 dakika sonra burada buluşalım, olur mu?"
"Peki. Ama önce bir sorum var: Güller hangi şarkıyı söylüyorlardı?"
"Bunu sana söyleyemem," dedi Zeynep Hanım. "Kendin duymak için uğraşmazsın sonra."

29

Taburelerine döndüklerinde, Zeynep Hanım, "Şuradaki çeşmeye gidip, başını iyice yıkadıktan sonra buraya gelmeni istiyorum, Diana," dedi.
"Ama ben saçımı daha bu sabah yıkadım."
"Bunu görebiliyorum kızım. Şimdi lütfen başını yıkayıp yanıma gel."
Diana omuzlarını silkerek, ağır ağır çeşmeye doğru ilerledi. Su buz gibiydi. Üstü başı da ıslanmaktan kurtulamamıştı. Sabah serinliği içini titretirken, buraya iyi ki kışın gelmediğini düşündü. Elleriyle saçlarını toplayıp sıktıktan sonra, uslu bir öğrenci edasıyla Zeynep Hanım'ın yanına döndü.
"Şuradaki çeşmeye gidip, başını iyice yıkadıktan sonra buraya gelmeni istiyorum, Diana," dedi Zeynep Hanım.
Bir an için dejavu yaşadığını düşündü Diana. Tekrarlanan sadece söylenen kelimeler değil; aynı zamanda Zeynep Hanım'ın yüzündeki ifadeydi. Bir süre hiçbir şey söylemeden taburede öylece kalakaldı.
Ama sonra Zeynep Hanım'ın ısrarlı bakışlarına daha fazla dayanamayarak, çeşmeye gidip saçını yeniden yıkadı. Taburesine dönerken, Zeynep Hanım'ın aynı şeyi yeniden isteyebilecek olmasının korkusunu taşıyordu.
"Şimdi oldu işte," dedi Zeynep Hanım. "Artık başlayabiliriz. Bu arada unutmadan söyleyeyim, ilk ders iyi giderse, bir sonraki derste sana bir sürprizim olacak."
"Yaa? Nasıl bir sürpriz?"
"'Sürpriz' dedim ya."
"Anlıyorum. Peki bahçedeyken soru sormama izin var mı?"
"Gayet tabi. Ancak şunu da söylemeliyim ki, amacına ulaşmak için her yaptığımızın nedenini bilmek zorunda değilsin. Eğer burada yaşadıklarını unutmazsan, er ya da geç tüm sorularına cevap alırsın. Bahçedeki yolculuğumuz sırasında öğrenci de sensin, öğretmen de... Tüm soruların cevapları sende. Dediğim gibi, bir zamanlar gülleri duyma yetisine bile sahiptin. Ben burada sadece sana unuttuklarını hatırlatmaya çalışacağım, hepsi bu. Gülleri duymak kolaydır. Çok kolay. Tek yapman gereken, ya unuttuklarını hatırlamak ya da öğrendiklerini unutmak."
"Şu anda saçımın neden sırılsıklam olduğunu bilmek istiyorum yine de."

"Bahçeye ait her soru bir gül tohumudur, Diana. Zamanla filiz verir, gonca olur ve açar. Sana garanti ederim ki, sen, bir sabah tertemiz saçlarını üst üste iki kez yıkadığını hayat boyu unutmayacaksın. Yaşanmış bir şey yaşanmamış gibi değildir. Ve o yaşanmışlık sonunda sana aradığın cevabı ulaştırır. Ama madem merak ettin, sorunu senin adına cevaplamaya çalışayım. Senden başını yıkamanı istedim çünkü o saç-baş Diana'ya aitti."
"Ben zaten Di-a-na-yım."
"Silinmiş bir özgeçmiş konusunda anlaşmamış mıydık?"
"Ya ikinci kez tekrarlamam ne anlama geliyordu peki?"
"İlk yıkamayla Diana'nın saçından kurtulmuştun. Ama saça şekil veren bilincin hâlâ yerindeydi."
"İkinci kez yıkayarak da, Diana gibi düşünmekten kurtuldum öyle mi?" dedi Diana şüpheci bir gülümsemeyle. "Kabalık etmek istemem ama, bence düpedüz şekilcilik bu."
"Haklısın. Çeşmeden akan suyla bilincini arındıramazsın, bu doğru. Ama bir sembol. Şimdilik sessiz ama, küçümsemezsen ileride seninle konuşur. Başka bir deyişle, kalbine düşürülen bir iz. Şu anda silik belki, ama zamanı gelince belirginleşecek. Belki bildiklerinin artık hiçbir işe yaramadığını keşfettiğin bir günde olur bu. Belki de yaşamın bir merdivene benzediğini ve yukarı çıkmayı sürdürmek için geride bıraktığın basamaklara artık dönmemen gerektiğini fark ettiğinde."
Diana bir an evvel bahçeyi görmek istediğinden, başka soru sormadı.

30

Eğildiği hâlde, kapıdan geçerken kafasını çarpmıştı Diana. Neyse ki kapının ötesinde gerçekten de bir bahçe vardı.
Etrafı, günün ilk ışıklarıyla pembeleşen ince bir sis tabakası kaplamıştı. Bahçedeki renk cümbüşünü gizleyemeyen sis, bahçeye büyülü bir hava veriyordu.
Yere döşenmiş altıgen taşlar güllerin arasından bahçenin içine uzanan dar bir yol çiziyordu. Güller gövdelerini gizleyen sisi delerek, tepelerinde uçuşan serçelere eşlik edercesine, hafif bir esintiyle sağa sola sallanıyorlardı. Sessizliği, kuş sesleri ve mermer havuzdan gelen su şırıltısı bozuyordu yalnızca.
Aldığı ilk nefesle içine dolan gül kokusu Diana'yı masalsı bir âleme taşımıştı. Yüzünde bir gülümseme belirdi, gözlerini kıstı ve bir süre öylece durup o havayı içine çekti.
Zeynep Hanım'ın ayakkabılarını çıkarıp da, çıplak ayaklarını toprağın üstünde gezdirmeye başlaması, onu dalıp gittiği âlemden geri getirdi.
"Hadi, benim yaptığımı sen de yap, kızım."
Çeşmeye giderken takındığı tavırla ayakkabılarını çıkardı Diana.
"Biliyorum, sormam bir şeyi değiştirmeyecek ama, yine de merak ediyorum. Neden benim bir çift topraklı ayağım var artık?"
"Güller hediyenin büyüsüne kapılıp da, hediyeyi vereni unutmaktan korkarlar."
"Tabi ya! Ben niçin düşünemedim ki bunu?"
"Güzelliklerini toprağa borçlu olduklarını bir an bile akıllarından çıkarmazlar," diye devam etti Zeynep Hanım. "Bir gün solacaklarını, ardından tohum olup tekrar toprağa düşeceklerini, toprağın da yalnızca geldikleri yeri unutmayan güllerin tohumlarını kabul edeceğini çok iyi bilirler. Ayağımıza toprak sürerek, bir anlamda biz de güllere toprağı unutmadığımızı göstermiş oluyoruz. Bu güllerin hoşuna gider."
Zeynep Hanım ayaklarını topraktan çekti.

"Şu ana kadar yaptığımız ve konuştuğumuz her şey, gülleri duyma yolculuğuna çıkmadan önceki hazırlıklar. Hepsi bizimle alâkalı. Oysa bahçede dolaşırken, kendimizi sadece güllere vermeliyiz. Aklımızı, kalbimizi ve ruhumuzu... Ve her şeyimizi. Hazırsan başlayalım, ne dersin?"
"Siz nasıl isterseniz."
"Bir gül hakkında ne biliyorsun?"
"Sizin kastettiğiniz anlamda hiçbir şey."
"İşte bu iyi bir başlangıç. Sana gülleri duymanın altın kuralını söyleyebilirim öyleyse."
"Altın kural?"
"Altın kural şöyle der: Önce bir gülü tanı."
Zeynep Hanım sol yanındaki pembe gülü parmak uçlanyla okşadıktan sonra, sözünü sürdürdü:
"Bir gülü, bir gülden dinlemek gerek. Onu tanımanın tek yoludur bu."
Bahçenin iç kısmına doğru yürüdüler. Bir süre sonra, Zeynep Hanım aniden durdu. Önündeki sarı gül ağacına doğru eğilerek, "Ne oldu sana öyle Sarı Çiçek?" diye sordu. "İlk kez ağladığını görüyorum. Mutluluk bahçesinde ağlanır mı hiç?"
Diana olup biteni dikkatle izliyordu. Gülden bir ses çıkmıyordu ama, Zeynep Hanım sanki gülü can kulağıyla dinliyor ve güle hak verirmiş gibi başını öne arkaya sallıyordu.
"Üzüldüm, bilmiyordum," dedi güle. "Eğer misafirimiz kabul ederse, hikâyeni en başından dinlemek isterim."
Diana'ya dönerek, sordu:
"Bugün Sarı Çiçek çok sıkıntılı... Biraz onun yanında bulunmak, onu dinlemek ister misin?"
"Nasıl yani? Onu duyamadığımı siz de biliyorsunuz."
"Sen onu duymasan da, o seni duyuyor. Ne dersin, biraz yanında oturalım mı?" "Kendimi biraz garip hissedeceğim ama, madem öyle, oturalım."
Zeynep Hanım'ın gösterdiği yere bağdaş kurarak oturdu. Beyaz pantolonu toz toprak içinde kalmıştı ama, bir güle moral vermek için değerdi doğrusu!
"Sarı Çiçek konuşurken, ben de onun her söylediğini aynı anda aktaracağım sana," dedi Zeynep Hanım. Ardından Sarı Çiçek'e döndü:
"Mary'nin ikizi."
"Çok memnun oldum," dedi Sarı Çiçek Zeynep Hanım'ın ağzından. "İlk başta Mary sanmıştım onu, ama küçük bülbül o olmadığını söyledi."

"Ben de memnun oldum," diye karşılık verdi Diana, kendi kendine konuşuyormuş gibi.
"Seni dinliyoruz," dedi Zeynep Hanım tekrar Sarı Çiçek'e dönerek. "Anlat, nedir seni bu kadar üzen?"
"Eski dostum Venüs'ün, kokusunu kaybedişinin yıldönümü bugün. Senede bir gün böyle olurum işte. Biliyorum, bahçenizde gülleri hep sevinçli görmeye alışıksınız, özür diliyorum sizden."
"Hiç önemli değil, Sarı Çiçek. Bazen sevinç kendini en güzel bir dost uğruna dökülen gözyaşında ifade eder. Şimdi söyle bakalım nasıl oldu bu? Senin arkadaşın olan bir gül kokusunu kolay kolay kaybetmez çünkü."
"Anlatmaya neslimizin türediği ilk kokulu gülden başlayayım isterseniz, Venüs'ün yaşadıklarıyla yakından ilgili de."
"Tabi, buyur."
"Günlerden bir gün," diye söze başladı Sarı Çiçek. "Kendi kokusuyla kokan bir gül yetiştirmek isteyen ulu sultanımız toprağa saltanat esansından serpmiş. Ve bahçesini hayat iksiriyle sulamış ki, gülü hiç solmasın. Bir süre sonra açan gülünün adını 'yokluk gülü' koymuş. Kendi kokusundan bağımsız bir kokuya sahip olmadığını gülü hiç unutmasın diye, bu ismi özellikle seçmiş sultan. Bizim ülkede, bir gül sadece kokusuyla varlık sahibidir çünkü.
"Bir zaman sonra, kokusunun halkı tarafından bilinmesini isteyen sultanımız, gülünün saray dışına ekilmesini buyurmuş. Saray bahçesinin hayat iksirinden mahrum kalan gülü bir gün solacakmış ama, onun tohumlarından bitecek sayısız gül, sultanın kokusunu ülkenin dört bir yanına taşıyacakmış...
"İşte o tohumlardan biten Venüs ve ben, küçük bir köyün meydanına dikiliydik. Sadece sultanımızın kokusunu tanıtmak için açıyor ve sadece onun kokusuna sahip olduğumuz için sevilmeyi bekliyorduk.
"Köyümüzde iki tip insan yaşıyordu: 'Mary gibiler' ve Başkaları. 'Mary gibiler/ bizim sultanın kokusunu taşıdığımızı fark edebilen ve bunun için daha çok kokumuzla ilgilenen kimselerdi. Başkaları ise onların aksine, yalnızca rengimize, dallarımıza ve taç yapraklarımıza, kısacası göze görünen yüzümüze önem veriyorlardı.
"Bir gün tüccarın biri köyümüze yapay güller getirdi. Sahte, cansız ve kokusuz güller... Köy halkının onlara ilgi duyacağını hayatta tahmin edemezdik. Ama çok geçmeden Başkaları şöyle demeye başladılar:

'Tüccarda harika güller varmış. Yaprakları ipeksi kumaştan, renkleri hiç solmuyor, üstelik gövdeleri de dikensiz!'
"Sonuçta, köyde bir sürü gül sattı tüccar. Kısa zamanda köyümüz 'sahte güller köyü'ne dönmüştü. 'Mary gibiler' bu durumu içlerine sindiremeyip yavaş yavaş köyü terk ettiler. Venüs ve ben iki şeyle kalakalmıştık: Sevilme beklentisi ve Başkaları.
"Bu durumun bizi ileride büyük bir felakete sürükleyeceğini kestirememiştik o zaman. Başkalarının sevgisini kazanabilmek için yavaş yavaş kendimizi onların değer yargıları doğrultusunda şekillendirmeye başladık. Onlar gözle görünen özelliklerimize değer verdiklerinden, kokumuza özen göstermeyip dış yüzümüzle ilgilendik daha çok. Daha dik durmaya çalıştık yapay güller gibi, yapraklarımızı daha geç dökmek için çabaladık, hislendiğimizde taç yapraklarımız kırışmasın diye ağlamadık. Ve ihmal edilen kokumuz zamanla uçmaya başladı.
"Başkalarının beklentisi doğrultusunda şekilden şekile giriyor, renkten renge bürünüyorduk. Büyüyün diyorlardı, büyüyorduk. Parlatın kendinizi diyorlardı, parlatıyorduk sessiz bir telaşla. Bizi, önce görmek istedikleri gibi şekillendiriyor, sonra da sanki dünyada eşimiz yokmuş gibi övüyorlardı.
"Ama aldığımız tüm övgülere rağmen, içten içe sevilmediğimizi hissediyorduk. Bizi kokumuzla ilgilenenler sevebilirdi yalnızca. Çünkü bir gülü gül yapan, kokusudur her şeyden önce. Başkalarının bize karşı duydukları his, olsa olsa 'beğeni' olabilirdi.
"Bunu içten içe seziyordum ben. Venüs ise bu durumun farkında değilmiş gibi davranıyordu. Onu uyarmayı denedim. Başkalarının, yatağımıza sızan gözle görülmez bir kurt gibi, yaşamımızı yok ettiklerini söyledim ona. 'Acilen 'Mary gibi'lerin bulunduğu bir yere kaçmalıyız!' dedim. Beni dinlemedi bile. 'Normal değilsin sen!'
dedi bana. Bir şey diyemedim; doğru söylüyordu. Köyde o kadar çok yapay gül satılmıştı ki, artık 'normal' kabul edilen, bir gülün kokusuz olmasıydı.
"Ben Venüs'ü ikna etmeye çalışırken, bir karınca sürüsü bitiverdi yanımızda. Toprağı eşeleyerek şöyle yazdılar: 'Sizi sizden çalan Başkalarına itiraz edin!' Venüs onlara şöyle bir baktı ve 'Lanet olsun!' dedi. 'Karıncalar sarmış her yanı.'
"Venüs'e yardım edemeyeceğimi anlayınca kendi başımın çaresine bakmaya karar verdim ben de. Oradan bir an önce ayrılmalıydım ama, bunu nasıl yapacağımı bilemiyordum. Bilirsiniz, güllerin ayakları yoktur. Böylece, beni meydandan söküp alacak birini beklemeye başladım.

"Sonunda geldiler: İri yarı bir adam, sıska bir çocuk ve bir de boz eşek. Çocuk da, babası da, çok yorgun görünmelerine rağmen, ikisi de eşeğe binmemişti. Açıkçası bu duruma bir anlam verememiştim.
Önümüzdeki ağacın altına çöküp kaldılar. Oğlan adama, "Baba, neden böyle oldu?" diye sordu. "İkimiz de yorgunluktan öleceğiz."
"Çok konuşma!" dedi babası oğlunun kafasına bir şamar patlatarak. "Yaya yolculuk hep böyle olur."
"Ama bizim bir eşeğimiz vardı baba. Hem de çok güçlü bir eşek!"
"Kapa çeneni dedim sana! Bilmiyormuş gibi konuşuyorsun. İkimiz de eşeğin üstündeyken, sen yoldan geçenlerin ne dediğini duymadın mı? 'Şu acımasızlığa bakın, zavallı eşeğe ikisi birden binmişler, ' demediler mi?"
"Evet, sen de indirmiştin beni eşekten. Ama en azından sen rahattın, baba."
"Yanımızdan geçen bir başkasının, 'Merhametsiz adama bakın, kendi kurulmuş eşeğe, çocuğunu süründürüyor' dediğini duydum. Tanıyorum o adamı, ağzı gevşektir. Köyde bir duyulursa millet ne der sonra?"
"Evet, sen eşekten inip beni bindirmiştin o zaman. Ama baba, en azından ben rahattım."
"Karşıdan gelenlerin kendi aralarında, 'Terbiyesize bak! Babası nerdeyse yere yığılacak, kendi eşek üstünde,' diye konuştuklarını duydum. Benim yetiştirdiğim çocuğa kimse 'terbiyesiz' diyemez. Gördüklerini bir anlatırlarsa, millet ne der sonra?"
"Ama baba! Böylece ikimiz de yaya kaldık."
"Sus be akılsız çocuk! En azından milletin dilinden kurtulduk."
Tam o sırada, az ilerideki bir adam yanındakine, 'Ahmaklara bak!' dedi, parmağıyla baba-oğlu göstererek. 'Eşekleri var, ama ikisi de yayan kat ettiler koca köy yolunu.'
"Baba kıpkırmızı kesilmişti. Çocuk ise gülümsüyordu. Sanırım anlaması gerekeni anlamıştı. Küçükler anlar.
"Çocuğun beni yanına alması için iyice azalmış olan kokumu bütün gücümle havaya saldım; sultanın kokusunu alan çocuk hemen bana döndü. Çocuklar sultanın kokusunu iyi tanırlar çünkü. Hava iyice kararınca da beni yerimden özenle sökerek, eşeğin üstüne yerleştirdi.
"Ayrılmadan önce Venüs bana son kez bakarak, 'Sarı Çiçek,' dedi. 'Kokunu korumak için ayrıldığını söylüyorsun ama, bütün kokun uçup gitmiş bile.' O bunu söyler söylemez yapraklarımdan bir damla yaş süzüldü. Anladım ki o gece Venüs kokusunu tamamen kaybetmiş. Bir gül, bir diğerinin aynasıdır

çünkü; biri diğerine baktığında, ya kendi kokusunu ya da kendi kokusuzluğunu görür.
"Ertesi sabah beni fark eden babası, eşeğe bir daha 'gereksiz şeyler' yüklememesi konusunda oğlunu uyardı. Sonra da beni pazar yerine götürüp sattı. Uzun bir süre elden ele dolaştım. Ama sonunda, bir gülsever tarafından, kaybolmaya yüz tutmuş kokumu geri kazanmak üzere bahçenize yollandım. O günden beri çok mutluyum, ama köy meydanından ayrılışımın yıldönümlerinde Venüs'ü düşünmeden edemiyorum işte."
Kısa bir sessizlik oldu.
"Eğer sözü bittiyse, Sarı Çiçek'e bir şey söyleyebilir miyim?" diye sordu Diana.
"Tabi kızım," dedi Zeynep Hanım.
"Sarı Çiçek, siz gerçek güller, yapay güllerin varlığından epey rahatsızlık duyuyor olmalısınız?"
"Neden duyalım ki?" dedi Sarı Çiçek, Zeynep Hanım'ın ağzından. "Yapay güllerin varlığı, sahici güllerin değerini gösterir. Gerçeği değerli olmayan bir şeyin sahtesini yaparlar mı ki?"
Diana Sarı Çiçek'e katıldığını belirtircesine başını salladı. Ardından Zeynep Hanım'a dönerek, "İzninizle size bir şey sormak istiyorum," dedi. "Sarı Çiçek'in baba ve oğluyla ilgili anlattıklarını sanki bir yerlerden hatırlar gibiyim. Sanki çok eskiden annem buna benzer bir şey anlatmıştı bana. Sizce yanılıyor olabilir miyim?"
"Yanıldığını sanmıyorum. Sarı Çiçek'in yaşadığı bu olay bizde de Nasrettin Hoca öyküsü olarak bilinir. Ama bizim Hoca Sarı Çiçek'in anlattığı babaya pek benzemiyor, çok daha duyarlı ve sevgi doludur o."
Diana kafası karışmış bir şekilde, bir açıklama bekliyormuş gibi Zeynep Hanım'a baktı.
"Bunda şaşılacak ne var kızım? Nasrettin Hoca'nın da gülleri vardı ve doğal olarak öykülerinin ilham kaynağı da onlardı."
Zeynep Hanım ayağa kalktı. "Eveeet, bugünlük bu kadar, Diana. Yarınki ders sabah 5:57'de."

31

Ertesi sabah yine erkenden kalktı Diana. Uykusuzdu. İlk dersi düşünmekten geç saatlere kadar gözüne uyku girmemişti dün gece. Zeynep Hanım'ı düşünmüştü, bahçeyi, Sarı Çiçek'in söylediklerini, gülleri duyma matematiğini...
Düşündükleri zihnini epey meşgul etmişti, ama öte yandan da, derste öğrendiği formül ona biraz olsun teselli vermişti. Madem ki bu derste öğrendiği formül cevap olasılığı sayısız olan her soru için geçerliydi, o hâlde, annesine ne olduğu sorusuna vereceği her cevap, 'Güller hangi şarkıyı söylüyor?' sorusuna vereceği cevaplar kadar doğru olabilirdi ancak. Buna göre, annesine ne olduğunu bilebilme ihtimali, güllerin hangi şarkıyı söylediğini bilebilme ihtimaliyle aynıydı: Sıfır. İşte bu yüzden, annesinin yok olduğunu düşünmesi anlamsızdı. En azından bunu fark etmesini sağladığı için ilk dersten memnun kalmıştı.
İkinci derse zamanında varabilmek için acele ediyordu. Üstüne mavi bir t-shirt, altına da kemik rengi kot giydi. Neyse ki bugün saçıyla fazla uğraşmasına gerek yoktu.
Dersin başlayacağı 5.57'den önce taburesinde olabilmek için merdivenlerden koşar adımlarla indi. Geç kalmak üzereydi.
Taburelerin oraya vardığında, Zeynep Hanım'ın kendisinden önce yerini aldığını gördü.
"Günaydın Diana, saat kaç?"
Korkarak saatine baktı. 5.58'i gösterdiğini görünce biraz rahatladı.
"Günaydın. 5.58."
"Evet. Benim saatim de geç kaldığını gösteriyor. Bu sabahki dersimiz sona ermiştir."
Şaka yapıyor olmalı, dedi içinden.
"Afedersiniz, bu konuda uyarmıştınız. Bir dakika bile olsa geç kalmamalıydım ama..."
"Affedilecek bir şey yok kızım. Ben zaten gülleri duyabiliyorum. Zaman senin zamanındı. Bugünkü dersin geri kalanını yarın akşam saat 18.19'a erteliyoruz. Şimdilik hoşçakal."

"Siz ciddi olamazsınız?"
Zeynep Hanım bir tepki vermedi.
"İnanamıyorum buna. Sabahın beş buçuğunda kalktım, sözünüzü dinleyip saçıma şekil vermedim, jet hızıyla hazırlandım ve buraya koştum. Üstelik hevesle. Ve şimdi siz sadece bir dakika geç kaldığım için dersi iptal ettiğinizi söylüyorsunuz bana."
Zeynep Hanım Diana'nın elinden nazikçe tutarak, onu bahçe kapısına götürdü. Diğer eliyle bahçenin bir ucundan öbür ucuna doğru geniş bir kavis çizerek, "Şuraya bir bak," dedi. "Onlarca gül ağacı, yüzlerce gül, binlerce tomurcuk ve havadan fazla gül kokusu... Bu bahçeyi bugünkü hâline getirmek seneler aldı, ama değdi doğrusu. Muhteşem bir manzara değil mi?"
"Tüm kalbimle katılıyorum size, ama ne demeye çalıştığınızı tam..."
"Oysa bir bahçeyi bahçe yapan tohumlar bir dakikada serpilebilir. Bilirsin, gördüğümüz en uzun düşler bile bir dakikadan daha az sürer. Kim bilir, belki de düşlerimizi gerçekleştirmek için bir ömür tüketmek zorunda olmadığımızı anlatmaya çalışıyorlar bize. Yaşadığımız her dakikanın gücünü anlatmaya çalışıyorlar. Az önce kaybettiğin o dakikayı bir daha asla yakalama şansı bulamayacaksın, Diana... Bilemeyiz, belki de 21 Mayıs'taki 5:56'yı 5:58'e bağlayan o dakika, güllerin sesini duyabileceğin bir dakikaydı."

Diana odasına dönerken bu sabahki dersin aslında ertelenmediğini düşünüyordu.

32

Diana bir buçuk gün otele kapanmaktan sıkılmamıştı çünkü aklı hep Mary'yle meşguldü. Zeynep Hanım'a bu hafta içinde geleceğini söylediğine göre, belki bugün, belki yarın, ama en geç birkaç gün içinde karşılaşacaktı onunla.
Bahçede geçirdiği zaman, özellikle de Sarı Çiçek'in anlattıkları, kendisi ve Mary hakkında derin düşüncelere dalmasına sebep olmuştu. Bu durum, ikiziyle gerçekleşecek buluşmayı Diana için kolaylaştırmaktan çok, zorlaştırıyordu kuşkusuz; ama her şeye rağmen bir an önce Mary'yle tanışmak istiyordu.
Zeynep Hanım her zamanki gibi tam zamanında geldi.
"Bu akşam nasılsın kızım? Hemen bahçeye geçebiliriz, sürpriz seni sabırsızlandırıyor olmalı..."
Bahçenin iç kısmına doğru ilerlemeye başladılar. Zeynep Hanım az sonra güllerden birinin önünde durup eğildi.
"Hayır o değil!" dedi güle.
Gülün yanından biraz uzaklaştıklarında Diana'ya döndü. "Senin Mary olup olmadığını sordu da."
"Siz dün Sarı Çiçek'le konuşurken soracaktım aslında, ama aklımdan çıkıverdi. Bu bahçede sanki her şey Mary'nin ekseninde dönüyor gibi. Güller seneler önce bahçeye gelen birini nasıl bilebiliyor ki?"
"Çiçeklerinin ömrü bir iki haftayı geçmese de, gördüğün gül ağaçlarının çoğu Mary geldiğinde de buradaydı. O zaman üzerlerinde bulunan güller ondan çok etkilenmiş, hepsi sanki ağız birliği etmişçesine, 'Mary tıpkı su gibi,' demişlerdi. Gül dilinde en büyük iltifattır su gibi olmak. Çünkü güller de su gibidir; içleriyle dışları birdir. Bizden de aynısını beklerler. Mary'nin bu beklentiyi fazlasıyla karşılayabilecek biri olduğunu hissetmişlerdi güller.
"Bunun yanında, onun çok değerli biri olduğunu ona söylememi istemişlerdi benden. Güllerin mesajını kendisine ilettiğimde utancından yüzü kızarmıştı Mary'nin. 'Bir değerim varsa eğer, bu sadece sizi sevdiğim içindir,' diye karşılık vermişti güllere. Onun kendi değerini yalnızca güllere

duyduğu sevgiyle tanımlaması güllerin çok hoşuna gitmişti. Bir an önce Mary'ye seslerini duyurmak istiyorlardı. Ama ne yazık ki bu o sırada imkânsızdı. Önce Mary'nin belli bir olgunluğa erişmesi gerekiyordu.
"Güller, ileride onun olgunlaşarak, kendilerinden nesiller sonra açacak gülleri duymak üzere buraya döneceğinden emindiler. Aralarında bir toplantı yapıp oybirliğiyle önemli bir karar aldılar. Her gül solmadan evvel, Mary hakkında bütün bildiklerini yeni açmakta olan goncalara aktaracaktı; bunlar da kendilerinden sonra açacaklara, onlar da bir sonrakilere... Böylece Mary'nin tüm özellikleri nesiller boyunca gülden güle dolaştı. O gün bugündür bu bahçede açan her gül, onunla konuşacak şanslı nesil güllerden olmak için can atıyor.
"Bunun yanında, o toplantıdan çok önemli bir karar daha çıkmıştı: Mary'nin, Sokrates isimli gülü duyması sağlanacaktı."
"Sokrates?"
"Bahçenin en nadide gülüdür. Gülleri duyma sanatının en üst basamağıdır. Sadece şiirle konuşur. Mary buradayken Sokrates ile görüşememişti; henüz hazır değildi buna. İşte bu bahçenin gülleri senelerdir Sokrates-Mary buluşmasının heyecanıyla yaşıyorlar."
Anlatılanları masalmış gibi dinliyordu Diana. Artık gerçek ile gerçek üstü kafasında birbirine girmiş, ne düşüneceğini, ne hissedeceğini iyiden iyiye şaşırmıştı. Ama en azından Sokrates'in kim olduğunu biliyordu artık! İster istemez, bahçede diğerlerinden farklı duran bir gül aradı gözleriyle. Diğerlerinden güzelliği veya görünüşüyle öne çıkan hiçbir gül yoktu.
"Sokrates'i görebilir miyiz?" diye sordu Zeynep Hanım'a.
"Gerçekten istiyorsan görebilirsin tabi. Sana sürprizim de buydu zaten." Zeynep Hanım Diana'ya kendisini takip etmesini söyledi. Bir kaç dakika sonra en uçtaki gül ağaçlarını da geride bırakarak bahçenin sonuna ulaştılar. Yaklaşık yarım
metrekare büyüklüğündeki boş bir toprak parçasının önüne geldiklerinde Zeynep Hanım durdu.
"Geldik işte."
Bahçede hemen hemen her karış toprağa güller ekiliydi. Bir tek orası hariç! Zeynep Hanım hiç kıpırdamadan orada öylece duruyordu. Diana da bir süre hiç sesini çıkarmadan onun yanında bekledi.
Ama bir iki dakika geçince dayanamayarak, "Niçin burada böyle duruyoruz?" diye sordu. "Sokrates'e gittiğimizi zannediyordum ben?"
"Onun yanındayız zaten, Diana. İşte Sokrates bütün ihtişamıyla karşında."

"Şaka yapıyorsunuz değil mi? Lütfen bana şaka yaptığınızı söyleyin."
Zeynep Hanım avucuna bir gülü tutarmış gibi şekil verip, elini boşlukta öylece tutmaya başladı.
"Şu güllerin güzelliğine bak!"
Sözünü bitirir bitirmez, başını pişman olmuşçasına salladı. "Çok afedersin, Diana... Göremeyeceğin bir şeyin güzelliğinden sana bahsetmemeliydim."
Diana hayret dolu bakışlarla Zeynep Hanım'ı izliyordu.
"Sokrates'in tam karşımızda durduğuna inanmıyorsun, değil mi?"
"Eh, buna inanmam epey güç."
"Peki söyle bana o zaman," dedi Zeynep Hanım. "Başkaları senelerce seni gülleri duyamayacağına inandırabildiler de, ben niçin seni birkaç dakikalığına bir gülü göremeyeceğine inandıramıyorum?"
Zeynep Hanım Diana'dan bir cevap beklemeden eliyle boş toprağı işaret etti. "Sokrates bir hafta önce işte tam burada ekiliydi. Onu Mary'ye armağan etmeyi düşündüğümden, bazı hazırlıklar için seracı bir arkadaşıma yolladım."
"Böyle bir açıklamaya gerçekten ihtiyacım vardı doğrusu. Ne sürprizmiş ama! Neredeyse kaçıp gidecektim yanınızdan."
"Bu arada sana bir özür borcum oldu, Diana. Ne pembe, ne de beyaz yalan vardır çünkü; yalan yalandır. Ama eğer bir yalan, kendisinden kat be kat daha büyük bir yalanı ortaya çıkarıyorsa, senin gülleri duyamayacağın yalanını meselâ, o zaman hoş
görülebilir sanırım. Yine de senden özür diliyor ve beni anlayışla karşılamanı istiyorum."
"Önemi yok," dedi Diana gülümseyerek.
Kapıya vardıklarında, "Yarın sabahki dersi saat 15:31 'e erteleyelim," dedi Zeynep Hanım. "Ama saat dokuz buçuk gibi odanda bekle beni. Şöyle seninle güzel bir Boğaz turu yapalım, ne dersin?"
"Müthiş olur derim."

33

Büyüleyici bir İstanbul gezintisinin ardından ders saatine kadar biraz dinlenmek için odasına çekilmişti Diana. Hâlâ geçirdiği günün etkisindeydi. Zeynep Hanım onu sabah erkenden odasından almış ve Ortaköy diye anılan küçük bir sahil semtine götürmüştü. Orada önce gözleme yemişler, sonra kiralık bir tekneyle tarihi caminin önündeki iskeleden denize açılmışlardı. Boğaz'ın durgun, masmavi sularında, Avrupa yakası boyunca Yeniköy'e kadar yol almışlardı. Oradan Asya yakasına geçerek, Marmara Denizi'ne doğru ilerlemişler ve asırlardır kapalı kaldıktan sonra birkaç yıl önce halka açılan Kız Kulesi'nde öğle yemeği yemişlerdi. Aslında gözlemeyle yemek faslını hallettiklerini düşünmüştü Diana; ama sofraya birbiri ardına gelen Osmanlı mutfağının seçme yemeklerine itiraz edememişti.

Zeynep Hanım ders saatine kadar Mary ve güller hakkında konuşmayı yasakladığı, Diana da geçmişi bir günlüğüne de olsa unutmak istediği için, pek fazla konuşmamışlardı. Ama bol bol gülmüş ve hatta yemek boyunca bir ara birbirlerine fıkra anlatma yarışına girmişlerdi.

Bu gezinin kusursuz olabilmesi için Zeynep Hanım'ın her detayı düşündüğünü gözlemlemişti Diana. Gün boyunca öylesine el üstünde tutulduğunu hissetmişti ki, Zeynep Hanım beni yine Mary'yle mi karıştırdı acaba, diye düşünmeden edememişti.

Diana ders için bahçeye inerken, gün boyunca sık sık gülen Zeynep Hanım'ın yine "gülleri duyma sanatı"nın ciddiyetine bürünüp bürünmeyeceğini merak ediyordu.

Saat tam dersin başlayacağı dakikayı gösterdiğinde, Zeynep Hanım'ın sesini işitti:

"Hiç vakit kaybetmeden bahçeye geçelim."

Diana hızlı adımlarla bahçeye doğru yürüyen Zeynep Hanım'ı takip etti. Bahçenin ortasına geldiklerinde, yolun kenarında daha önce görmediği büyük bir saksı dikkatini çekti Diana'nın. Saksıda adeta iç içe geçmiş, sarmaşık güller gibi birbirine dolanmış iki ayrı gül fidanı gördü. Fidanlardan birinin üzerindeki gül kırmızı, diğerininki ise beyazdı. Kırmızı

gül dimdik duruyor, beyaz olansa hafif bükülmüş yere doğru bakıyordu. İki gülün dalları ve yaprakları birbirine öylesine karışmıştı ki, saplarına dikkat edilmediğinde, aynı fidanın iki farklı renkte gül verdiği zannedilebilirdi.
"Sokrates bu mu yoksa?" diye sordu Diana.
"Hayır, saksının üstünde ismi yazılı."
Diana eğilerek saksıya kazınmış ismi okudu:
"EFES... Bir antik şehir değil mi?"
"Aynen öyle. Bir zamanlar bugünkü Selçuk civarında kuruluymuş."
"Oradan mı geldi bu saksı? Gördüğüm kadarıyla bahçedeki hiçbir gül saksıda değil, onları da bahçeye mi ekeceksiniz?"
"Doğru, Efes'ten gelmişti. Bir süredir içerideydi, ama dün gece bahçeye aldık onu. Efes güllerinin bahçeye ekilip ekilmeyecekleri ise tamamen onlara bağlı. Üç gün süreleri var. Ya buraya ekilecekler ya da Efes'e geri yollanacaklar. Bir sınav verecekler anlayacağın."
Diana artık Zeynep Hanım'ın söylediklerine şaşırmamayı öğrenmişti. "Nasıl bir sınav?" diye sordu, sanki güllerin bir bahçeye ekilmeden önce sınav vermelerinden daha doğal bir şey yokmuş gibi.
"Bu bahçedeki güllerin en büyük özelliklerinden biri, renkleri, dilleri, boyları ne kadar farklı olursa olsun, birbirleriyle büyük bir uyum içinde yaşayabilmeleridir. Kavga, kıskançlık ve kibirden bütünüyle arındırılmış bir hayat sürerler burada. İşte bu sebeple, bahçeye yeni bir gül ekerken çok seçici davranıyoruz. Güller birbirinden etkilenir ve zamanla çevrelerindeki güllerin haliyle hallenirler. Bizim bunu anlatan
güzel bir atasözümüz var: Üzüm üzüme baka baka kararır. Bu yüzden bir gülü bahçeye ekmeden önce, diğer gülleri kötü yönde etkileyip etkilemeyeceğini bilmek isteriz.
"Hele Efes Gülü'nün çok özel bir durumu var. Bu iki başlı gül, birbirinden çok farklı özellikler taşıyan iki ayrı gülün aynı saksıya ekilmesiyle oluşmuş. Zamanla köklerinin iç içe geçmesiyle, artık onları bir daha ayırmak mümkün olmamış. Sürekli çatışma halindeler. Onları bahçeye ekebilmemiz için önce bize tek gül olabileceklerini kanıtlamaları gerekiyor."
Zeynep Hanım düşünceli gözlerle Efes Gülü'nü şöyle bir süzüp sözüne devam etti:
"Bu pek de kolay olmayacak anlaşılan... İkisi de aynı yöre ve topraktan gelmelerine rağmen, kendilerine bakışları çok farklı. Güllerden kırmızı olan, Efes'teki Artemis tapınağında ekiliymiş. Beyaz olansa yine Efes'teki Meryemana'da. Kırmızı gül, kendisinin okçu tanrıça Artemis olduğuna

inanıyor ve sadece bu isimle çağrılmak istiyor. Beyaz gülün ise bir isim tercihi yok. Ama biz ona Meryem diyoruz."
"Okçu tanrıça mı dediniz?" diye sordu Diana kuşkulu bir sesle. "Okçu tanrıça 'Diana' değil miydi? Hatta bir tanrıçanın ismini taşıdığım için arkadaşlarım sık sık bana 'tanrıça' yakıştırması yaparlardı."
"Doğru, Roma mitolojisinde okçu tanrıça Diana'dır. Onun Yunan mitosundaki karşılığıysa Artemis'tir."
Diana düşüncelere daldığı kısa bir sessizliğin ardından sordu:
"Bu güller nasıl bir çatışma içindeler peki?"
"Aralarında geçen konuşmayı aktarmamı ister misin?"
Diana, Zeynep Hanım'a belli etmek istemese de, Artemis-Meryem diyalogunu mutlaka dinlemek istiyordu.
"Tabi, dinleyebiliriz, neden olmasın."
Zeynep Hanım saksının dibine oturdu. Diana da aynısını yaptı.
"Efes Gülü, izin verirsen seni dinleyebilir miyiz?" diye sordu Zeynep Hanım. Ve bir süre sonra Diana'ya dönerek, "Artemis, 'Benim adım Artemis!' diye uyardı beni," dedi. "Madem o öyle istiyor, ben de Efes Gülü'ne iki ayrı isimle hitap edeceğim.
Konuşmalarını aynen aktarmaya başlıyorum, hazır mısın?"
Diana'nın gözlerini 'hazırım' anlamında kapatıp açması üzerine, Zeynep Hanım, Artemis ve Meryem arasında geçen konuşmayı aktarmaya başladı:
"Daha nazik olamaz mıydın?" dedi Meryem. "Bize hangi isimle hitap edildiğinin pek bir önemi olmasa gerek."
"Ne demek önemi yok," dedi Artemis. "Benim bir ismim var! Dilden dile dolaşan, yerde ve gökte anılan bir ismim var benim. Ar-te-mis!... Nam salmışım tanrılar arasında. Güzeller güzeli, ulu tanrıça Artemis'im ben. Ben bir çiçek değilim senin gibi. Çiçekler tapınağımın süsleri olabilir ancak."
"Ne çok 'ben' diyorsun."
"Derim, ne olacakmış. Artemis 'ben' demeyecek de kim diyecek? Senin gibi ölümlü bir çiçek mi diyecek?"
"Hep aynı şeyi söylüyorsun: Sen bir tanrıçasın, bense bir çiçek. Oysa gerçeği sen de biliyorsun."
"Neymiş gerçek?"
"Boş ver, seni üzmek istemiyorum."
"Sen mi?! Sen mi üzecekmişsin beni? Hah hah ha!... Bir çiçek Artemis'i üzecekmiş! Hadi ne olur durma, üz beni."

"Ama sen önce yüceliğinden söz et bize biraz. Artemis'in kim olduğunu anlat, seni bu kadar mağrur yapan şey nedir, onu anlat. Anlat ki, bütün bahçe bilsin."
"Çok saçma. Yüce Artemis'i kim bilmez ki? Beni kim tanımaz ki?"
"Senin tapınağında değiliz, Artemis. Burası bir gül bahçesi. Güller seni tanımıyor olabilir. Yüce Artemis'i tanımak onların da hakkı değil mi? Sen büyüksün, çok büyük! Lütfen, kendinden bahsederek şereflendir bizi."
"Bu kez doğru söyledin, çiçek. Evet, büyüklüğümü duymak herkesin hakkı. Yüce Artemis'in kim olduğunu güller de bilmeli. Şimdi susun ve dinleyin öyleyse...
"Ben tanrılar tanrısı Zeus'un kızı Artemis! Efes'te yaşardım. Efes denince akla ilk benim tapınağım gelir, Meryemana'daki o küçük, eski püskü ev gelmez yani. Yüzyıllar boyunca dünyanın yedi harikasından biri olan görkemli evimde bana
tapınmaya gelenleri ağırladım ben. Bir karınca sürüsü gibi gelirlerdi insanlar, binlercesi sırf benim için gelirdi çok uzaklardan. Bana övgüler yağdırmaya, beni yüceltmeye, önümde eğilmeye gelirlerdi. Birbirlerini eze eze gelirlerdi. İşte şimdi anladın mı çiçek, Artemis'in yüceliğini? Seni ve senin gibileri koparıp vazolara tıkıştıran insanlar benim kapımda kul köle olurlardı. Ey bahçe gülleri, siz de duydunuz, değil mi? Artemis'in değerini artık siz de öğrendiniz, değil mi?"
"Tam senden duymayı beklediklerimi söyledin," dedi Meryem. "Senden kendini anlatmanı istediğimde, sen, babanın kim olduğundan, evinin görkeminden ve seni övenlerden söz ettin. Oysa bunların hiçbirini sormamıştım ben. Senin kim olduğunu sormuştum sadece."
"Zavallı çiçek!" dedi Artemis. "Ne demeye çalışıyorsun sen? Büyüklüğümü ve yüceliğimi sormamış miydin? Ben büyük ve yüce olmasam binlerce insan ilgilenir miydi benimle? Dilleri kuruyana kadar överler miydi beni? Esirim olurlar mıydı?"
"Asıl sen onların esirisin, ama bu gerçeğin farkında değilsin ne yazık ki."
"Kıskançlıktan ne dediğini bilmiyorsun sen."
"Evet, asıl sen onların esirisin! Artemis ne ki? Halkın önce şekillendirip sonra da taptığı bir hayal sadece. Söyle, yalan mı? Artemis'i ortaya çıkaran halk değil mi? Önce zihinlerinde tapabilecekleri bir güç, bir güzellik, bir yücelik hayal edip, sonra da övgüleriyle seni şekillendirenler küçümsediğin o insanlar, değil mi? Sonradan sana tutkuyla bağlanmış olmalarına aldanma sakın; seni onlar uydurdular, özelliklerini onlar belirlediler, ismini onlar

büyüttüler. Üzgünüm ama, bağımsız bir varlığın yok senin. Sen onlar sayesinde "var"sın ancak. Onların övgüleriyle, tapınmalarıyla, çığırmalarıyla varsın. Başkalarına bağımlısın sen!"
"Haddi aştın zavallı çiçek! Sen önce kendinin ne olduğuna bak. Sen kimsin ki benimle böyle konuşabiliyorsun?"
"Evet haklısın, ben öyle büyük bir şey değilim belki. Ama bir gülüm... İnsanlar beni övseler de bir gülüm, övmeseler de. Herkes benim için deli olsa da bir gülüm, yanıma hiç kimse uğramasa da. Sadece bir gül. Dedim ya, büyük bir şey değil, sadece bir gül... Ama, gül ne demek bilir misin sen, dostum? Gül, özgürlük demek! Başkalarının övgüsüyle varolmamak, yermesiyle yok olmamak demek. Yanlış anlama, ben de insanları severim; beni ziyaret etsinler, beni koklasınlar isterim. Ama bunu, onlara kokumu sunabilmek için isterim yalnızca.
"Evet, belki senin tapınağına gelenler kadar çok ziyaretçim olmamıştı benim. Belki Meryemana'ya uğrayan çoğu kimse oradaki o küçük gülü fark etmemişti. Ama inan, sayıları az olsa da beni görebilen dostlar da vardı. Ama sana tapınmaya gelenlerle bir tutma onları sakın."
"Nasıl tutabilirim ki, komik çiçek. Bana gelenler binlerleydi."
"Hatırlıyor musun, güneşli günlerde sana akın akın koşanlar güz gelince bir bir terk etmeye başlıyorlardı seni. Kış iyice bastırınca da hiç kimseyi bulamıyordun yanında. Gururun seni yalnız bırakıyordu ve o kuru gururun yüzünden ağlayamıyordun bile. Bahardaki övgüler seni ne kadar yükseltmişse, sonbahardaki düşüşün de o denli yüksekten oluyordu. Havanın değişmesi yerle bir ediveriyordu seni."
"Sonbahar hep öyledir."
"Oysa bir gül için bu böyle mi? Bir gül için, güz demek, yağmur demek. Güz demek, bahara hazırlık demek. Hem bir gülü ziyaret edenler sana tapınmaya gelenler gibi vefasız değillerdir. Tapanlar kendileri için taparlar yalnızca, oysa beni ziyaret edenler benim kokum için geldiler. Karşımda küçülmelerini beklemedim onlardan hiç. Bu sevgi olmazdı; sevgi seveni küçültmez, büyütür.
"Üzgünüm dostum ama, sana tutkuyla bağlananlar bir gün seni terk edecekler. Çünkü onlar sana değil, kendi tutkularına tapıyorlar yalnızca. Ve bir gün gelecek, o tutkuları başka bir tanrıça bulacak. Senden daha güzel, daha güçlü bir tanrıça! İşte o zaman sen unutulacaksın. Kendini onların övgüleriyle var ettiğin için de, unutulduğun zaman yok olup gideceksin."
"Hayır, ben sonsuza kadar yaşayacağım. Ölümlü olan sensin, unuttun mu?"

"Evet haklısın, ben ölümsüz değilim. Bir gün solacak ve toprak olacağım. Öleceğim, ama hayatım son bulmayacak!... Çünkü o toprak başka bir gülü besleyecek. Beni kokum için seven dostlarım hariç, hiç kimse anımsamayacak kokumu. Hiç kimse ölmüş bir gülün hâlâ buram buram güzel kokular saçabildiğine ihtimal vermeyecek.
Ama dostlarım uçuştuğum havayı soluduklarında, yüzlerinde ışıl ışıl bir gülümseme belirecek, işte o zaman 'Ömrüm boşa gitmemiş' diyeceğim kendi kendime. 'Gül verene kadar yaşadığım karanlık boşuna değilmiş' diyeceğim. 'İyi ki sade bir gül olmakla yetinmişim,' diyeceğim.
"Dostum gel, sen de bir gül olmakla yetin. Gerçeği örtmeyi bırak. Gül yüzünü aç. Beni duy, bir ol benimle. Gel hadi, bahçıvandan saksımızı kırmasını isteyelim. Hemen şimdi! Görmüyor musun, sahici güllere en görkemli kaplar bile dar geliyor."
"Ben bir gül değilim," dedi Artemis. "Bir tanrıçayım ben!"
"Eğer taktığın o büyüklük maskesi seni rahatlatıyorsa, hiç durma, takmaya devam et. Sürekli 'Ben!' demeye devam et. Ama bunun bir bedeli olduğunu da bil. Bil ki, sürekli 'ben' demenin bedeli, öz benliğini unutmandır. Bir gül olduğunu unutman."
"Bahçıvan! Yaşlı kadın! Şu çiçeği başımdan al çabuk!"
"Biliyorsun, artık ayrılmamız mümkün değil," dedi Meryem, "istesek de istemesek de birlikte yaşamak zorundayız. Ve bu dar saksıda iki ayrı ses olarak kaldığımız sürece, içimizde huzur bulamadığımız gibi, diğer güllerin de huzurunu kaçıracağız. Hatta insanların bile... Bizi koklayan her insanın içine birbiriyle çatışan iki ses olarak düşeceğiz: Bir sen konuşacaksın, bir ben, bir Artemis, bir Meryem. Bazen de aynı anda konuşacağız. Saksımızdaki gürültü yetmiyormuş gibi, gürültümüzü bir de insanların içine taşımış olacağız. Oysa ne onları ne de kendimizi mutsuz etmeye hakkımız var.
"İnan eğer elimde olsaydı, sırf seninle tek ses olabilmek adına, 'Ben Artemis'im!' diye ilan ederdim herkese. Ama yapamam! Bir gül olduğumu bildiğim için değil sadece, senin de bir gül olduğunu bildiğim için yapamam. Belki kendimden vazgeçebilirim, ama senden asla. Çünkü bir gülün güzelliğini sana bakarak gördüm ben. Kendimi sana bakarak bildim."
"Bu olanaksız!" dedi Artemis. "Ben Artemis'im, sense zayıf bir çiçek."
"Artemis, sen zayıfların koruyucusuymuşsun duyduğuma göre. Ayrıca okunu, ansızın gelen tatlı bir ölüm sunmak için kullanırmışsın. Doğru mu bunlar?"

"Tabi ki."
"Peki öyleyse... Madem ki ben zayıfım, öyleyse koru beni. Beni senden koru. Hemen şimdi. Okunu çıkar, yayına tak ve en tatlı ölümü sun kendine. Üzülme, yok olmayacaksın. Artemis zaten varlık sahibi değil ki, yok olsun. Ama benliğin o tatlı ölüme kavuştuğunda, sen, bir gül olarak dirileceksin yeniden. Biliyorum kolay değil, ama yapabilirsin."
”…”
"Hadi söyle, tutma kendini. Bir gül olduğunu sen de anımsıyorsun, yanılıyor muyum?"
Zeynep Hanım uzun bir süre sessiz kaldı. Ardından Diana'ya dönerek, "Artemis Meryem'e bir cevap vermiyor," dedi.
"Hiçbir şey söylemedi mi?"
"Hiçbir şey," diyerek ayağa kalktı Zeynep Hanım. "Sanırım bugünlük yeter kızım. Yarın sabahki dördüncü ve son dersimiz saat dördü bir geçe."
Başta zihni olmak üzere, her yerinin uyuştuğunu hissediyordu Diana. Söylemek istediği çok şey vardı. Ama sessiz kalmayı tercih etti.

34

Beyaz geceliği üstünde, otelin bir numaralı odasının önünde duruyordu Diana. Zeynep Hanım'ın, gecenin bir vakti kapısına dikilen davetsiz bir misafire vereceği tepkiyi kestirmeye çalışıyordu.
Üç saat daha bekleyebilse, Zeynep Hanım'ı uyandırmak ve ona rahatsızlık vermek durumunda kalmayacak, bütün sormak istediklerini bahçede sorabilecekti. Ama o zamana kadar yatağında bir o yana, bir bu yana dönmeyi göze alamıyordu. Bir kaç kez hafifçe vurdu kapıya.
Zeynep Hanım üstünde beyaz bir gecelikle kapıyı açtı. Diana'nın gözleri bir an onun kendisininkine çok benzeyen geceliğine takıldı. Tıpatıp aynıydılar.
"Çok özür dilerim sizden. Belki yatmıştınız, belki kurallarınızı çiğniyorum. Ama bir türlü uyuyamadım. Sizinle mutlaka konuşmam gerekiyordu. Ama zamansız geldim herhalde."
"Yatmak üzereydim. Saat gecenin biri. Bu saatte değil benim gibi bir ihtiyarın, hiç kimsenin kapısı vurulmaz."
Zeynep Hanım sonuna kadar haklıydı; ona kızamazdı. Yer varılsa da içine girsem, dedi içinden.

"Buyur içeri gel," diye ekledi Zeynep Hanım.
"Ama siz az önce..."
"Gecenin bu saatinde kapıma dayanmanın senin için ne kadar zor olduğunu bilmediğimi mi sanıyorsun? Ama yaptın. Çünkü rahat bir yatakta uyumak buraya gelmekten daha zor geldi sana. Böyle bir kimse de her zaman dinlemeye değecek şeyler söyler. Hadi, gel."
Diana başı önde, gece lambasının aydınlattığı odaya yumuşak adımlarla girdi.
Bahçeye bakan pencerenin önündeki sandalyelere karşılıklı olarak oturdular.
"Nereden başlayacağımı bilemiyorum," dedi Diana.
"En zor kısmından başla, gerisi gelir."

"Mary," dedi Diana. "Mary ve ben... Mary... Aklımdan hiç çıkmıyor. Biliyorum karşılaşmamıza çok az kaldı. Kim bilir, belki de yarın. Ama bu bahçede yaşadıklarım..." Sustu. Kısa bir sessizliğin ardından devam etti: "Sizinle tanışana kadar, Mary'nin bir deli olduğuna inandırmıştım kendimi. Diğer bütün olasılıkları bir kenara itmiştim. Mektuplarında güllerle konuşmaktan bahsediyordu ne de olsa. Ama kendimi ona bütünüyle kapamamın asıl sebebi bu değildi sanırım. Annemin son günlerini korku ve endişe içinde geçirmesine sebep olmuştu o. Bunun yanında, Mary'nin mektuplarını okurken bazı şeyler hissetmiştim. Kendime bile itiraf etmekten çekindiğim, beni yakıp yıkmasından korktuğum şeyler..."
"Ne gibi?"
"Sanki Mary benim olmak isteyip de olamadığım kişiydi. Anneme çok benzediğini hissetmiştim."
Diana bir an iç geçirip devam etti:
"Bir kızın annesine benzemesinde bir sakınca yok elbette. Ama henüz bir yaşında annesinden ayrıldığı hâlde, ona, yirmi beş senesini annesiyle geçirmiş olan ikizinden daha fazla benziyorsa, bu diğer ikiz için epey zor oluyor. Üstelik o ikiz, annesini tam onu keşfetmeye başladığı bir dönemde kaybetmişse. Üstelik, annesine bir kez bile ileride tıpkı onun gibi biri olmak istediğini söylemeye fırsat bulamamışsa..."
Diana'nın gözleri dolmuştu. Zeynep Hanım sandalyesini onun yanma çekti ve ellerini sıkıca tuttu.
"Anlıyorum yavrum... Ama hiç üzülme; öyle bir anne kızının söylemek isteyip de söyleyemediği her şeyi bilir zaten."
"Buraya gelince fark ettim ki, benim annemden almamaya direndiğim şeyleri Mary sizden almış. Benim onun gibi olamamamın sebebi de işte bu."
"Niçin Mary gibi olamadığını düşünüyorsun ki?"
"Annem, 'Kendini özel hissetmek için ihtiyacın olan tek şey kendinsin,' derdi. Ama ben bunu anlamak istemedim. Hep başka şeylere ihtiyaç duydum: İlgiye, övgüye, gösterişe... Kısacası kendimi özel hissetmemi sağlayan her şeye.
"Beğenilmeden yaşayabilecek biri değildim ben. Şehrin gözdesi olmayı seviyordum. Başkalarının gözündeki 'ben'i seviyordum. Belki de sırf bu yüzden, en büyük düşümden, yazar olmaktan vazgeçtim. Başarılı bir avukat olarak çevremden daha fazla takdir göreceğimi biliyordum çünkü."
Diana derin bir nefes aldıktan sonra devam etti:

"Mary'nin anneme yazdığı ilk mektup beni anlatıyordu sanki. Mary'nin çevresinden gördüğü aşırı ilgiyi, onun bu ilgiye rağmen mutlu olamadığını, başkaları yüzünden en büyük düşünden vazgeçmek üzere olduğunu anlatıyordu."
"Bak, gördün mü," diye söze girdi Zeynep Hanım. "Mary de benzer şeyler yaşamış. Sadece sen değil, bir ölçüde hepimiz çevremizden kabul görmek için kendimizden ödün veririz."
"Ama Mary sonunda kendi düşünü kovalamayı sürdürmüş. Başkalarının beklentilerinin esiri olmamış benim gibi."
Zeynep Hanım tam bir şeyler söyleyeceği sırada Diana devam etti:
"İlk derste, Sarı Çiçek'i dinlerken ne düşündüm biliyor musunuz? Sanki Sarı Çiçek Mary'ydi, Venüs de ben! Sonra bir de Artemis ile Meryem var tabi ki..."
Diana bir an durup, Zeynep Hanım'ın, kurduğu bu paralelliklere bir tepki verip
vermeyeceğine baktı. Onun yüzündeki ifadenin değişmediğini görünce sözünü sürdürdü:
"Artemis'in karşılığı Diana olduğu için söylemiyorum bunu. Ya da Meryem ile Mary arasındaki isim benzerliğinden dolayı söylemiyorum. İnanın, açıklayamadığım rastlantılar üstünde fazla kafa yormamayı çoktan öğrendim artık.
"Ama kafa yormam gereken bir şey var. O da, benim tıpkı Artemis gibi, başkalarına bağımlı olduğum gerçeği. Ve bunu gizleyebilmek için de, tanrıça maskesiyle dolaşan bir zavallı olduğum gerçeği!... Lütfen söyleyin, haksız mıyım? Kendim ve Mary hakkında yanılmıyorum, değil mi?"
"Diana... Hem Başkalarından şikayet ediyorsun, hem de kendini bir başkasına soruyorsun. Unutma ki, senin için ben de bir başkasıyım."
"Hayır, Zeynep Hanım, Mary sizin 'bambaşka' biri olduğunuzu söylüyor ve ben de onunla aynı fikirdeyim. Lütfen doğruyu söyleyin bana, kendim ve Mary hakkında hissettiklerimde yanılmıyorum, değil mi?"
Zeynep Hanım bir süre Diana'yı şefkat dolu gözlerle süzdü.
"Öncelikle şunu söyleyeyim kızım, bence kendine haksızlık ediyorsun. Hiç birimiz kusursuz değiliz. Kusursuz olmak zorunda da değiliz. Ayrıca senin de dediğin gibi, herkes beğenilmek ve yaşadığı çevrede kabul görmek ister, bu gayet doğal."
Diana Zeynep Hanım'a ikna olmamış gözlerle baktı.

"Peki ya kendi hayatımızı değil de, başkalarının bizim için seçtiği hayatı yaşıyorsak? Bu mu doğal olan?"
"Ne ben ne de bir başkası senin yaşamını yargılama hakkına sahibiz, yavrum. Evet, gülleri duyabilmen için sana öğretmenlik yapabilirim ben belki. O konuda sana bol bol öğüt verebilirim; bahçede, 'şunu yap, bunu yap' diyebilirim hiç durmadan. Çünkü gülleri duyma sanatı benim bildiğim, senin bilmediğin bir şey ve sen benden onu sana öğretmemi istedin. Ama bana kendini sorma Diana... Ben seni bilemem. Ve hiçbir zaman da seni sana öğretemem.
"Mary'ye gelince... İnan bana, onun hakkında zannettiğinden çok daha azını biliyorum. Seni ne kadar gördüysem, onu da o kadar gördüm. Ama tanıdığım kadarıyla çok cesur bir kız o."
"Bir de," diye ekledi Zeynep Hanım. "Senin kadar güzel."
Diana gülümsedi. Minnet dolu gözlerle Zeynep Hanım'ın gözlerinin içine baktı bir süre. İyi ki kapıyı çalmışım, diye düşündü. Odasına dönmek hiç içinden gelmiyor; Zeynep Hanım'ın yanında kalmak, sabaha kadar onu dinlemek istiyordu.
Ama bu neyi değiştirirdi ki? Annesinin yanında yirmi beş sene kalmamış mıydı?
Gözleri saatine kaydı.
"İzninizle ben gitsem iyi olacak artık. Gecenin bu saatinde bana zaman ayırdığınız ve söylediklerinizi için size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum."
"Ben bir şey yapmadım," dedi Zeynep Hanım, Diana'yı geçirmek üzere ayağa kalkarken. "Ama haklısın, artık biraz dinlensek iyi olacak. Son ders, derslerin en zorudur çünkü."

35

Hava zifiri karanlıktı. Diana bahçeye indiğinde, ders saatine hâlâ 19 dakika vardı. Bu sabah güllerle biraz yalnız zaman geçirmek için erken inmişti. Tam bahçeye girmek üzereyken, seri adımlarla yaklaşan birinin ayak seslerini duydu. Hiç de Zeynep Hanım'ın gelişine benzemiyordu; o daha önceki buluşmalarına hep tam zamanında gelmişti. Ne bir dakika geç, ne bir dakika erken. Ayrıca adımları ağır ve sessiz olurdu. Oysa gelenin adımları giderek hız kazanıyor, otelin parkelerinden çıkan takır tukur seslerden neredeyse koştuğu anlaşılıyordu.
Gelen Zeynep Hanım'dı. Yüzü kan ter içindeydi.
"Diana, biliyorum," dedi titreyen bir sesle, "buna kendini çok hazırlamıştın ama..."
"Yoksa, yoksa Mary?!"
Zeynep Hanım başını öne eğdi.
"Ne oldu? Lütfen, kötü bir şey olmadığını söyleyin bana."
"Mary aramış. Ben uyuyordum. Neyse ki mesaj bırakmış. Çok acil bir durum çıktığını ve hemen San Francisco'ya gitmesi gerektiğini söylüyor."
"Aman Tanrım! Annemin hastalığını haber almış olmalı. İlk uçakla eve dönmeliyim."
Eve mutlaka Mary'den önce varmalıydı ama, bu pek de mümkün görünmüyordu.
"Umarım annemin öldüğünü öğrenmemiştir," diye mırıldandı. Hayatını annesine kavuşmaya adamış bir kız acaba annesinin Öldüğünü öğrenirse ne yapardı? Bir an aklına düşen bu soru Diana'nın tüylerini ürpertmeye yetmişti.
Tek tesellisi, Mary'nin "acil bir durum," demiş olmasıydı. Mary bir mezar görmek için bu kadar acele etmezdi herhalde.
"Afedersiniz, hemen hazırlanmam lâzım."
"Tabi yavrum. Ben de ilk uçakta yer ayırtayım sana."

Diana otele açılan kapıya yönelmişken birden durdu. Geriye dönüp hızlı adımlarla bahçenin ortasına doğru ilerledi. Sarı Çiçek'in yanına varınca diz çöktü. Parmak uçlarıyla onun taçyapıaklarını okşadı ve "Haklısın Sarı Çiçek," dedi. "Bence de bir gülü gül yapan, kokusudur her şeyden önce."

36

Neyse ki öğlen kalkan uçağa yer bulabilmişler ve tam vaktinde havaalanına varmışlardı.
Diana pasaport kuyruğuna girmeden önce Zeynep Hanım'a sarıldı.
"Her şey için çok teşekkür ederim size, bunun karşılığını nasıl ödeyebilirim, bilemiyorum. Yanınızda hayatımın en ilginç günlerini geçirdim belki de. 'Belki' diyorum; annemle tanışmış olsaydınız, neden sadece 'belki' demekle yetindiğimi anlardınız."
"Kendine teşekkür et, güzel kızım. Bu haftayı özel yapan, ne ben, ne de yarım kalan derslerimizdi. Bu haftayı özel yapan şey, senin güllerin karşısına geçme yürekliliğindi. Bunu hiç kimse bir başkasına veremez.
"Sen buraya iyi öğrenim görmüş, birçok şey bilen biri olarak geldin. Ama bu özelliklerinin hiçbiri seni güllere kulak vermekten alıkoymadı. İnan bana, bu hiç de kolay değildir. Daha iyiye, iyiyi terk etme cesaretine sahip olanlar ulaşır yalnızca. Sen buna sahipsin."
Diana gülümsedi.
"Takdirlerinizi hak ettiğimi düşünmesem de, sizi tanımak çok güzeldi. Bilin ki,
kalbimi burada bırakıyorum. Ve bir gün gül bahçenize tekrar dönerek, yarım kalan dersleri tamamlayabilmeyi ümit ediyorum."
"Biz her zaman kalbimizin olduğu yerdeyizdir, Diana. Eğer kalbin buradaysa, hiç üzülme. Bedenin bahçeden ne kadar uzakta olursan olsun, dersler tamamlanır; bundan hiç şüphen olmasın."
Zeynep Hanım çantasından küçük bir parfüm şişesi çıkardı.
"Aceleden paketletmeye fırsat bulamadım. Bahçedeki güllerin kokusundan harmanlanarak elde edilmiş bir esans bu. İçinde, Sokrates'inkiyle birlikte tam yüz farklı koku var. En büyük özelliği, her koklayışta bir başka kokması. Sana da çok yakışacak."
"Ne diyeceğimi bilemiyorum... Benim için tahmin edemeyeceğiniz kadar anlamlı bu. Ama benim size bırakabilecek bir hediyem yok ne yazık ki."
"Bıraktın bile. Misafirim olman bana verebileceğin en büyük armağandı."

Diana tam Zeynep Hanım'ın yanından ayrılmak üzereyken, onun ışıl ışıl parıldayan gözlerinin içinde bir an annesini görür gibi oldu. O anda çantasını yere bırakıp Zeynep Hanım'a son bir kez daha sarıldı.
"Anneme o kadar çok benziyorsunuz ki..."
Zeynep Hanım Diana'nın kulağına eğilerek, "Bir gün sen de gülleri duyacaksın yavrum," dedi. "O zaman bunu bir mucize olarak görme sakın; bu sana hayatın her anının bir mucize olduğunu unutturur. Sadece güller değil, her şey konuşur çünkü."

37

Yolcular ne yapacaklarını şaşırmış, pilotun endişelenecek bir şey olmadığını anons etmesini bekliyorlardı. Uçak bir elli metre yukarıda, bir yüz metre aşağıda hava boşluğunda gidip geliyor, kanatları kopacakmış gibi sarsılıyor, alışılmışın dışında duyulan her mekanik ses, Diana hariç herkesin yüreğini ağzına getiriyordu.
Kabin dolabından günlüğünü alabilmek için, 'Kemerlerinizi Bağlayınız' uyarı lambasının sönmesini bekliyordu Diana.
Söneceğin yok senin! Emniyet kemerini çözdü. Diğer yolcuların ve uçağın arkasında
oturan hosteslerin bakışlarına aldırmaksızın ayağa kalktı. Tam o anda uçak şiddetli bir şekilde sarsıldı ve kendini yanındaki yolcunun kucağında buluverdi.
"Çok afedersiniz."
"Bir yerinizi incitebilirdiniz bayan, otursanız iyi olur," dedi yaşlı adam.
Hostesler de ısrarla oturmasını işaret ediyor, yolculardan bazıları kafalarını çevirmiş, 'ne yapmaya çalışıyor bu kız?' der gibi ona bakıyorlardı.
Tekrar doğrulup dolabın dibindeki çantasına uzanmaya çalıştı. Canlıymış gibi hoplayıp zıplayan çantaların yolcuların kafasına düşmesi an meselesiydi. Neyse ki kazasız belasız çantasını alabildi sonunda. Uçağın sarsıntısının hafiflediği anları kollayıp eğri büğrü harflerle yazmaya başladı:

Annem,

Bir şey sormak istiyorum sana...
Mary benden önce doğmuştu, değil mi? Benden önce yürümüş, ilk konuşan o olmuştu, değil mi?
Ne yazık ki şimdi de benden bir adım önde. Belki de ben bu satırları yazarken o senin yanına gelmek üzere.

Aslında sana çok daha önce kavuşmayı hak etmişti Mary. Seni benden daha fazla hak etmişti. Seni deliler gibi seviyor.
Yanlış anlama, ben de seni çok seviyorum, en az onun kadar. Ama o, seni, senin kızın olmanın tadını hiç bilemeden sevdi; senden hiç oyuncak almadan, korktuğunda kollarına sığınamadan, ılık göğsünde hiç uyuyamadan sevdi. Sen hep "Sevgi, sevgi değildir, seven karşılık beklerse" derdin ya...
Şimdi soruyorum sana anneciğim. Bu durumda senin kızın olmayı hangimiz daha fazla hak ediyor? Mary mi, ben mi? İnan, cevabı duymaktan korkmuyorum artık. O benim ikizim. Hep onu takip ettiğime göre, belki bir gün ben de senin kızın olmayı hak edebilirim.
Bugüne kadar onunla aynı kaderi paylaşmamış mıyız ne de olsa? Annesiz veya babasız büyümek, çevremizden gördüğümüz ilgi, öykü sevdamız, rüyalar, Zeynep Hanım ve gül bahçesi... Aslında bu sıralamaya bakılırsa, çok yakında benim de bir gülle konuşmam gerekiyor ama... Bu pek de olası görünmüyor. Bilemiyorum, bir yönüm hâlâ böyle şeylerin sadece masallarda olabileceğini söylüyor.
Yine de kafamı kurcalayan bir şey var, anne... Masal kahramanları tutmayacakları sözler vermezler, değil mi? Eğer gül bahçesinde anlatılanlar bir masalsa, o hâlde
Zeynep Hanım da bir masal kahramanı olmuyor mu? Öyleyse sözünde durmak zorunda. Bana, "Bir gün sen de gülleri duyacaksın," dedi de. Bilemiyorum...
Masal-gerçek, korku-ümit, Ben-Mary... Nasıl da iç içe geçiverdi her şey. Sesini duymaya o kadar ihtiyacım var ki...

Küçük kızın,
Diana

38

Kendisini karşılamaya gelen otel şoförünü görür görmez sordu:
"Merhaba Paul, ben yokken otele annemi sormaya gelen biri oldu mu? Bana çok benzeyen biri?"
"Bildiğim kadarıyla hayır, Bayan Stevvart."
"Otele bir uğrayalım, oradan eve geçeriz."
Dakikaları saydığı bir yolculuk sonrasında otele vardılar. Önce otel personelinden, ardından da ev çalışanlarından aynı yanıtı aldı: Annesini soran kimse olmamıştı. Bir ikizi olduğunu şimdilik saklamak istediğinden, onlara, "Geçtiğimiz hafta içinde beni gördünüz mü?" diye sormayı bile denemişti. Seyahatte olduğu bilindiğinden, bu sorusu pek ciddiye alınmamıştı.
Mary'nin otele ya da eve uğramamış olması, annesini kaybettiğini henüz öğrenmediği anlamına gelebilirdi. Bu iyi haberdi. Ama yine de, annesinin ölüm haberini başka bir yoldan öğrenme olasılığı yüzünden içi rahat değildi Diana'nın.
Evde kalıp beklemekten başka hiçbir şey gelmiyordu elinden. Kulağı kapı ve telefonda, saatlerce evin içinde dolanıp durdu. Ne arayan vardı, ne de soran.
Bu bekleyiş, gece yarısına doğru yorgun bedeni kanepede uykuya yenik düşene kadar sürdü.

39

Kapı ziliyle irkilerek uyandı. Koşarak Bayan Lopez'den önce kapıyı açtı. Gelen
postacıydı. Onun uzattığı küçük zarfı alarak kapıyı kapattı. Zarfın üstünde gönderenin ismi veya adresi yazmıyordu. Ama içinden bir his, elinde tuttuğu bu mektubun Mary'yle ilgili olduğunu söylüyordu. Zarfı telaşla yırttı.

Annem,

Bugün San Francisco'ya vardım. Öldüğünü söylediler. İnanmadım.
Anneciğim, neredesin? Tam birbirimize kavuşacakken nerelere gittin?
Seni çok özledim. Sen de beni özledin, değil mi?
O hâlde gel al beni buradan. Sana yolladığım dördüncü mektuptaki adresteyim.
Geleceğini biliyorum çünkü sen yaşıyorsun.
Gelmelisin...
Çünkü eğer gelmezsen, Başkalarının doğru söylediklerini kabul etmek zorunda kalacağım. Sana bu dünyada kavuşamayacağıma inanmak zorunda kalacağım.
Ve işte o zaman, sana kavuşmanın bedelini ödeyip ben sana geleceğim.

Mary

Başından aşağı kaynar sular boşandığını hissetti Diana.
"Aman Tanrım," diye mırıldandı. "Dördüncü mektup zarfında değildi."

40

Zeynep Hanım'a telefon açıp, onu gelen mektuptan haberdar etti. Ardından, belki bir yerlerden çıkar diye kayıp mektubu evin her yerinde aradı. Antika sandık, annesinin odası ve kütüphanenin yanı sıra, bir mektubun hiç giremeyeceği yerlere bile bakmasına rağmen, mektubu bir türlü bulamamıştı.
Akşama doğru telefon çaldı.
"Selam Diana, mektuptan bir haber var mı kızım?"
"Her yere baktım, yok! Çıldırmak üzereyim."
"Endişelenme. Mary annesinden bir cevap alamayınca tekrar ona ulaşmayı deneyecektir."
"Herkese sordum burada, ne eve ne de otele gelmiş. Annemin öldüğünü kimden öğrendi, hiç bilmiyorum. Bir çılgınlık yapmasından korkuyorum."
"Hayır hayır... Böyle düşünme. Annenden bir haber alamayınca en azından beni arayacaktır, korkma. Ben yarın sana acil postayla bir paket yollayacağım. Onu aç ve eğer Mary gelirse, ona ver. Onun için küçük bir teselli olur belki. Sen de bu arada mektubu aramaya devam et, olur mu?"
"Belki de öyle bir mektup hiç yok."
"Zarfı var dememiş miydin? Zarf varsa, mektubu da olmalı."

41

Diana iki gün boyunca arayışını hiç durmadan sürdürmüş, ama tüm çabaları yine sonuçsuz kalmıştı. Son çare olarak annesinin mezarına giderek mektubun yerini sormuş, ama ondan da bir yanıt alamamıştı.
Eve dönünce alt kattaki kütüphaneye uğradı. Yüzlerce kitabın bulunduğu raflara şöyle bir göz attıktan sonra, kalın kitapların arasından çocukken okuduğu Küçük Prens'i çekip aldı. Mary evden ayrılırken babasına bıraktığı veda mektubunda, Küçük Prens'i seneler sonra tekrar okuduğundan bahsediyordu. "Kitap tamamen değişmiş!" diyordu. Haklı mıydı acaba? Üstündeki tozu silip kapağını çevirdi.
Bir saate yakın bir sürede okumayı bitirdi. Duvara yaslanıp bir süre kitabın uğradığı değişim üzerine düşündükten sonra, sehpanın üstünde duran günlüğüne uzandı.

Sevgili Mary,

Biliyor musun, az önce Küçük Prens'i ben de tekrar okudum. Yıllar sonra ilk kez. Haklısın, kitap tamamen değişmiş!
Sanırım ben de yavaş yavaş "bir gülden sorumlu olmanın" ne demek olduğunu anlamaya başlıyorum. Ama bu, gülümden gerçekten sorumlu olabileceğim anlamına gelmiyor ne yazık ki. İşte seninle benim ayrıldığımız nokta bu, Mary. Sen gülünden sorumlu olmayı başarabilmişsin. Gülünün kaybolduğunu benden çok daha önce fark edebilmiş; onu bulabilmek için elinden geleni yapmışsın. Gülüne sahip çıkmışsın kısacası. Ne düşünüyorum, biliyor musun? Keşke babam giderken yanına beni alsaydı da, seni annemle bıraksaydı. Keşke annem hayatını benim yerime sana adamış olsaydı. Annemi hak eden sendin.

Yeni yeni anlamaya başlıyorum... Annem seni bana emanet etmedi aslında. Emanet edilen bendim. Sana ihtiyacım olduğunu biliyordu o.
Doğruyu söylemek gerekirse, ben de biliyorum artık.
İşte bu yüzden buraya gelmelisin. Annene bu dünyada kavuşabileceğine tekrar inanabilmelisin. Onun Tanrı'nın yanında olduğunu, Tanrı'nın da her an bizimle olduğunu hissedebilmelisin.
Çocukluk günlerini anımsa... O günlerde sana annenin artık burada olmadığını ya da bilinmeyen bir yerde olduğunu veya ona bu dünyada kavuşamayacağını söyleyen Başkalarına verdiğin tepkiyi anımsa. "Mutlaka bir başka cevap olmalı!" dememiş miydin?
Peki şimdi ne oldu da fikrin değişti? Yoksa sen de mi "büyüdün" benim gibi?
Ben her şeye rağmen, buraya gelip beni bulacağından ümidimi kesmiyorum. Çünkü kalbim bana şöyle diyor:
"Sen Mary'yi aramadan önce, o seni aramaya başlamıştı bile..."

Diana

42

Günlüğünü kapatmasının ardından henüz birkaç dakika geçmişti ki, kapı çaldı. Açmak için koştu.
Gelen Gabriel'di. Kucağında büyük bir koli vardı.
"Günaydın Diana, ekspres paketin var İstanbul'dan. Yine kimin kalbini çaldın oralarda?"
"Umarım çalabilmişimdir," dedi Diana, Zeynep Hanım'ı aklından geçirerek.
Koli o kadar sıkı sarılıp sarmalanmıştı ki, bir mumyayı andırıyordu. Gabriel koliyle beraber bir de zarf uzattı. Diana onu içten bir gülümsemeyle uğurladıktan sonra zarfı açtı:

Sevgili Diana,

Kutunun içinde, Sokrates'in yanı sıra Mary'nin rüyasında giydiğine benzer beyaz güllerden örülmüş bir taç var. Mary ancak Sokrates'i dinledikten sonra annesinin sesini duyabileceğine inanıyor. Umarım onun bu dileği en kısa sürede gerçekleşir.
Bu arada, Sarı Çiçek'in senden küçük bir ricası var.
Sarı Çiçek Nasrettin Hoca'nın bir anısını Mary için uyarlamış. İkizinle karşılaştığında bunu ona okumanı istiyor senden. Mary, Sokrates'in mısralarını dinledikten sonra bir anahtar arayacakmış ve onu ancak aşağıdaki öykü sayesinde bulabilirmiş...
Hazine Anahtarı
Hoca bir gün hazinesinin anahtarını kaybetmiş. Anahtarını, evinin önündeki sokakta, komşu evlerin önlerinde, köy yolunda arıyor, ama bir türlü bulamıyormuş.
Derken komşularını yardıma çağırmış ve anahtarı bulabilmek için tüm köyü karış karış aramışlar hep birlikte. Ama boşuna! Sanki yer yarılmış da

anahtar içine girmiş. Neyse ki bir süre sonra komşulardan biri Hoca'ya sormayı akıl etmiş:
"Ya Hoca... Sen anahtarı evin dışında düşürdüğünden eminsin, değil mi?"
"Yoo," demiş Hoca. "İçeride düşürdüm de, dışarısı içeriden daha aydınlık, onun için burada arıyorum."
Ve Sarı Çiçek Mary'ye diyor ki:
"Mary anahtarı dışarıda değil, içeride arasın."
Belki de başucundaki çekmecede.
Sarı Çiçek ve ben yardımlarından dolayı sana şimdiden teşekkür ediyoruz, yavrum.

Zeynep

43

Kolinin dışındaki kalın strafor korumayı kesip, zarar görmesin diye içine doldurulmuş malzemeleri boşalttı. Sokrates'in üstünde onu örten gümüş rengi bir kumaş parçası kalmıştı yalnızca. Saksıyı özenle sehpanın üstüne koydu ve sanki bir heykel açılışı yapıyormuş gibi örtüyü üstünden aldı. Ve... Sokrates!!
"Aman Tanrım," diye mırıldandı Diana.
Yere çöktü. Gözünü kırpmadan, nefes bile almadan Sokrates'e bakıyordu. Üstünde siyah gülleri olan bir gül ağacıydı Sokrates! Dört siyah gül!... Zaman sanki durmuştu. Ve Diana o durmuş zamanda Sokrates'i seyretmeye devam etti.

Dört siyah gül!

Aniden yerinden fırladı ve annesinin ona son doğum günü hediyesi olarak verdiği
gümüş çerçeveye koştu. Parmaklarını çerçevenin kenarlarını süsleyen dört siyah gülün üstünde gezdirdi bir süre. Ve sonra çerçevedeki dörtlüğü okudu:

"Hayır, sandığın gibi değil!
Sen beni hiç kaybetmedin.
Her şeyle seslenirim sana
Hatıraların ötesinden..."

Gözleri mısraların üstünde gezinirken, geçmişte bir yolculuğa çıkmıştı sanki.
Mary'nin mektuplarında yer alan bazı sözleri anımsıyordu. Mary'nin Başkalarına "Hayır, sandığınız gibi değil," diye itiraz edişini... Rüyasında annesinin onu, "Sen beni hiç kaybetmedin," diye teselli edişini. Ve Mary'yle konuşan pembe gülün ona "Annen sana her şeyle sesleniyor" deyişini...

Bahçede geçirdiği günleri anımsıyordu. Artemis ve Meryem'in aynı saksıda iç içe geçmiş görüntüsü geliyordu gözünün önüne. Bu iki gülün konuşmasından bölümler yankılanıyordu kulaklarında. Zeynep Hanım'ın sözlerini anımsıyordu. Tıpkı Mary'nin mektuplarındaki sözler gibi, o sözler de annesinin sözleriydi sanki.
Zeynep Hanım'ın gözlerinde annesini gördüğü an canlanıyordu zihninde. Sanki Zeynep Hanım'ın gözlerine bir kez daha bakıyordu şimdi. Sanki o gözler Zeynep Hanım'a ait değildi; annesinin o ışıl ışıl parıldayan lâcivert gözleriydi onlar.
Eskiden annesinden hazinesinin anahtarını istediği zamanları, onun da "Senin hazinenin anahtarı bende değil ki," deyişini anımsıyordu. Annesinin anlattığı öyküleri... Sarı Çiçek'in Mary için gönderdiği hazine anahtarı öyküsünü... Bayan Johnson'ın annesinin mezarına bıraktığı sarı gülleri anımsıyordu.
Dörtlükteki her bir mısra ona Mary'nin mektuplarından birini çağrıştırıyor; geçen her saniye, kayıp mektuba biraz daha yaklaştığını hissediyordu.
"Hayır, sandığın gibi değil!" Mary'nin Başkalarına 'itiraz' ettiği ilk mektubu... "Sen beni hiç kaybetmedin" Mary'nin annesinin sesini duyduğu rüyayı anlatan ikinci mektubu... "Her şeyle seslenirim sana" ise, pembe gülün annesinin Mary'ye her şeyle seslendiğini söylediği üçüncüyü... O halde, dördüncü mektuba götürecek ipucu da dördüncü mısrada gizli olmalıydı.
Diana tekrar tekrar okuyordu:
"Hatıraların ötesinden... hatıraların ötesinden... hatıraların...
"Hatıralar... hatıra...
"Ötesi..."
Birden sustu ve annesinden hatıra kalan çerçeveye uzandı. Onu yavaşça duvardan alarak, arkasını çevirdi.
Yanılmamıştı! Sağ üst köşesinde minicik bir anahtar deliği vardı.
Sarı Çiçek'in Zeynep Hanım'ın mektubunda verdiği tavsiyeyi düşünen Diana, çerçeveyi masaya bırakıp odasına koştu. Başucundaki çekmeceyi açtı. Elini, kağıt ve kalemlerle dolu olan çekmecenin içinde gezdirmeye başladı. Çok geçmeden, çekmecenin dibine bantla tutturulmuş minik bir anahtara takıldı parmakları.
"Teşekkürler Sarı Çiçek," dedi anahtarı avucunda sıkarken.
Salona döndü. Beyaz güllerden örülmüş tacı Sokrates'in dallarından alarak, özenle başına yerleştirdi.

Ardından gümüş çerçeveyi eline aldı. Anahtar o kadar küçüktü ki, deliğine yerleştirirken yere düşürdü. Ama ikinci denemede çerçeveyi açabildi. Çerçevenin içinden, arkasına minik harflerle bir mektup kazınmış olan bir levha çıktı. Onu tutarken Diana'nın kalbi öylesine hızlı çarpıyordu ki, neredeyse sesini duyacaktı.
Bir ayna gibi parıldayan gümüş levhayı göğsünün hizasında tuttu. Levhanın üst kısmında iki kelime yazılıydı: "Mary'nin adresi:" O kelimelerin hemen aşağısına ise yüzü yansıyordu.
Hafifçe arkaya kaymış olan tacını eliyle düzeltirken, "Tıpkı düşlerdeki gibi," dedi içinden. İki damla yaş süzüldü yanaklarından. Ve gözlerini annesinin kelimelerine çevirdi:

Sevgili Diana'm, ya da babanın seni çağırdığı gibi, Mary...

Mary... Baban, bebekliğinde hep bu ismi fısıldardı kulağına. Onun vefatının ardından sana hiç bu isimle hitap etmek istemedim yavrum. Ta ki sen, bu ismin işaret ettiği yönünü tanımaya hazır olana kadar.
İstedim ki, evini terk etmek, bir okyanus aşmak ve ikizini kaybetmenin korkusunu yaşamak zorunda kal ki, bir daha hiçbir güç sana bu ismi unutturamasın.
Seni Mary'nin peşine yollarken sana gerçek dışı şeyler söylemek zorunda kaldığım için üzgünüm yavrum; iyice daralan zamanım bana başka bir seçenek bırakmadı ne yazık ki. Bir an evvel o gül bahçesine uzanan bir yolculuğa çıkmanı istiyordum.
Ekim seyahatlerinin küçük bir provası sayılabilecek bu yolculukla, sana düşlerini unutturan ve seni mutsuz eden o cana kıymanı istiyordum.
Bu mektup eline geçtiğine göre, güllerin yolunda iyi bir başlangıç yapmış olmalısın. Gördüğün o gül bahçesinin farkını hissetmiş olmalısın.
Eğer gerçekten öyleyse... Eğer o bahçe senin için, diğer bahçelerden farklıysa... Sokrates, senin için diğer güllerden farklıysa... Eğer o bahçedeki "sen," diğer "sen"lerden farklıysan... Ve bu farklılık sana, üstünlük değil, tüm dünyayı kucaklama hissi veren bir farklılıksa... O zaman Zeynep ve ben seni ekimde Efes'e davet ediyoruz! Mary'yi sana en güzel ekim seyahatleri tanıtabilir çünkü.

Kim bilir, belki ben de tüm fizik kanunlarını alt üst eder ve uçan bir at üstünde yanına gelirim. Efes'te kızımı kucaklayabilmek için, Ekim yağmurlarının altına kızımla birlikte girebilmek için...
Ama sen beni orada göremesen dahi, Efes'teki seslere iyi kulak ver yavrum. O zaman fark edeceksin ki, Efes'te iki değil, tek bir ses varmış: Meryem'in sesi. Senin sesin.
Eğer o ses bir gün sana, "Hukuk bürolarına yolladığın tüm iş başvurularını geri çek, önüne boş bir sayfa al ve meslek hayatının ilk kitabını yazmaya başla," diyecek olursa, o zaman sana bir önerim var yavrum... Kitabında bize evrenin en eski öyküsünü anlat:
Senden başlayan ve yine sende biten bir yolculuğu...
Bu öyküyü yaşayarak çoktan yazdın zaten, sadece sayfalara dök.
Belki o sayfaların birinde, Zeynep'in sana gülleri duyma ödülü olarak vaat ettiği sözü de kullanmak istersin. Bir Türk sufisi, Yunus Emre söylemiş: "Bir Ben vardır bende, benden içeri..."
Bir tanem. Seni seviyorum ve her an seninleyim.

Annen

Üçüncü Bölüm

44

19 Eylül

Annem,

Aylar sonra sana tekrar kavuşma ihtimali bile bana tarifsiz bir mutluluk veriyor. Tam bir ay sonra Efes'e geliyorum! Ekim yağmurlarının altına annemle birlikte girebilmek için.
Son dört aydır, ilk romanım üstünde çalışıyorum. Şu anda kitabımı sana okuyabilmeyi çok isterdim, ama ne yazık ki henüz tam hazır değil. Yine de öykümü seninle paylaşmak istiyorum.
Kitabımın öyküsü bir gül hakkında, anneciğim. Gülün adı Efes Gülü. İlahi kokuyla yaratılmış bir gül. Kokusunun kendine özgü bir sesi var. Mutlu bir ses. Düşlerden ve meleklerden bahsediyor. Tanrı'ya bu dünyada kavuşmaktan bahsediyor.
Ama gül büyüdükçe, kendi sesi zannettiği başka bir ses duymaya başlıyor. Sürekli ben diyen, epeyce yüksek çıkan bir ses. O kadar yüksek ki, gül artık kendi öz sesini duyamaz hale geliyor.
Kendi sesini tekrar duyabilmesi için kokusunu koruması gerekiyor gülün. Ama öyle bir yere ekilmiş ki, orada onu kokusu için sevmiyorlar. Sadece onun rengine, gövdesine ve taç yapraklarına önem veriyorlar.
O da onların sevgisini kazanmak uğruna, kendisini başkalarının beklentisi doğrultusunda şekillendirmeye başlıyor. Büyü dediklerinde, büyüyor.

Kendini parlat dediklerinde, sessiz bir telaşla denileni yapıyor. Çok geçmeden de, ihmal ettiği kokusu uçup gitmeye başlıyor.
İnsanlar onu önce şekillendiriyor, sonra sanki bir tanrıçaymışçasına övgüler yağdırıyorlar. Öyle ki, bir süre sonra gül dahi bir tanrıça olduğu yalanına inanıveriyor. Kendini özel hissetmesi için bir gül olduğunu hatırlamasının yeteceğini anlayamıyor bir türlü. Büyük bir şey değil. Sadece bir gül.
Ve her geçen gün daha mutsuz hissediyor kendini. Geriye hayatında tek mutluluk kalıyor: Annesi. Ama tam annesini keşfetmeye başladığı, tam annesine en çok ihtiyaç duyduğu sırada, annesini sonsuza dek kaybediyor. Daha doğrusu, kaybettiğini düşünüyor.
Aslında, bu öykü bir gül hakkında değil, anneciğim. Bu öykü bir anne hakkında. Gerçek güllerin hiçbir zaman ölmediğini, solduktan sonra dahi etraflarına koku vermeye devam ettiklerini kanıtlayan bir anne hakkında. "Hatırlaması" için gülün saksısını şöyle bir sarsmak zorunda kalan bir anne.
Bu mümkün olabilecek mi? Gül unuttuklarını hatırlamayı ya da öğrendiklerini unutmayı başarabilecek mi? Kokusunu geri kazanabilecek mi? Ve en önemlisi, kendi öz sesini duymayı başarabilecek mi?
Umarım...
Evet, anneciğim, romanımın öyküsü aşağı yukarı böyle. Ama doğru düzgün anlatabildim mi, bilemiyorum. Bence bu anlatılmaktan çok, yaşanması gereken bir
öykü. Zeynep Hanım'a bir zeytinin tadını bile anlatamadım ben, gül bahçesinin büyüsünü nasıl anlatabilirim ki?
Ama başaramamış olsam bile, sorun değil. Doğru düzgün anlatamadıysam da, başkaları beğenmeyecek olsa da sorun değil. Bu öykü benim için anlamlı. Çünkü senin hakkında. İyi ki de anlatmışım. Aslında hayır, bu öyküyü ben anlatmadım. Sen bana anlattın. Hem de, hem de bana bir daha hiç öykü anlatamayacağını düşündüğüm bir zamanda.
Teşekkürler, Anne.
Havada kokunu duyuyorum. Her koklayışımda farklı kokuyor.
Gül kokusu. Her yerde.

Diana

45

Romanımı bitirmek üzereyken, gökyüzüne üçer beşer gruplar hâlinde yükselen mavi balonlar görüyorum pencereden. Nereden geliyor olabilirler acaba?
Bakmak için pencereyi açıyorum. Parkta bir hareketlilik var. Zor da olsa, dev bez afişte yazanları okuyabiliyorum:

"California'nın Değişen Sahilleri"
Sokak Resimleri Sergisi, 24-27 Eylül

Romanıma, mavi balonları gördüğüm bu bölümü ekledikten sonra açılışa katılmak üzere evden çıkıyorum.

46

Sergiye varınca, yan yana dizilmiş yirmiye yakın deniz resmiyle karşılaşıyorum. Gözlerim Mathias'ı arıyor, ama onu bir türlü göremiyorum. Buradayken yaptığı resmi görebilmek için etrafıma bakınmaya başlıyorum. O sırada falcı-dilencimin bana el salladığını fark ediyorum.
"Gözün aydın küçük hanım, bak kim gelmiş."
"Dur bakalım. Niçin geldiğini bilmiyoruz henüz."
"Yaşayalım görelim."
"Yaşayalım görelim," diyorum. "Ha, unutmadan, dün Bayan Johnson'la konuştum, sana çok selâmı var. Hâlâ onun hediyesini neden kabul etmediğini merak ediyor."
"Neden kabul edecekmişim ki? Ben onurlu bir adamım, mesleğime saygım var. Gerçekten fala bakmamışsam, ne fal parası alırım, ne de hediye."
"Olsun, belki falıma bakmamıştın ama, sonuçta bir şekilde o mektupları okumamı sağladın. Bayan Johnson'a ve anneme yardım etmiş oldun. Hediyeyi bu iyiliğinin küçük bir karşılığı olarak kabul edemez miydin?"
"İyiliğe karşılık, ha? Ona alışveriş derler, küçük hanım. İyilik ise..."
Bir an durup eliyle diğer dilencileri işaret ediyor.
"Onları görüyor musun? Eskiden sabah akşam karınları doyuyordu. Eyaletin en şanslı dilencileriydi onlar. Akşam yürüyüşlerinde hiç gözünü açıp bakmış mıydın ne yediklerine? Hepimiz güzelim yemekler yerdik alüminyum kaplarda. Her sabah bir genç yemeğimizi getirir ve giderdi. Senelerce devam etti bu karavana. Yemekleri kimin gönderdiğini hep merak eder, öğrenmek için sıkıştırırdık genci, ama ağzından laf alamazdık. Diğerleri o yardımseverin kim olduğunu hâlâ bilmezler. Ama ben biliyorum artık. Biliyorum çünkü bize yemek gelmeyeli tam altı ay oldu. Şimdi söyle bakalım küçük hanım, sence kim gönderiyordu o yemekleri?"
Bilemiyorum anlamında ellerimi iki yana açıyorum. Alüminyum kaplar benim de dikkatimi çekmişti aslında. Sosyal kurumların işidir, diye düşünmüştüm.

Gülümsüyor. "İşte iyilik denen şey," diyor. "Yaptığın yardımları kızının dahi bilmemesidir."
Ne diyeceğimi bilemiyorum. Ama içimi sevinç kaplıyor. Bir kez daha annemin kızı olmanın onurunu yaşıyorum.
"Afedersin, bilmiyordum," diyorum. "Otelde hiç kimse bu konuda bana bir şey söylemedi. Otele döner dönmez yemek servisine bildiririm durumu."
"Hiç gerek yok," diyor. "Ben sadece o tatlı bayanın hediyesini neden geri çevirdiğimi anlatmak istedim, hepsi bu. Hadi sen şimdi bunları boş ver de, git biraz resimlere bak. Hiçbiri satılmadan yetiş."
"Peki peki, gidip bakayım bari," diyorum sırtını sıvazlayarak ve vedalaşıyoruz.
Onun yanından ayrıldıktan sonra, az ileride toplanmış bir grup insana doğru ilerliyorum. Mathias'm buradayken yaptığı resmi seyrediyorlar. Resme alıcı gözüyle bakınca, Mathias'ın benim için dönmediğini anlıyorum. Sergiyi en güzel resmi yaptığı yerde açacağını söylemişti çünkü. Bu resim gerçekten de serginin en güzel resmi ne yazık ki. Dalganın hiddeti daha da artmış. Üst köşede bulunan martı ise hâlâ tek başına. Bu kuş yalnız uçmaktan usanmıyor mu hiç?
Gözlerim Mathias'ı aramayı sürdürürken, grubun ortasındaki, sırtı bana dönük gencin o olduğunu fark ediyorum birden. Tam önümde. Onun hemen yanında, elinde fiyat listesi tutan takım elbiseli bir adam ona bir şeyler anlatmakla meşgul, iyice sokularak kulak kabartıyorum.
"Özellikle de bu resmi çok beğendik," diyor adam. "Eşim de ısrar ediyor. Küçük bir indirim yaparsanız, onu almak istiyoruz."
"Önemli olan resmimi beğenmeniz. Benim de en beğendiğim resim o. Memnuniyetle istediğiniz indirimi yapar ve..."
Sözünü yarıda kesiyor. Yanında durduğumu fark ettiği için olsa gerek. Şaşkınlık içinde yüzüme bakıyor. Ne bir 'merhaba/ ne bir söz; dili tutulmuş sanki. Gözleri sanki dünyanın en acayip şeyini görmüş gibi alnıma kilitlenmiş, sürekli tek bir noktaya bakıyorlar. Şüphelenmeye başlıyorum, acaba alnımda bir şey mi var, diye.
On beş yirmi saniye kadar sürüyor bu bakış. Ardından müşteriye dönerek cümlesini tamamlıyor: "İndirim yapardım ama... Prensip olarak henüz bitirmediğim bir resmi sa tamam."
Adam aldığı cevaba epey bozuluyor ve bir anda istediği oyuncak satın alınmayan bir çocuğa dönüşüveriyor.
"Madem resmi bitirmediniz, niye fiyat listesine koydunuz öyleyse?"

"Bunun için sizden çok özür diliyorum bayım. Ama onu bitirmediğimi daha yeni anladım." Eliyle denizi işaret ediyor. "Bu resmi tam bu saatlerde, işte tam şuraya bakarak yapmıştım. Bakın, sizce de bu saatte denizin yüzündeki ışık daha fazla değil mi? O zaman bu kadar aydınlık olduğunu fark edememişim ne yazık ki. Sizi bu resimden alıkoyan hatam için tekrar özür diliyorum."
Mathias'ın bu özür cümlelerini sarf ederken arada bir bana bakması adamı iyice çileden çıkarıyor. Karısının kulağına bir şeyler homurdanarak uzaklaşıyor.
Mathias bana dönüyor. "Ne diyeceğimi bilemiyorum..."
"Bir şey söyleme," diyorum.
"'İyi misin?' diye sormuyorum, çünkü gayet iyi olduğunu görüyorum. Görüşmeyeli neler oldu, merak ettim doğrusu."
"Uzun hikâye," diyorum. "Hatta roman bile olur!"
"Anlatmanı çok isterim."
"Gel o zaman benimle."
Gülümsüyor ve henüz bitmediğini anladığı resmi koltuğunun altına sıkıştırıyor. Yanına fırça ve bir tüp beyaz boya aldıktan sonra beni takip etmeye başlıyor.

47

Sorduğu sorulara yanıt alamadığı kısa bir yolculuk sonrasında eve varıyoruz.
"Sen şu pencerenin yanındaki koltuğa geç," diyorum ona, "ve ben söyleyene kadar oradan kıpırdamayacağına söz ver. Benim bir şeyler yazmam lâzım da."
"Peki ne yapalım, söz," diyor ve resmini önüne alarak oturuyor.
Romanımın ilk sayfalarının çıkışını almak için yazıcıya komut veriyorum. Ben öykümün sonunu yazmaya devam ederken, o da resmiyle uğraşıyor. Tam parktan eve dönüşümüze kadar olan kısmı yazmayı bitiriyorum ki, Mathias fırçasını bırakarak, beni seyretmeye başlıyor. Yüzünde çocuksu bir ifade var... Hmmm, acaba onu da Efes'e davet etsem mi, diye düşünüyorum bir an.
Ama onu nasıl davet edeceğim ki? Orada neler yapacağımız hakkında en küçük bir fikrim yokken. Zeynep Hanım da sır vermeme konusunda en az annem ve Bayan Johnson kadar zorlu çıkmıştı. Tek bildiğim, oraya Mary'yi daha yakından tanıyabilmek için gittiğim. Bunu Mathias'a nasıl anlatabilirim ki?
Benim topladığım üç beş ansiklopedik bilgi, dünyanın öbür ucundaki bir kasabayı onun için cazip kılar mı acaba? Efes'te Mathias için ne var ki? Antik bir şehrin kalıntıları... Artemis tapınağı... Meryem Ana'nın evi... Umarım bunlar gelmesini sağlayabilir.
Bir de orada ben olacağım tabi ki! Bu onun gelmesi için yeter de artar.
"Yine havalandın bakıyorum," diye düşüncemi bölüyor Mary. Son zamanlarda hep böyle oluyor zaten. Ne zaman içimdeki Artemis başını çıkarsa, sağ olsun Meryem ona hemen 'itiraz' ediyor. Bazen Diana'nın sesi daha yüksek oluyor, bazen Mary'nin... Görünen o ki, ikisi bir gül olana dek biraz zaman geçecek. Ama şimdilik en azından ikisinin sesini ayırt edebildiğim için mutluyum.
Acaba Mathias gerçekten gelir mi Efes'e?
Eğer bir gelecek olursa...

Belki bir ekim akşamında Bülbül Dağı'nı karşımıza alır, Meles suyunun kıyısına oturur ve gün batımını izleriz birlikte.
Belki oracıkta Mathias'a iki bin sene öncesinde Efes'te yaşanılanlardan söz ederim. Kitaplardan okuduğum kadarıyla. Ya da belki, eski Efes'ten yükselen sesleri bizzat kendim duyarak.
Sonra da belki biraz insanın yaratılışından bahsederim:
"Bir anlamda hepimiz Efes şehri gibiyiz; içimizde hem Artemis'i, hem de Meryem'i barındırıyoruz."
Ve kafasını iyice karıştırmak için, ona bir de Artemis'in ikizi Apollon'dan bahsederim. Sonra bir an durur, kaşlarımı çatarak ona şöyle derim:
"Öyle karşımda kurulmuş Apollon'u dinleyeceğine, haydi kalk, sen de ara kayıp ikizini!"
Eğer bütün bunlar önümüzdeki ay, bir ekim akşamında, düşlediğim gibi gerçekleşecek olursa, o zaman Zeynep Hanım'ın sözünün doğruluğuna ben de tanıklık edebilirim:
"Düşler gerçekleşecek olanın mayasıdır."

48

Son bölümü yazmaya başladığım sırada, Mathias'ın resmi bana doğru tuttuğunu görüyorum. Küçük bir eklemeyle yenilenen resimde, martının kanatlarının arasından parlayan bir üçüncü kanat, onun arkasına gizlenmiş bir ikinci martıyı ele veriyor...
Gözlerimi resimden ayıramıyorum bir türlü, ama yazmaya devam ediyorum. Bir kaç cümle daha ve sonra... Romanımın ilk sayfalarını yazıcıdan alacak ve Mathias'a uzatacağım.
Ardından ilk bölümdeki ikiz şişeleri düşüneceğim bir an için. Başlangıç ile sonu düşüneceğim. Mathias'ın anlattığı öyküdeki iki dalgayı... Artemis ile Meryem'i düşüneceğim. Resimdeki iki martıyı... Mary ile beni düşüneceğim. Ve en önemlisi, annem ile beni...
Kalbim bunlar hakkında hep aynı şeyi söyleyecek bana. Ve kalbimin söylediğini Mathias da bilsin diye, ona romanımın ilk cümlesini ben kendim okuyacağım:
"İkisi de Bir..."

Sondeyiş

Efes! İkilikler şehri. Aynı anda hem Artemis'e, hem de Meryem Ana'ya ev sahipliği yapan şehir. İçinde hem egoyu, hem de ruhu barındıran, kibrin ve tevazuun, esaretin ve özgürlüğün iç içe geçtiği şehir. Efes! Zıtların birbirine dolandığı, insan gibi bir şehir.

Bir ekim akşamında, işte o şehrin, Efes'in yakınındaki Meles suyu kıyısında oturuyorlardı. Güneş, kızıla boyadığı Bülbül Dağı'nın ardına saklanmak üzereydi. Göklerin dilini konuşanlar, yaklaşan yağmuru müjdelemişlerdi her ikisine de.

"Saint John halka Meryem Ana'dan bahsediyor," dedi Diana. "Ağlayan, homurdanan, küfreden kalabalığı sen de duyuyor musun? Binlerce insan, yeni gelen dinin, tapındıkları tanrıçayı yasaklamasına isyan ediyor; ayaklarını yere vurarak tempo tutuyor, hep bir ağızdan bağırıyorlar: 'Meryem de kim? Biz Artemis'e tapanlarız!'"

"Artemis?" diye sordu Mathias. "Şu tanrıça? Hani Romalıların Diana dedikleri?"

"Boş ver onu," dedi Diana. "Halkın önce şekillendirip, sonra da taptığı bir hayal o sadece."

"Onun hakkında çok şey biliyor gibisin?"

"Onu kendimi bildiğim gibi bilirim."

"Madem öyle, biraz ondan bahsedemez misin?"

"Uzun hikâye."

"Dinleyebilirim."

"Pekâlâ," dedi Diana. "Dinle o halde... Artemis. Nam-ı diğer Diana. Okçu tanrıça. Okunu 'ansızın gelen tatlı bir ölüm' sunmak için kullanırmış. Özgür ruhlu ama tutsak, bağımlı fakat yine de kibirli. Sancılarla kıvranan annesi Leto, bir zeytin ağacına yaslanarak doğurmuş onu ve..." Bir an durdu, derin bir nefes aldıktan sonra ekledi:

"Ve ikizini..."

Ardından Matthias'ın gözlerinin içine bakarak, "Artemis'in ikizi Apollon'a sonra geleceğim," dedi. "Onun, cephesinde 'Gnoti Seavton' yazan tapınağından ve bir gün oradan geçerken gözlerini bu iki kelimeden alamayan büyük filozof Sokrates'ten bahsedeceğim sana. Gnoti Seavton, işte tüm evrenin yaratılma sebebini anlatan iki kelime. Varoluş sebebimizi.

"Ama önce, izin verirsen, Artemis'in gül ikizinden söz edeyim biraz. Bugüne dek, ne kendisinin ne de Homeros'un bildiği bir ikizden.

"Efsaneye göre... Bir gün Artemis, bambaşka bir ikizi olduğunu öğrenir annesinden. Onu aramak için evini terk eder, bir okyanus aşar ve bir gül bahçesine girer. Bahçede kendisine tatlı bir ölüm sunması istenir ondan. Yine efsaneye göre, ikizini bulabilmesi için önce gülleri duyması gerekmektedir.

"Bahçede geçen günlerin ardından evine döner ve onu ikizine götürecek bir anahtar bulur başucunda. Anahtarı bulduğu için sevinmiştir ama, aynı zamanda, bahçede yaşadıklarına dair bir sürü soru vardır kafasında. Ama sonra, bahçedeki ilk gününde bahçıvanın saçını yıkayışına getirdiği açıklamayı hatırlar ve gönlü yatışır. 'Kalbine düşürülen bir iz,' demiştir bahçıvan. 'Şu anda silik belki, ama zamanı gelince belirginleşecek.'"

Ufuktaki yağmur bulutlarına bakarak, "İşte o zaman belki de bu zaman, Jon," diye ekledi Diana. "Bak, ekim yağmurları geliyor..."